KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

PHẠM PHƯƠNG HOA (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
TỐNG ĐỨC CƯỜNG – TRẦN THỊ THU HÀ
NGUYỄN ĐỖ HIỆP – NGUYỄN QUANG TÙNG

ÂM NHẠC 12

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM
BẢN MẪU
Tháng 10 - 2023

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HỘI ĐỒNG QUỐC GIA THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA

Môn: Âm nhạc – Lớp 12

(Theo Quyết định số 1882/QĐ-BGDĐT ngày 29 tháng 6 năm 2023 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)

Chủ tịch: NGUYỄN BÌNH ĐỊNH
Phó Chủ tịch: LÊ VINH HƯNG
Uỷ viên, Thư kí: TRẦN VĂN MINH

Các uỷ viên:
BÙI ANH TÚ – NGUYỄN THỊ HỒNG THANH
PHẠM BÁ SẢN – HỒ THANH TÙNG
TRẦN VĂN TÙNG – NGUYỄN THẾ PHƯƠNG

PHẠM PHƯƠNG HOA (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
TỐNG ĐỨC CƯỜNG – TRẦN THỊ THU HÀ
NGUYỄN ĐỖ HIỆP – NGUYỄN QUANG TÙNG

ÂM NHẠC

12

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Cuốn sách gồm hai phần:

Phần Kiến thức chung:

Các em sẽ được học 4 chủ đề, với các mạch nội dung sau:

Lí thuyết âm nhạc, đọc nhạc, hát, nhạc cụ, thường thức âm nhạc và nghe nhạc.

Trong Phần lựa chọn: Phương án lựa chọn – Hát, các em sẽ được học 4 bài;
Phương án lựa chọn – Nhạc cụ, các em sẽ được học 3 bài.

Mỗi hoạt động học tập trong sách *Âm nhạc 12* đều được chỉ dẫn bằng một kí hiệu. Các thầy, cô giáo sẽ hướng dẫn các em học theo những chỉ dẫn này. Các em cũng có thể theo các kí hiệu chỉ dẫn để tự học.

Mở đầu

Tạo hứng thú tiếp cận bài học mới.

Hình thành kiến thức mới

Phát hiện, xây dựng kiến thức mới, kĩ năng mới.

Luyện tập

Củng cố kiến thức, rèn luyện kĩ năng đã được học.

Vận dụng

Vận dụng những kiến thức, kĩ năng đã học vào các hoạt động âm nhạc và thực tiễn.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau!

LỜI NÓI ĐẦU

Chương trình môn Âm nhạc cấp Trung học phổ thông giúp các em học sinh phát triển năng lực âm nhạc, định hình thị hiếu thẩm mĩ; mở rộng hiểu biết về âm nhạc trong mối tương quan với các yếu tố lịch sử, văn hóa và xã hội; biết trân trọng và có ý thức giữ gìn, bảo vệ, phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống; phát huy tiềm năng hoạt động âm nhạc, vận dụng kiến thức, kĩ năng âm nhạc vào đời sống; có định hướng nghề nghiệp phù hợp với khả năng của bản thân.

Sách *Âm nhạc lớp 12* bám sát Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018, kế thừa và phát triển các mạch nội dung từ các lớp dưới, vừa giúp các em có hiểu biết sâu sắc về kiến thức môn Âm nhạc vừa mang tính định hướng nghề nghiệp cho các em trong tương lai.

Sau khi được học kĩ thuật thanh nhạc, nhạc cụ ở chương trình Âm nhạc lớp 10 và lớp 11, chương trình lớp 12 sẽ giúp các em tiếp cận với một số phong cách trình diễn để có thể phát triển năng lực bản thân ở cấp độ cao hơn. Các mạch nội dung Lí thuyết âm nhạc, Đọc nhạc, Thường thức âm nhạc và Nghe nhạc đều được biên soạn mở rộng từ những kiến thức đã được học ở lớp 10 và lớp 11 theo cấu trúc đồng tâm, tuyến tính. Điều này giúp cho các em có một nền tảng kiến thức âm nhạc vững chắc và hứng thú trong mỗi giờ học Âm nhạc.

Các tác giả hi vọng cuốn sách sẽ là người bạn đồng hành tin cậy của các em và giúp các em hướng đến một nghề nghiệp tốt đẹp trong tương lai.

Các tác giả

MỤC LỤC

	Nội dung	Trang
PHẦN KIẾN THỨC CHUNG		**5**
Chủ đề 1: Sắc màu âm nhạc		5
Bài 1	Lí thuyết âm nhạc: Quãng ghép, cách gọi tên quãng ghép Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 1* giọng Son trưởng	5
Bài 2	Hát: *Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*	9
Bài 3	Nhạc cụ: *Bài nhạc cụ số 1* giọng Son trưởng	12
Bài 4	Thường thức âm nhạc: Sơ lược về thể loại nhạc nhẹ phổ biến	14
Chủ đề 2: Giai điệu bốn phương		16
Bài 1	Lí thuyết âm nhạc: Một số hợp âm của giọng Son trưởng, Mi thứ	16
Bài 2	Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 2* giọng Mi thứ	20
Bài 3	Hát: *Chiều hải cảng*	21
Bài 4	Nhạc cụ: *Bài nhạc cụ số 2* giọng Mi thứ Nghe nhạc: *Ta tự hào đi lên, ôi Việt Nam!*	24
Chủ đề 3: Về nguồn		28
Bài 1	Lí thuyết âm nhạc: Một số hợp âm của giọng Pha trưởng, Rê thứ Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 3* giọng Pha trưởng	28
Bài 2	Hát: *Hoa đào bên suối*	33
Bài 3	Nhạc cụ: *Bài nhạc cụ số 3* giọng Pha trưởng	35
Bài 4	Thường thức âm nhạc: Sơ lược về một số loại hình nghệ thuật truyền thống	37
Chủ đề 4: Khát vọng xanh		39
Bài 1	Nghe nhạc: *Kể chuyện ngày mùa*	39
Bài 2	Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 4* giọng Rê thứ	40
Bài 3	Hát: *Một thời để nhớ*	42
Bài 4	Nhạc cụ: *Bài nhạc cụ số 4* giọng Rê thứ	47
PHẦN LỰA CHỌN		**49**
A – HÁT		**49**
Bài 1	Hát ca khúc thính phòng	49
Bài 2	Hát ca khúc nhạc pop	53
Bài 3	Hát ca khúc mang chất liệu dân gian	58
Bài 4	Hát dân ca Việt Nam	64
B – NHẠC CỤ		**68**
Bài 1	Thực hành một số tác phẩm độc tấu	68
Bài 2	Thực hành hoà tấu	71
Bài 3	Thực hành đệm tiết điệu Ballad	75
Giải thích một số thuật ngữ		79

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

PHẦN KIẾN THỨC CHUNG

Chủ đề 1

SẮC MÀU ÂM NHẠC

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC

QUÃNG GHÉP, CÁCH GỌI TÊN QUÃNG GHÉP

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 1 GIỌNG SON TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Lí thuyết âm nhạc

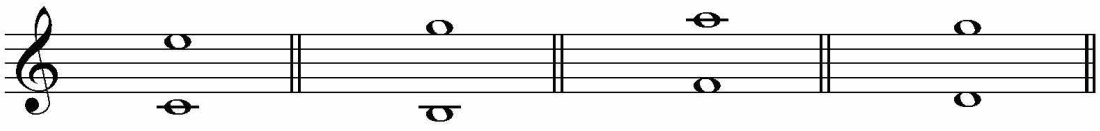
- Nhận biết được các quãng ghép trong bản nhạc.
- Gọi đúng tên một số quãng ghép.

Đọc nhạc

- Đọc đúng cao độ gam và các âm ổn định giọng Son trưởng.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 1*.

I. Lí thuyết âm nhạc: Quãng ghép, cách gọi tên quãng ghép

Hãy quan sát các quãng dưới đây và phát hiện sự khác biệt so với những quãng đã học.

1. Quãng ghép

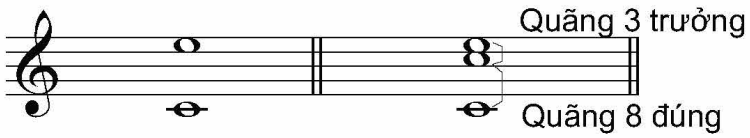
a) Khái niệm

Quãng ghép là những quãng rộng hơn một quãng 8 đúng.

b) Cấu tạo

Quãng ghép được tạo ra bằng cách ghép thêm một quãng 8 đúng vào quãng đơn.

Ví dụ:
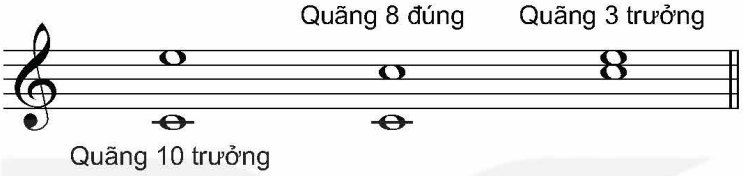

Quãng ghép Cấu tạo quãng ghép

2. Cách gọi tên quãng ghép

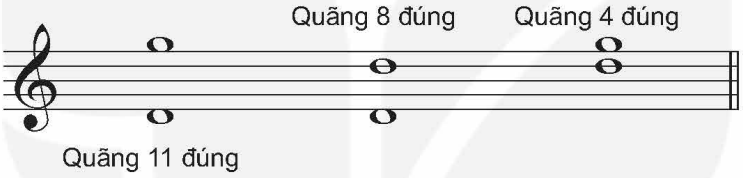
Gọi theo độ lớn số lượng của toàn quãng kèm theo độ lớn của quãng đơn.

Ví dụ:
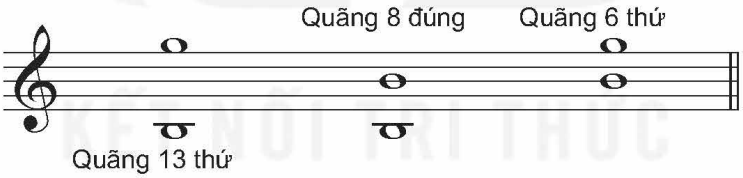
Quãng 10 trưởng là quãng có một quãng 8 đúng ghép với quãng 3 trưởng.

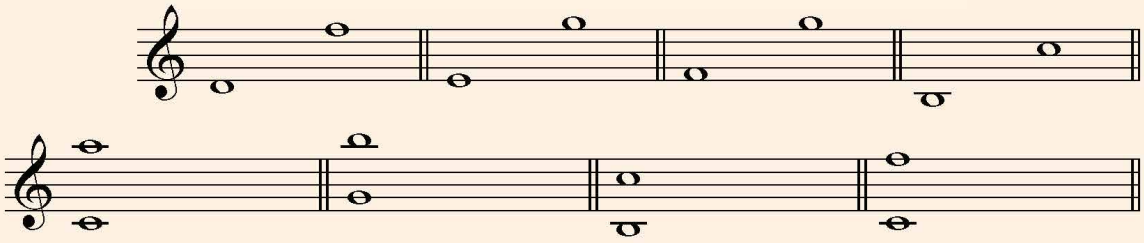
Quãng 11 đúng là quãng có một quãng 8 đúng ghép với quãng 4 đúng.

Quãng 13 thứ là quãng có một quãng 8 đúng ghép với một quãng 6 thứ.

Xác định tên các quãng ghép sau:

1. Tìm và gọi tên một quãng ghép trong giai điệu của bài hát *Chiều hải cảng* (trang 22).

2. Hãy chọn một bản nhạc và tìm ra hai quãng ghép khác nhau, gọi tên hai quãng đó.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
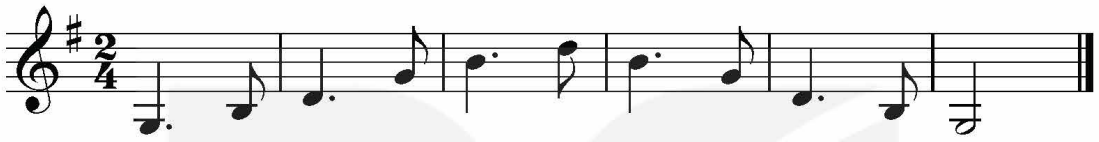
II. Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 1* giọng Son trưởng

Đọc gam và các âm ổn định của một giọng trưởng mà em đã học.
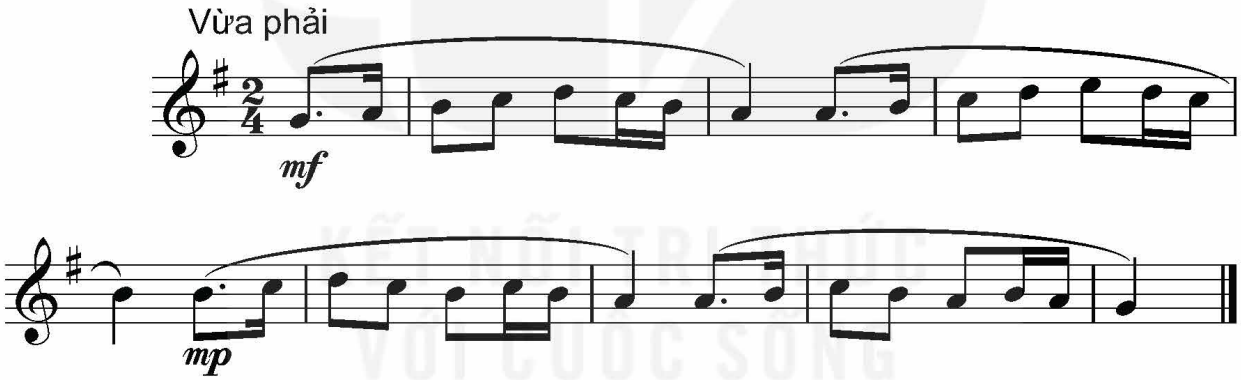
1. Đọc gam Son trưởng

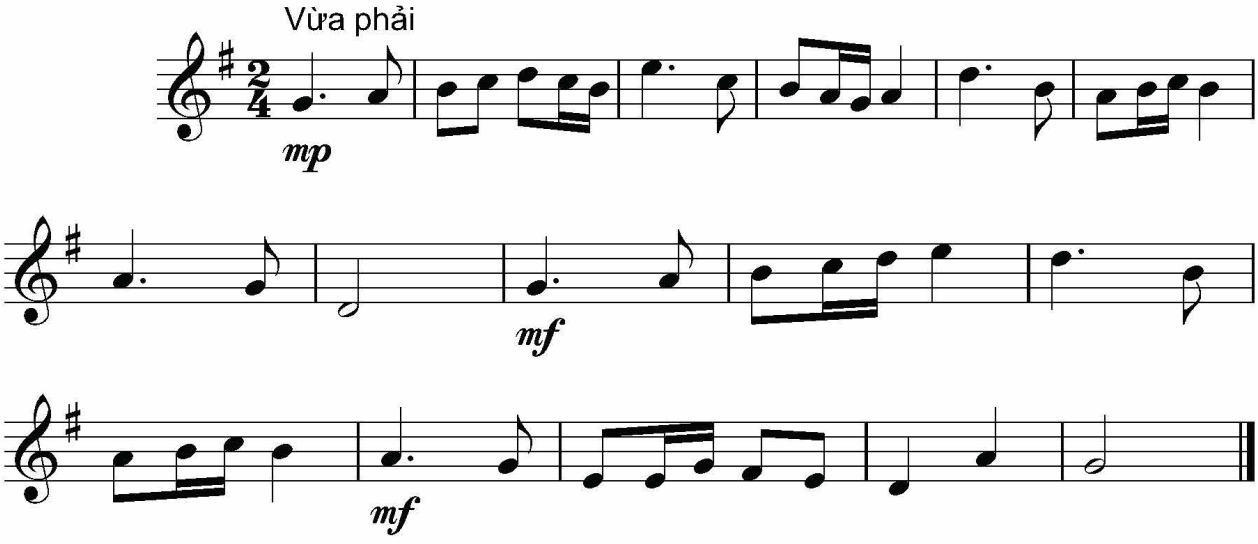
2. Đọc các âm ổn định của giọng Son trưởng theo tiết tấu: $\frac{2}{4}$ ♩. 𝅘𝅥𝅯

3. Đọc quãng 2 đi lên và đi xuống trên giọng Son trưởng theo âm hình tiết tấu: $\frac{2}{4}$ 𝅘𝅥𝅯. 𝅘𝅥𝅯 | 𝅘𝅥𝅯 𝅘𝅥𝅯 | 𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 | ♩

4. Bài đọc nhạc số 1

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt nhạc theo tiết tấu.

– Đọc tên nốt nhạc đúng cao độ.

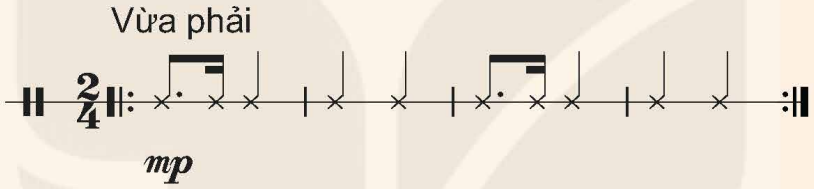
– Đọc chậm rãi từng tiết nhạc đúng cao độ với tiết tấu.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc, đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái.

1. Đọc *Bài đọc nhạc số 1* theo nhóm.

– Nhóm 1: Đọc *Bài đọc nhạc số 1*.

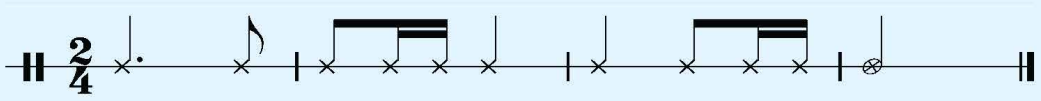
– Nhóm 2: Dùng nhạc cụ gõ đã học để gõ theo tiết tấu sau:

– 2 nhóm đổi vị trí cho nhau.

2. Đọc nhạc kết hợp với đánh nhịp.

Dựa theo mẫu tiết tấu dưới đây, hãy sáng tạo một giai điệu đơn giản trên giọng Son trưởng.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 2 HÁT

HÀNH KHÚC THANH NIÊN CỘNG SẢN HỒ CHÍ MINH
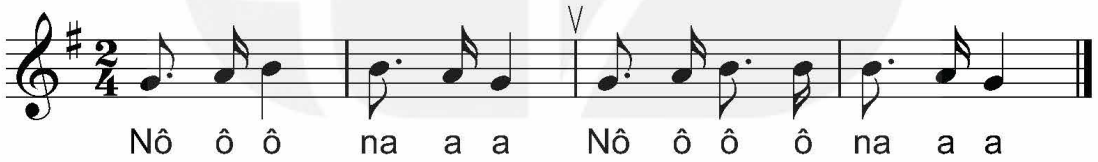
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái, tình cảm của ca khúc *Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*.

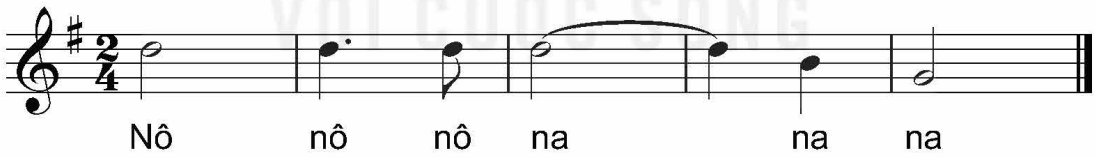
Thực hiện một số động tác khởi động giúp giải phóng hình thể trước khi học hát.

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi đều đặn, đặt âm thanh nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, thả lỏng cơ thể trong suốt quá trình luyện giọng.
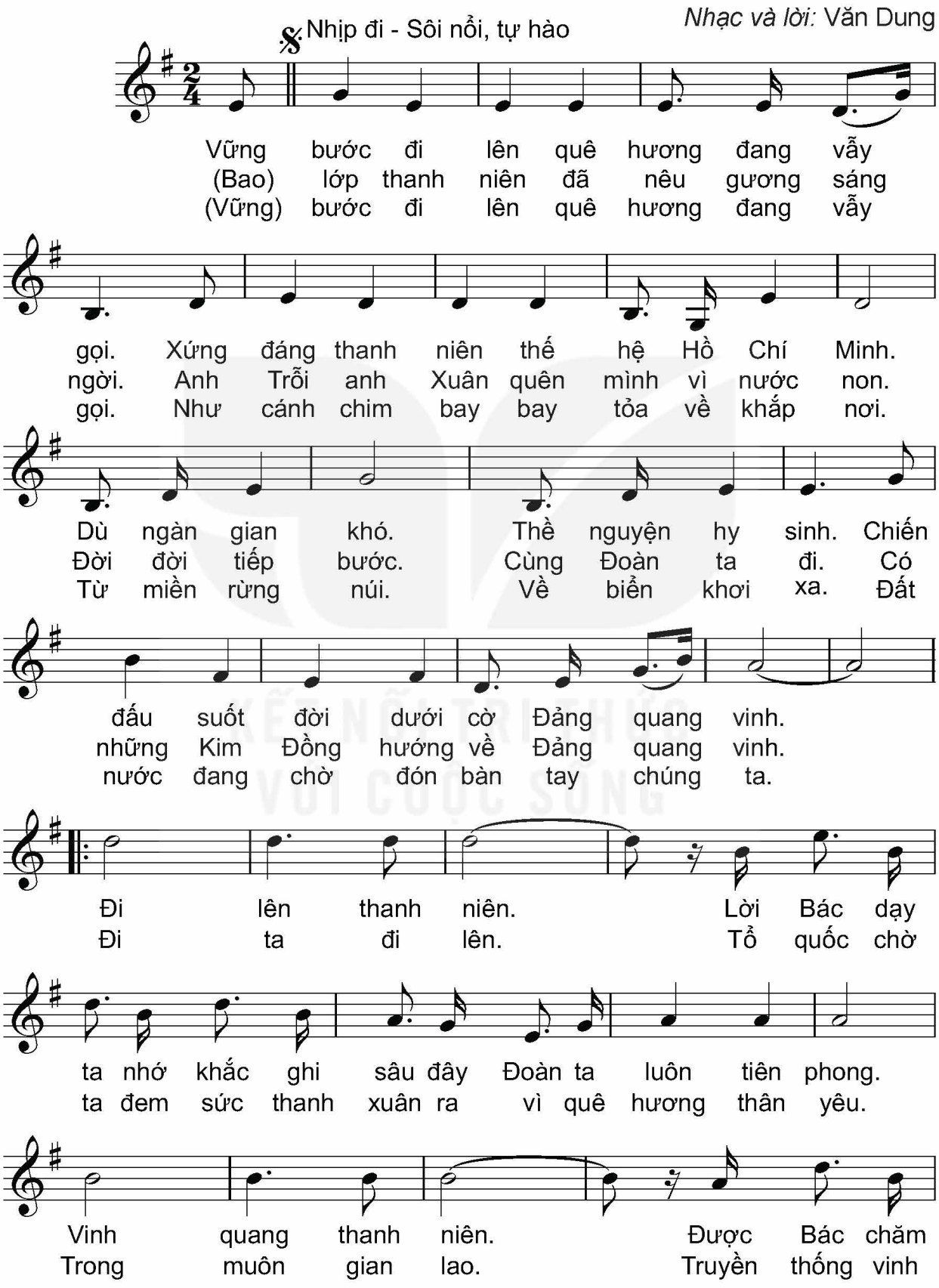
– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.
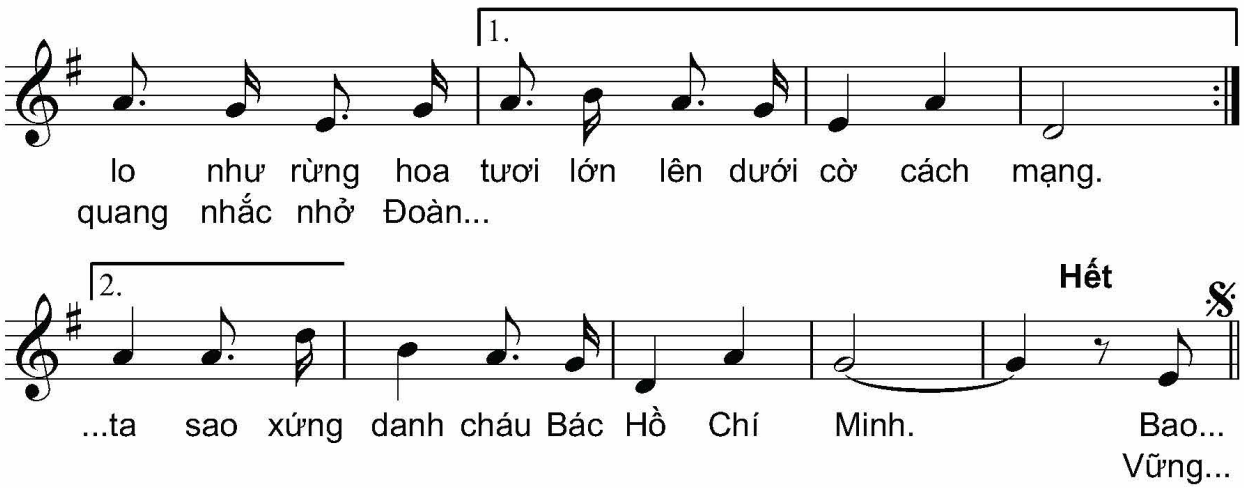
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

2. Học hát

Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh

Nhạc và lời: Văn Dung

Nhạc sĩ Văn Dung (1936 – 2022) là tác giả của nhiều ca khúc cách mạng quen thuộc như: *Những bông hoa trong vườn Bác*, *Đường Trường Sơn xe anh qua*, *Bài ca đường 9 chiến thắng*,... Ca khúc *Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh* có giai điệu trẻ trung, khoẻ khoắn, lời ca là lời động viên, thúc giục các lớp đoàn viên, thanh niên hãy sống và làm việc theo lí tưởng của Bác Hồ để xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng giàu đẹp.
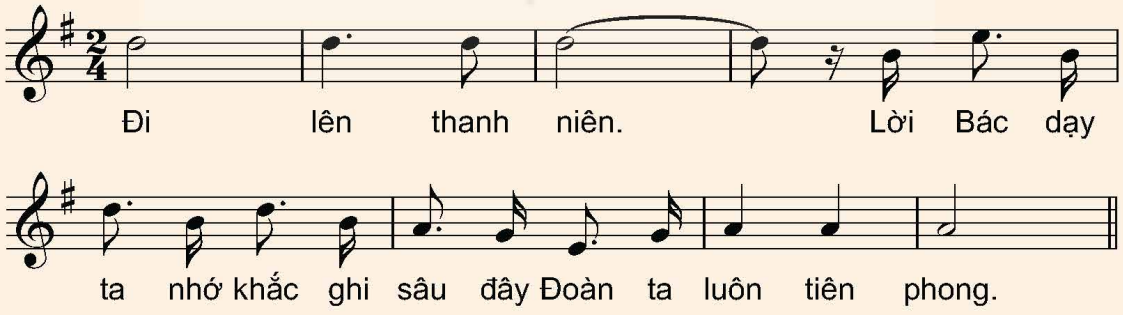
Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, điều tiết hơi đều đặn trong suốt câu hát; miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Hát chuẩn xác giai điệu có tiết tấu và các ca từ luyến trong bài.

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp.

1. Luyện hát giai điệu có nhiều nốt ở âm khu cao và nhảy quãng xa trong ca khúc *Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh*.

2. Thể hiện ca khúc *Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh* ở các hình thức ca hát khác nhau.

Thể hiện một trích đoạn trong ca khúc *Hành khúc Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh* kết hợp với vận động cơ thể.

Bài 3

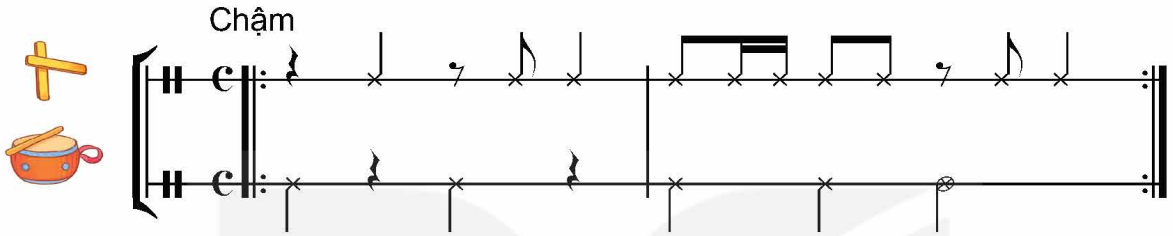
NHẠC CỤ

BÀI NHẠC CỤ SỐ 1 GIỌNG SON TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:
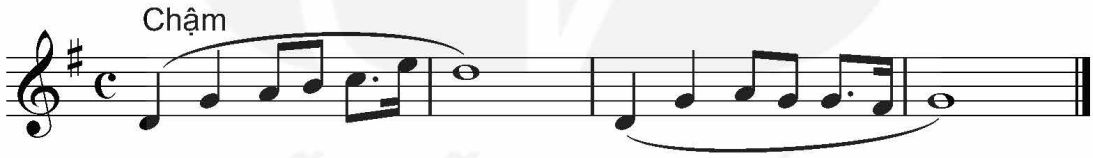
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái của *Bài nhạc cụ số 1*.
- Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu và hoà tấu.

Thực hiện mẫu tiết tấu dưới đây bằng các nhạc cụ gõ hoặc động tác cơ thể phù hợp:
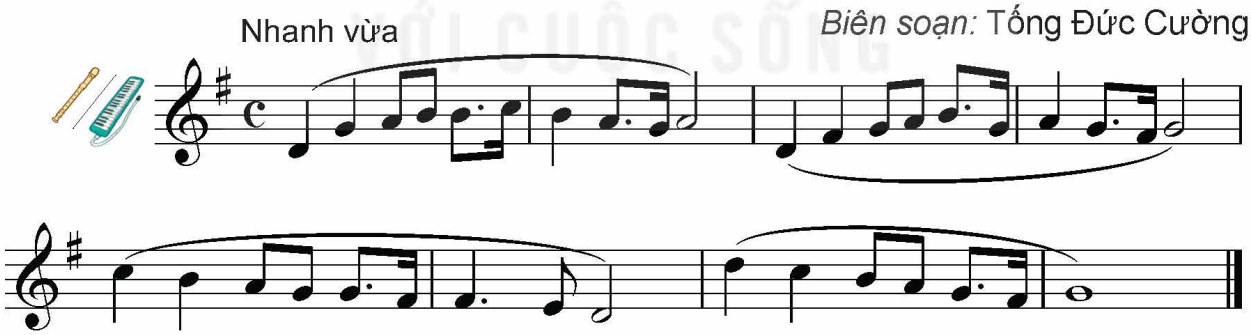

1. Thực hiện mẫu âm

Sử dụng những nhạc cụ mà em biết để thực hiện mẫu âm dưới đây:

2. Bài nhạc cụ số 1

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau.

– Luyện tập từ nhịp độ chậm, sau đó tăng dần đến mức nhanh vừa.

– Diễn tấu cả bài đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái.

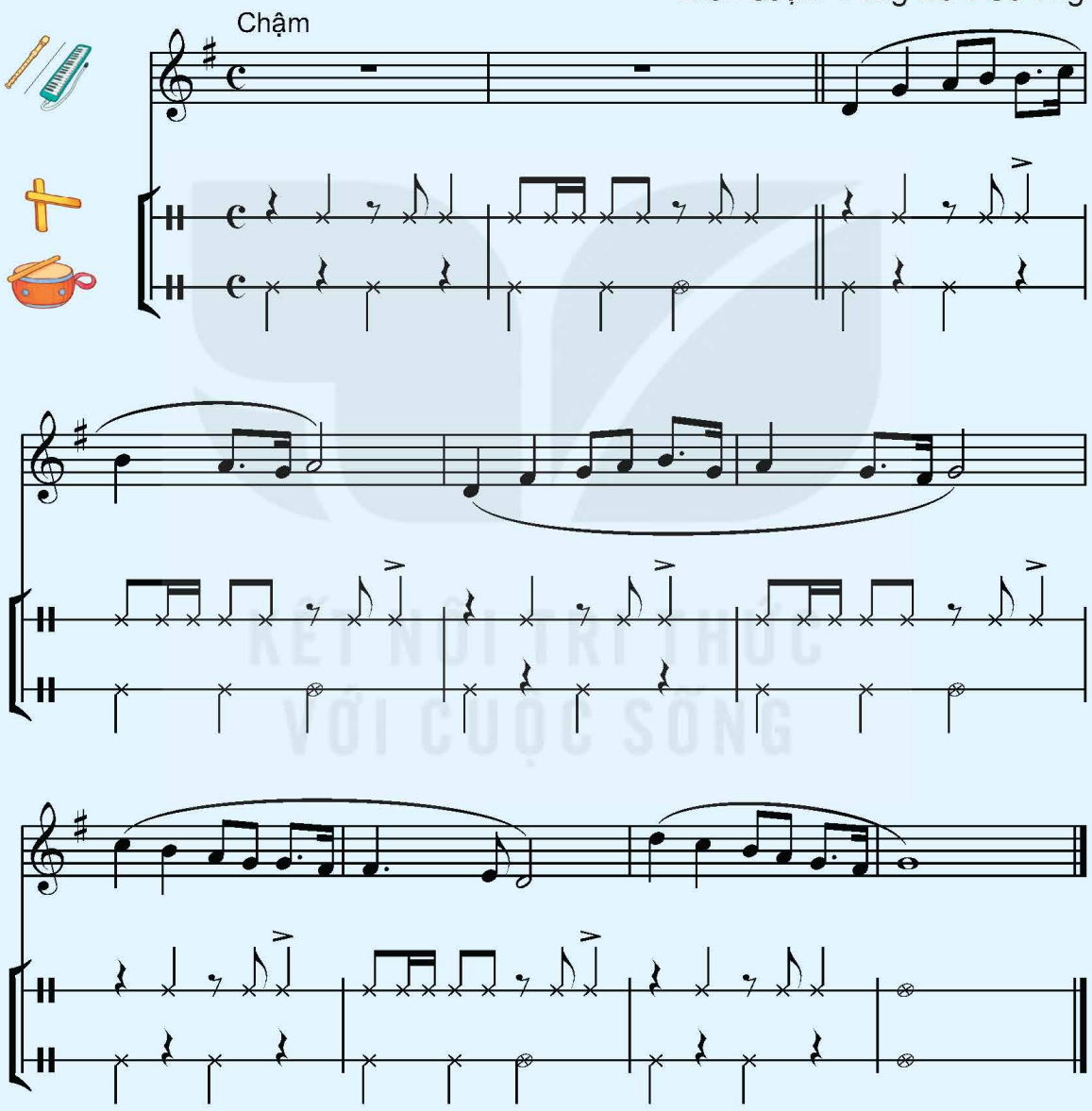
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Sử dụng nhạc cụ đã học diễn tấu nối tiếp 2 câu nhạc của *Bài nhạc cụ số 1* theo nhóm.

2. Đưa ra nhận xét về kết quả luyện tập của nhóm mình và các nhóm khác.

Sử dụng nhạc cụ gõ để đệm cho *Bài nhạc cụ số 1* giọng Son trưởng.

Biên soạn: Tống Đức Cường

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Bài 4

THƯỜNG THỨC ÂM NHẠC

SƠ LƯỢC VỀ THỂ LOẠI NHẠC NHẸ PHỔ BIẾN

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được đặc điểm cơ bản của thể loại nhạc nhẹ phổ biến (pop, rock).
- Liệt kê được một số nhạc cụ tham gia hoà tấu nhạc pop, rock.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của một số ca khúc, bản nhạc thuộc thể loại pop, rock.
- Vận dụng được những kiến thức đã học vào các hoạt động âm nhạc.

Nghe ca khúc *Tháng năm học trò* của nhạc sĩ Nguyễn Đức Trung, nhận xét về tiết tấu và tính chất âm nhạc.

1. Khái quát về nhạc nhẹ

Nhạc nhẹ là loại nhạc mang tính giải trí, có hình thức đơn giản, dễ nhớ, được đông đảo công chúng, nhất là lớp trẻ tiếp thu, thưởng thức. Những tác phẩm nhạc nhẹ hoặc sáng tác theo phong cách nhạc nhẹ thường sử dụng một mẫu hình tiết tấu có tính chu kì của nhạc nhảy, nhạc khiêu vũ quốc tế gắn với những động tác chuyển động trên sân khấu hoặc các hình thức vũ đạo của ca sĩ và nhạc công.

Những ca khúc nhạc nhẹ thường có giai điệu tươi vui, rộn ràng, mềm mại, trữ tình. Nội dung lời ca phản ánh cuộc sống đời thường của con người.

Dàn nhạc nhẹ thường ít nhạc cụ để có thể linh hoạt di chuyển tới những địa điểm biểu diễn khác nhau, phục vụ đông đảo quần chúng nhân dân.

2. Một số thể loại nhạc nhẹ phổ biến

a) Nhạc pop

Nhạc pop là một thể loại âm nhạc phổ biến trên thế giới. Pop là chữ viết tắt của từ tiếng Anh: Popular có nghĩa là phổ biến. Những ca khúc, bản nhạc thuộc thể loại nhạc pop thường có một số đoạn được lặp đi, lặp lại, đặc biệt là những đoạn điệp khúc.

Các nhạc cụ hoà tấu hoặc đệm cho hát trong nhạc pop thường có 2 guitar, 2 keyboard và bộ trống. Những dàn nhạc lớn hơn thường có thêm kèn saxophone, trumpet và các đàn dây như: violon, cello…

Giai điệu của những ca khúc nhạc pop phong phú, đa dạng về tính chất âm nhạc. Tiết tấu, có lúc chậm rãi, nhẹ nhàng, có lúc nhanh, linh hoạt, sôi động. Nội dung lời ca thường ca ngợi tình yêu thiên nhiên, đất nước, con người và đời sống xã hội.

Trên thế giới có những ca khúc nhạc pop nổi tiếng như *Happy new year* (nhóm ABBA), *Beautiful sunday* của Daniel Boone, *Yesterday* (nhóm the Beatles), *My heart will go on* (nhạc James Horner, lời Will Jennings)…

Ở Việt Nam có những ca khúc tiêu biểu được đông đảo khán/thính giả yêu thích như: *Hà Nội đêm trở gió* nhạc Trọng Đài, lời Chu Lai, *Giọt nắng bên thềm* của nhạc sĩ Thanh Tùng, *Mùa xuân gọi* của nhạc sĩ Trần Tiến, *Mong ước kỉ niệm xưa* của nhạc sĩ Xuân Phương, *Đến với con người Việt Nam tôi* của nhạc sĩ Xuân Nghĩa…

b) Nhạc rock

Rock là một thể loại âm nhạc thường có tính chất mạnh mẽ, cuồng nhiệt. Nhạc rock hình thành vào khoảng năm 1950 ở Mỹ và phát triển ở nhiều nước trên thế giới.

Nhạc rock thường có sự linh hoạt và mới mẻ trong phong cách biểu diễn của các ca sĩ và nhạc công.

Nhạc cụ trong nhạc rock thường có một dàn trống, 3 guitar điện, 1 đàn phím điện tử, trong đó, guitar giai điệu (Lead guitar) luôn có vai trò chủ đạo và nổi bật nhất.

Một nhóm nhạc rock thường có 1 đến 2 ca sĩ, ngoài ra, các thành viên trong nhóm có thể hát bè tạo nên sự hoà hợp, ăn ý.

Giai điệu của những ca khúc nhạc rock thường ngắn gọn, gây ấn tượng với người nghe, đặc biệt có những đoạn được lặp đi, lặp lại nhiều lần. Lời ca của nhạc rock thường đề cập đến những vấn đề về xã hội và cuộc sống đời thường của con người.

Nhạc rock thu hút được rất nhiều người tham dự, thưởng thức, đặc biệt là giới trẻ. Trên thế giới có nhiều ca khúc nhạc rock nổi tiếng như *Holiday* (nhóm Scorpions), *November rain* (nhóm Guns N' Roses), *Shine on you crazy Diamond* (nhóm Pink Floyd)…

Ở Việt Nam có một số nhóm nhạc rock nổi tiếng như *Bức tường, Ngũ cung*… Có một số ca khúc theo phong cách nhạc rock tiêu biểu như: *Đường đến ngày vinh quang* (nhóm Bức tường), *Đám cưới chuột* (nhóm Gạt tàn đầy), *Ly cà phê Ban Mê và Ơi M'Drăk* của Nguyễn Cường, *Ngọn lửa cao nguyên* của Trần Tiến…

1. Nêu đặc điểm của thể loại nhạc pop và nhạc rock.

2. Nghe/xem bài *Đường đến ngày vinh quang* do nhóm nhạc rock Bức tường trình diễn và nêu nhận xét về tính chất âm nhạc.

Hãy tìm, nghe và nêu tính chất âm nhạc của một ca khúc được biểu diễn theo phong cách nhạc pop hoặc rock và chia sẻ với bạn của mình.

Chủ đề 2

GIAI ĐIỆU BỐN PHƯƠNG

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC

MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG SON TRƯỞNG, MI THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

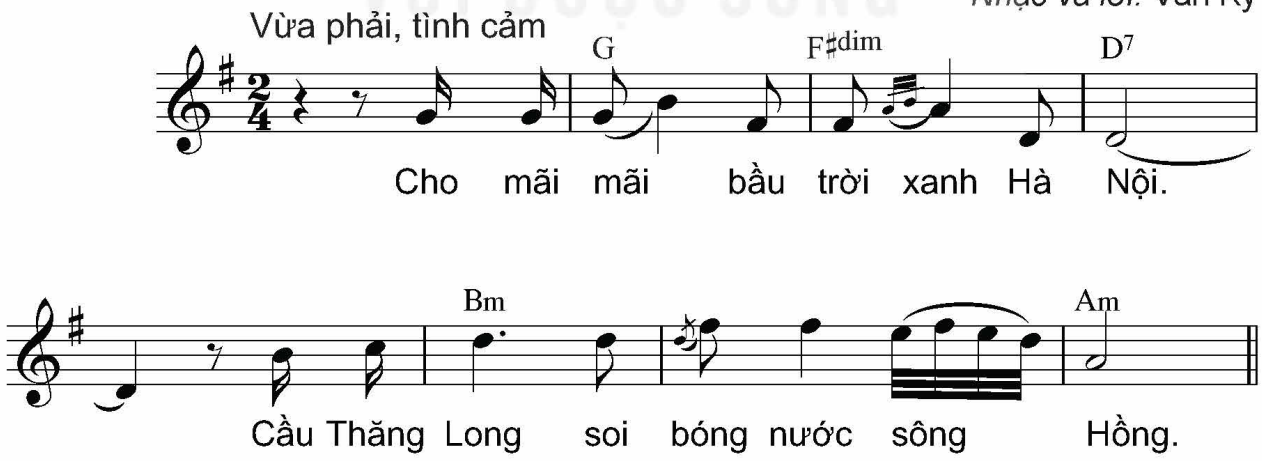
- Nhận biết được một số hợp âm của giọng Son trưởng, Mi thứ.
- Cảm nhận được sự hoà quyện của các âm trong hợp âm giọng Son trưởng, Mi thứ.
- Biết vận dụng kiến thức đã học khi hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ.

Quan sát hai trích đoạn ca khúc dưới đây và cho biết hai trích đoạn thuộc giọng gì, có những hợp âm nào.

Trời Hà Nội xanh

(Trích)

Nhạc và lời: Văn Ký
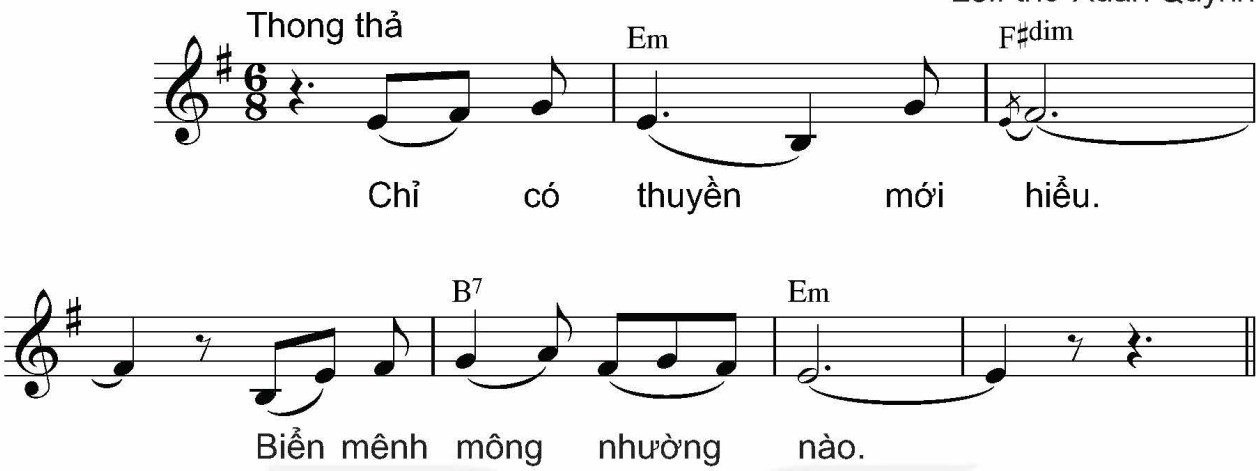

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Thuyền và biển

(Trích)
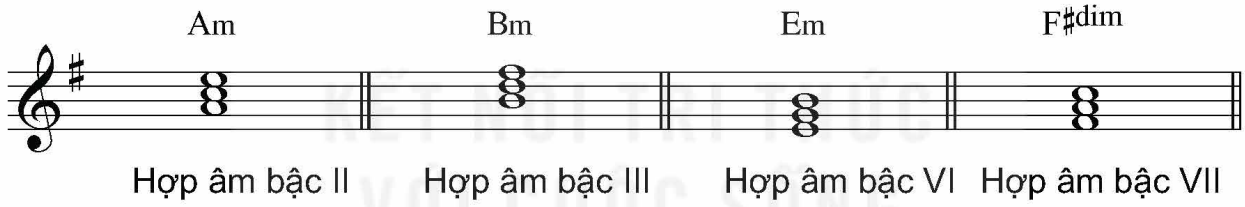
Nhạc: Phan Huỳnh Điểu
Lời: thơ Xuân Quỳnh

1. Một số hợp âm của giọng Son trưởng

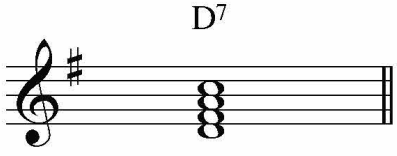
a) Các hợp âm ba phụ của giọng Son trưởng

Giọng Son trưởng có các hợp âm ba phụ được thành lập trên các bậc II, III, VI, VII. Hợp âm bậc II, bậc III, VI là hợp âm thứ mang tính chất mềm mại, êm dịu. Hợp âm bậc VII là hợp âm giảm mang tính chất căng thẳng, kịch tính.

b) Hợp âm bảy át của giọng Son trưởng

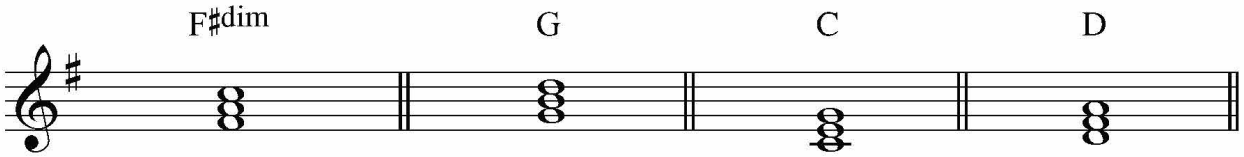
Hợp âm bảy át là hợp âm bảy được thành lập trên bậc V, mang tính chất nghịch, căng thẳng.

2. Một số hợp âm của giọng Mi thứ

a) Các hợp âm ba phụ của giọng Mi thứ tự nhiên

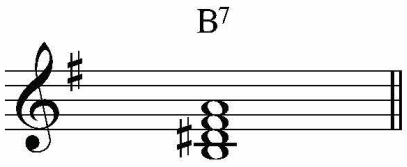
Giọng Mi thứ có các hợp âm ba phụ được thành lập trên các bậc II, III, VI, VII. Hợp âm bậc III, VI, VII là hợp âm trưởng mang tính chất tươi sáng, khoẻ khoắn. Hợp âm bậc II là hợp âm giảm mang tính chất căng thẳng, kịch tính.

Hợp âm bậc II Hợp âm bậc III Hợp âm bậc VI Hợp âm bậc VII

b) Hợp âm bảy át của giọng Mi thứ hoà thanh

Hợp âm bảy át là hợp âm bảy được thành lập trên bậc V, mang tính chất căng thẳng, kịch tính.
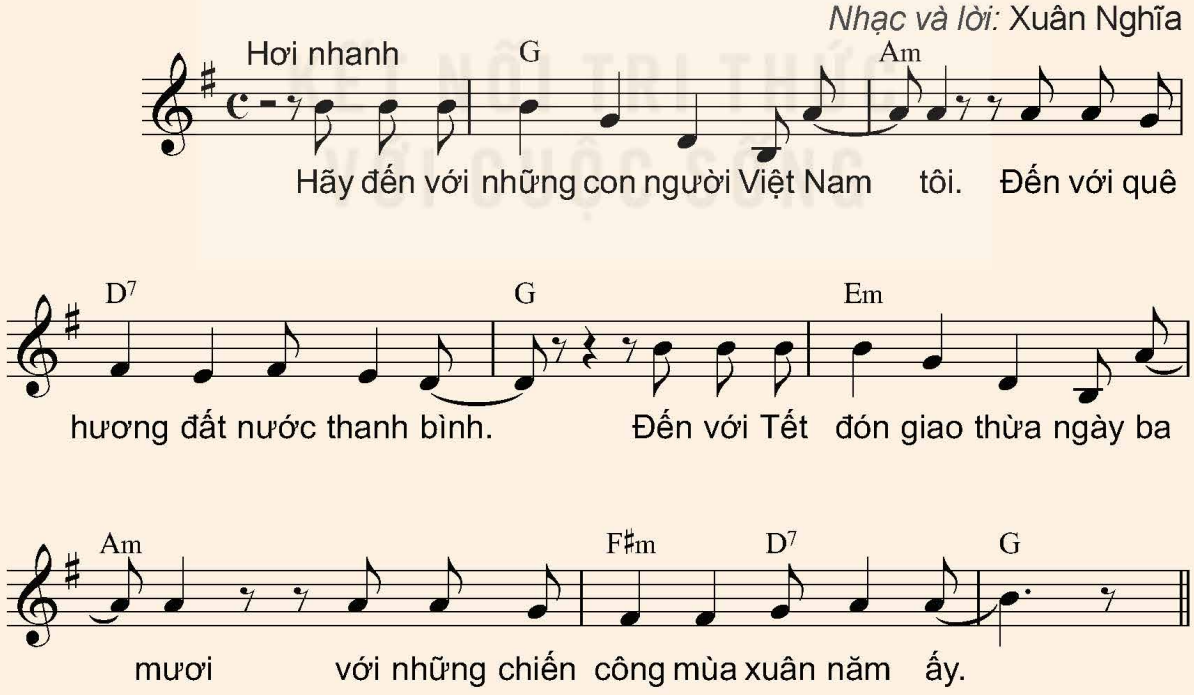

Hợp âm bảy át bậc V

Hãy xác định và nêu tên các hợp âm ba phụ, bảy át của trích đoạn sau:

Đến với con người Việt Nam tôi

(Trích)

Nhạc và lời: Xuân Nghĩa
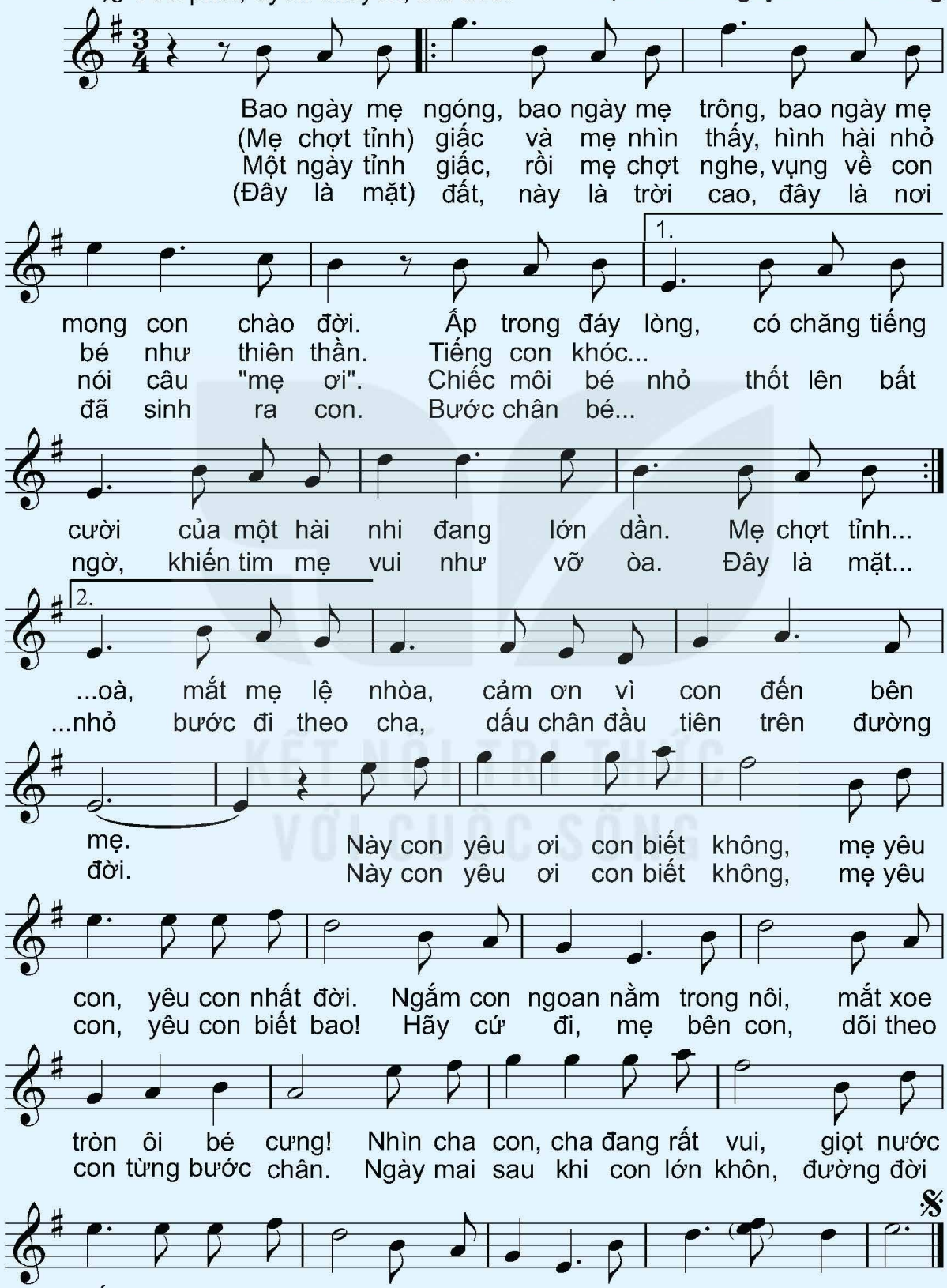

1. Hãy chép vào vở và đặt hợp âm cho bài hát sau:

Nhật ký của mẹ

𝄋 Vừa phải, uyển chuyển, tha thiết

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Chung

2. Thực hành trên nhạc cụ đã học các hợp âm của bài *Nhật ký của mẹ*.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 2

ĐỌC NHẠC
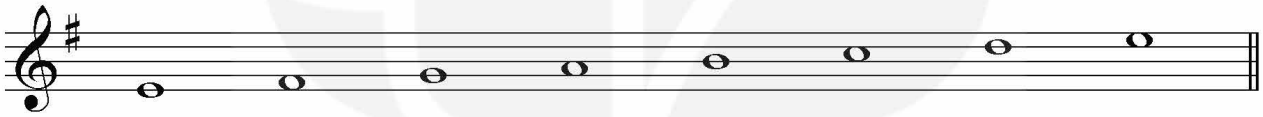
BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 2 GIỌNG MI THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Đọc đúng cao độ gam và các âm ổn định của giọng Mi thứ.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 2*.
- Cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc nhạc có bè.
- Biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm, đánh nhịp.

Đọc gam và các âm ổn định của một giọng thứ mà em đã học.

1. Đọc gam Mi thứ
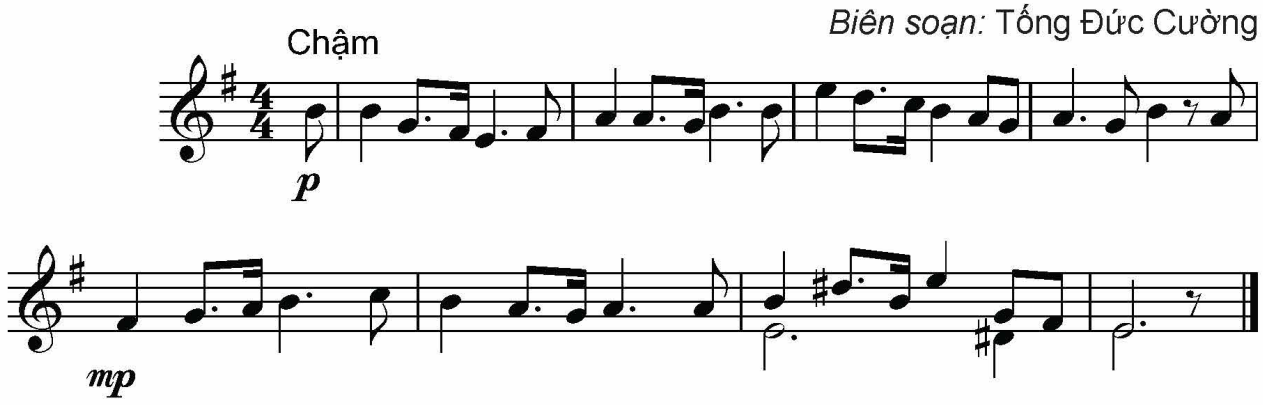

2. Đọc quãng 2, quãng 3 của giọng Mi thứ theo âm hình tiết tấu:

3. Bài đọc nhạc số 2

Biên soạn: Tống Đức Cường

Hướng dẫn thực hiện:

– Đọc từng bè theo nhóm.

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt nhạc của từng bè theo tiết tấu.

– Đọc tên nốt nhạc của từng bè đúng cao độ.

– Đọc chậm rãi từng bè đúng cao độ với tiết tấu.

– Chia thành hai nhóm thực hiện 2 bè.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái của cả 2 bè.

1. Đọc *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp gõ đệm theo âm hình tiết tấu sau:

2. Đọc *Bài đọc nhạc số 2* kết hợp với đánh nhịp.

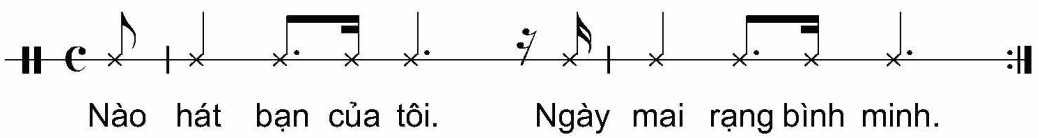
Chép vào vở *Bài đọc nhạc số 2*, sáng tạo âm hình tiết tấu gõ đệm cho phù hợp và cùng bạn luyện tập.

Bài 3 HÁT CHIỀU HẢI CẢNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

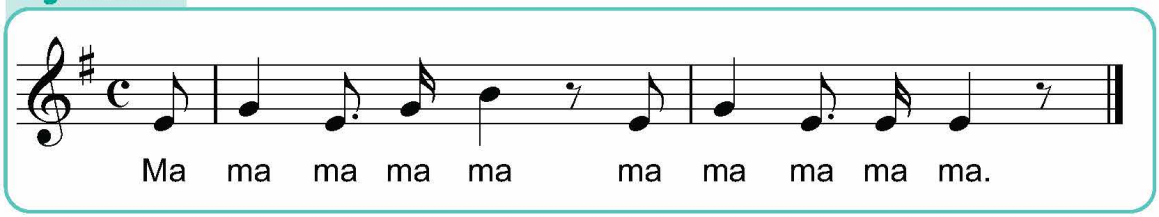
- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái, tình cảm của bài *Chiều hải cảng*.
- Biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hoà quyện khi hát 2 bè.
- Biết nhận xét, đánh giá về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác.

Thực hiện đọc lời ca theo tiết tấu dưới đây:

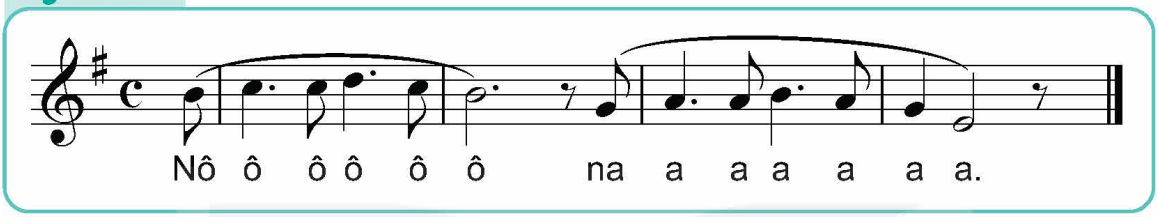

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi đều đặn, đặt âm thanh nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, thả lỏng cơ thể trong suốt quá trình luyện giọng;

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ trong tầm âm phù hợp.
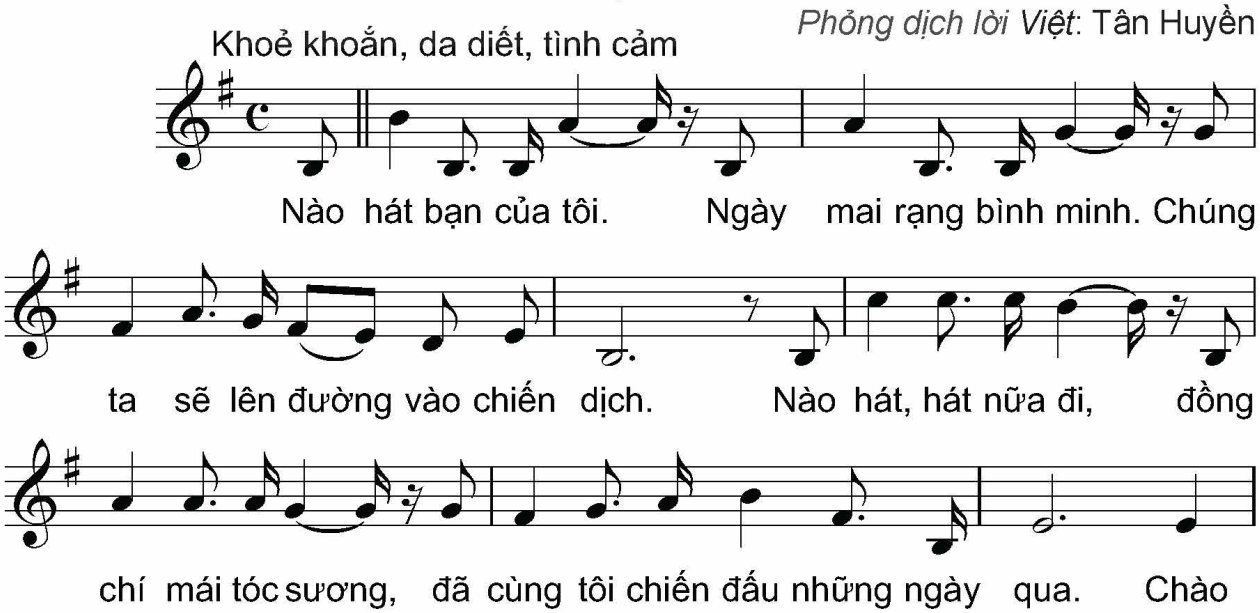
2. Học hát

Chiều hải cảng
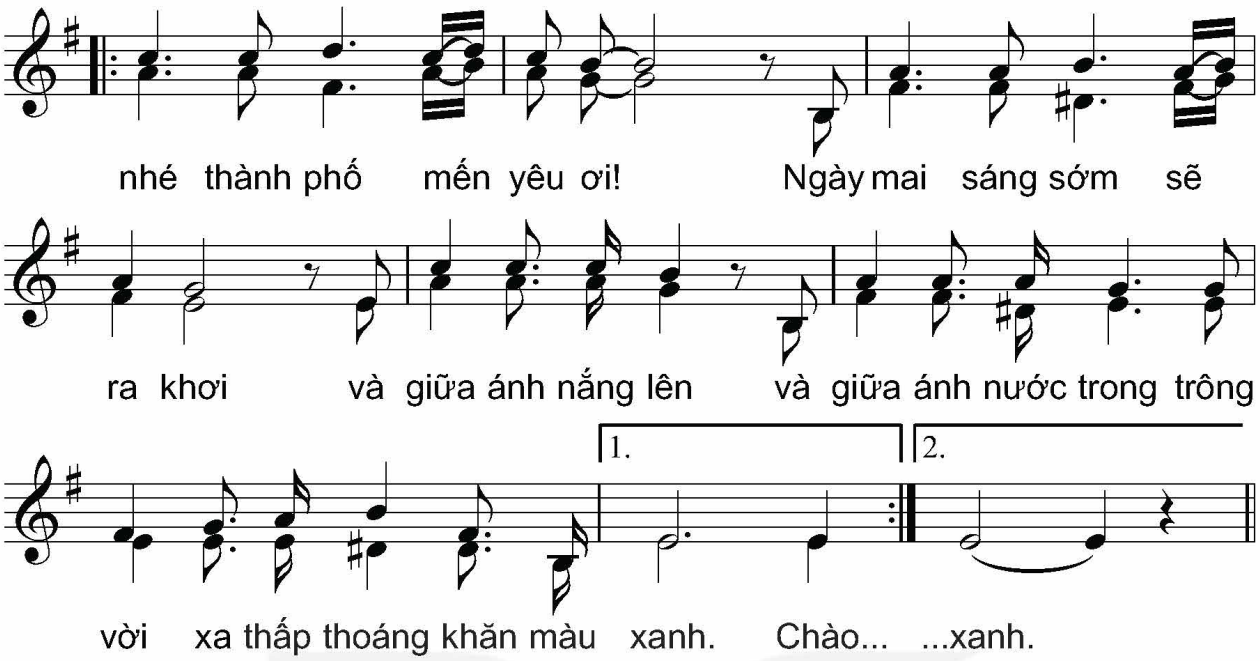
(Trích)

Nhạc: Vasily Solovyov-Sedoi

Phỏng dịch lời Việt: Tân Huyền

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Chiều hải cảng của nhạc sĩ Vasily Solovyov-Sedoi do nhạc sĩ Tân Huyền phỏng dịch lời Việt từ thơ A. Churkin là một trong những ca khúc nổi tiếng của nước Nga. Tính chất âm nhạc khoẻ khoắn, tươi sáng, lời ca bình dị, giàu hình tượng. Ca khúc đã khắc hoạ rõ nét hình ảnh người con sắp phải rời xa thành phố cảng thân thương, lên đường đi chiến đấu bảo vệ quê hương, đất nước.

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn; miệng mở tự nhiên, thả lỏng hàm dưới, đặc biệt tại những giai điệu nhảy quãng xa ở các nhịp 2, 3,...

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp.

– Hát chính xác tiết tấu trong bài.

– Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái từng bè đoạn điệp khúc.

1. Tìm một quãng đơn và một quãng ghép trong ca khúc *Chiều hải cảng* và thể hiện các quãng đó.

2. Thực hành hát 2 bè đoạn điệp khúc trong ca khúc *Chiều hải cảng* theo nhóm.

1. Dàn dựng ca khúc *Chiều hải cảng* ở các hình thức hát khác nhau.

2. Trình diễn ca khúc *Chiều hải cảng* ở các hình thức hát khác nhau kết hợp với động tác minh hoạ; nhận xét, đánh giá phần trình diễn của mình và của bạn.

Bài 4

NHẠC CỤ

BÀI NHẠC CỤ SỐ 2 GIỌNG MI THỨ

NGHE NHẠC

TA TỰ HÀO ĐI LÊN, ÔI VIỆT NAM!

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Nhạc cụ

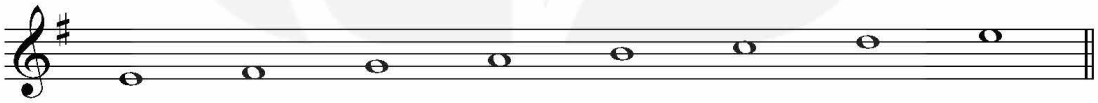
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái của *Bài nhạc cụ số 2*.
- Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hoà tấu.

Nghe nhạc

- Cảm nhận và đánh giá được vẻ đẹp, giá trị nghệ thuật của bài hát *Ta tự hào đi lên, ôi Việt Nam*!
- Nhận ra tên bản nhạc, tên tác giả từ một nét nhạc điển hình.

I. Nhạc cụ: *Bài nhạc cụ số 2* giọng Mi thứ
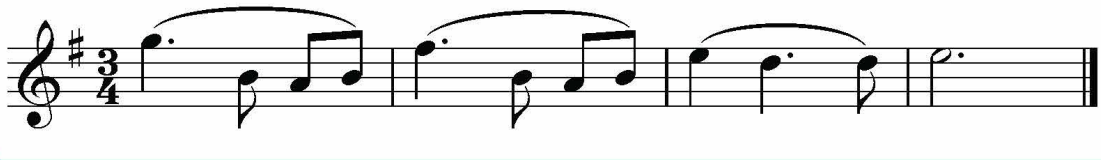
Thực hiện gam Mi thứ bằng các nhạc cụ đã học:

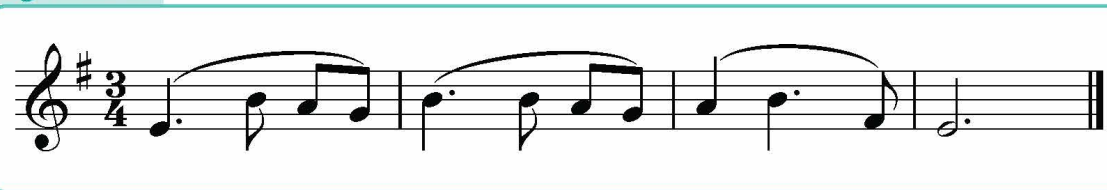
1. Thực hiện mẫu âm

Sử dụng nhạc cụ đã học để thực hiện các mẫu âm dưới đây:

Mẫu 1

Mẫu 2

2. Bài nhạc cụ số 2
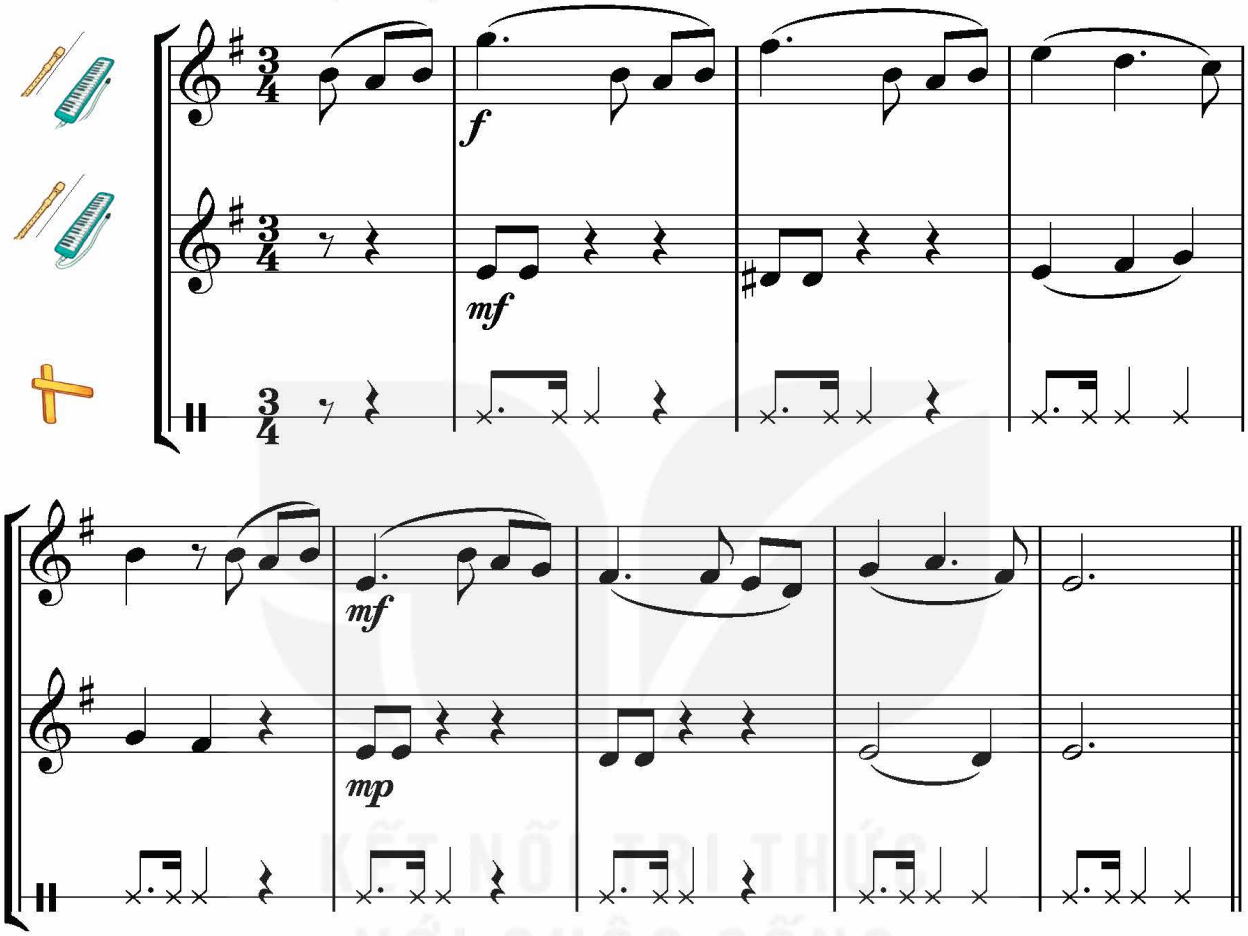
Nhật ký của mẹ

(Trích)

Nhạc: Nguyễn Văn Chung

Chuyển soạn cho hoà tấu nhạc cụ: Tống Đức Cường

Vừa phải, uyển chuyển, tha thiết

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Sử dụng một trong những nhạc cụ đã học để thực hiện 2 bè giai điệu.

– Sử dụng nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay cho bè tiết tấu.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật của từng bè.

– Ghép nối các tiết nhạc của từng bè.

– Luyện tập riêng từng bè từ nhịp độ chậm, sau đó tăng dần đến nhịp độ vừa phải.

– Kết hợp hoà tấu 3 bè hoàn chỉnh, đảm bảo giữ nhịp độ ổn định, đúng cao độ, trường độ, sắc thái.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Các nhóm đổi bè cho nhau để luyện tập.

2. Nêu nhận xét sự thể hiện của nhóm mình và nhóm bạn.

Thể hiện một câu hát trong bài *Chiều hải cảng* (trang 22) trên nhạc cụ mà em đã học.

II. Nghe nhạc

Xem một số hình ảnh hoặc video về chiến dịch Hà Nội 12 ngày đêm chống máy bay B.52 của Mỹ và nêu cảm nhận.
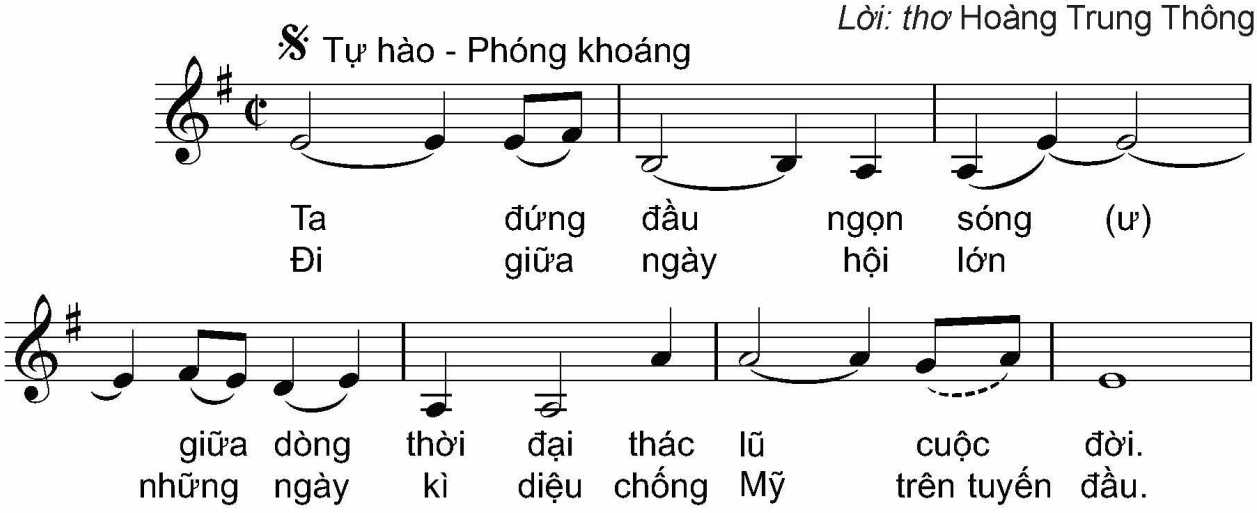
Ca khúc *Ta tự hào đi lên, ôi Việt Nam!* của nhạc sĩ Chu Minh, phổ thơ của nhà thơ Hoàng Trung Thông là một tác phẩm để lại dấu ấn sâu đậm trong lòng công chúng yêu nhạc và nhân dân cả nước. Ca khúc là một bản hùng ca, ngợi ca những dấu son chiến thắng của dân tộc Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Năm 1972, nhạc sĩ Chu Minh sáng tác ca khúc đúng vào thời điểm Thủ đô Hà Nội và các tỉnh, thành phố miền Bắc đang trong cuộc chiến quyết liệt với máy bay B.52 của Mỹ.

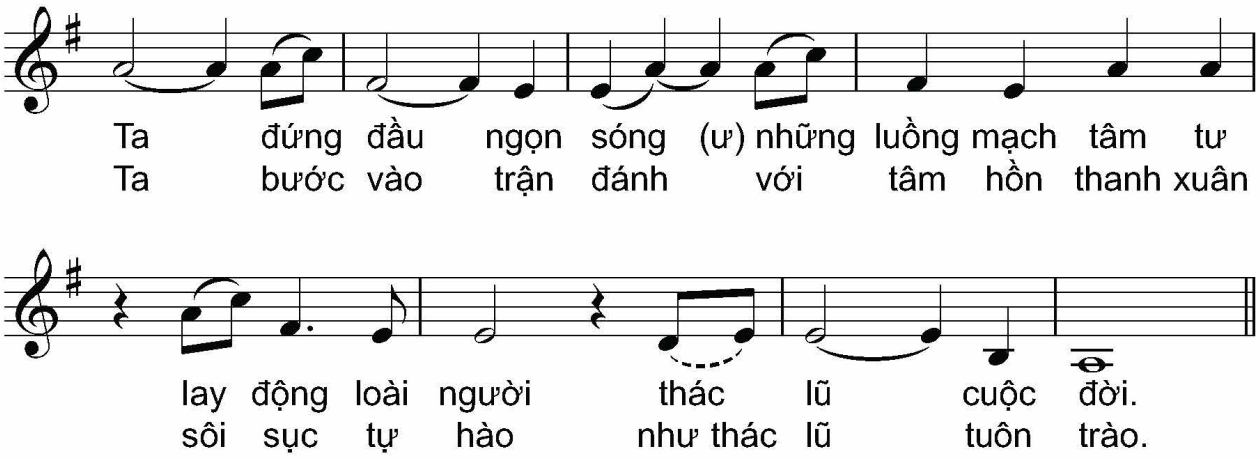
Với giai điệu trầm hùng, khoáng đạt, nhịp độ vừa phải, kết hợp với lời ca thể hiện tinh thần, ý chí quật cường và tự hào của dân tộc không chùn bước trước những thử thách, phong ba bão tố để giành lấy thắng lợi vẻ vang. Ca khúc đã thức tỉnh và lay động hàng triệu trái tim người Việt Nam cùng hướng về sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc và giành độc lập.

Ta tự hào đi lên, ôi Việt Nam!

(Trích)

Nhạc: Chu Minh
Lời thơ Hoàng Trung Thông

1. Nêu đặc điểm về giai điệu và lời ca của ca khúc *Ta tự hào đi lên, ôi Việt Nam!*

2. Nghe nét nhạc điển hình của 2 ca khúc Việt Nam mà em đã học và cho biết tên tác giả, tác phẩm.

Hãy trình bày tính chất âm nhạc của một ca khúc ca ngợi đất nước, con người Việt Nam mà em yêu thích nhất.

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Chủ đề 3

VỀ NGUỒN

Bài 1

LÍ THUYẾT ÂM NHẠC

MỘT SỐ HỢP ÂM CỦA GIỌNG PHA TRƯỞNG, RÊ THỨ

ĐỌC NHẠC

BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 3 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Lí thuyết âm nhạc

- Nhận biết được một số hợp âm của giọng Pha trưởng và Rê thứ.
- Cảm nhận được sự hoà quyện của các âm trong hợp âm giọng Pha trưởng, Rê thứ.
- Biết vận dụng kiến thức đã học vào hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ.

Đọc nhạc

- Đọc đúng cao độ gam, các âm ổn định của giọng Pha trưởng.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 3*.

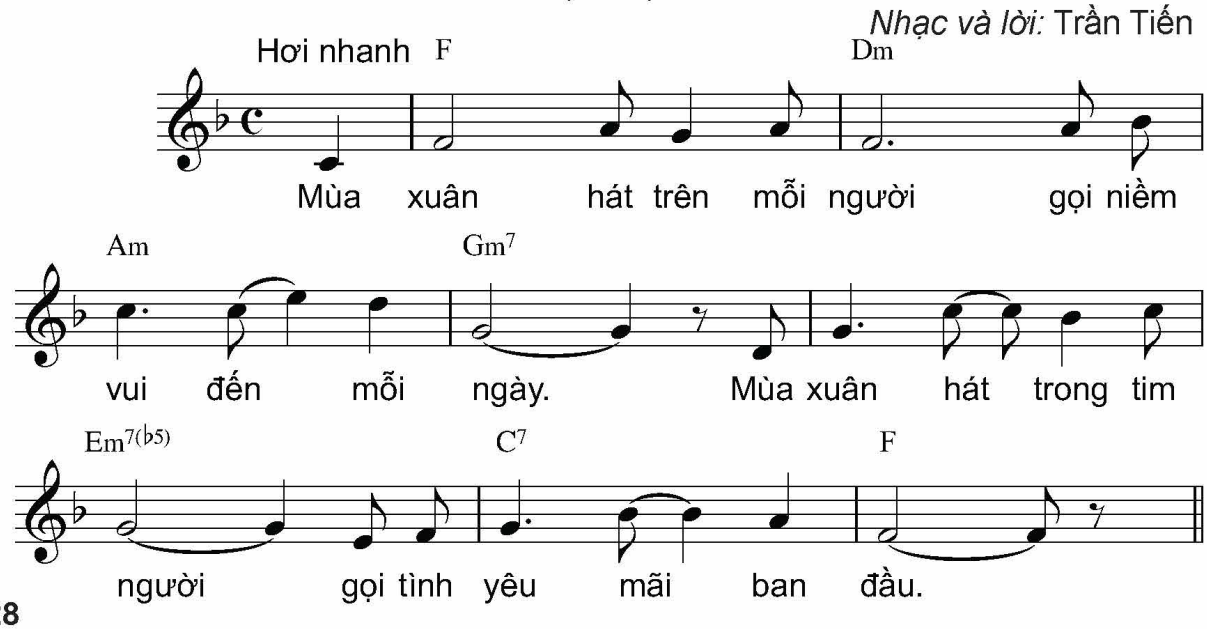
I. Lí thuyết âm nhạc

Hãy chỉ ra các hợp âm khác với những hợp âm đã học của giọng Pha trưởng, Rê thứ trong hai trích đoạn dưới đây:

Mùa xuân gọi

(Trích)

Nhạc và lời: Trần Tiến
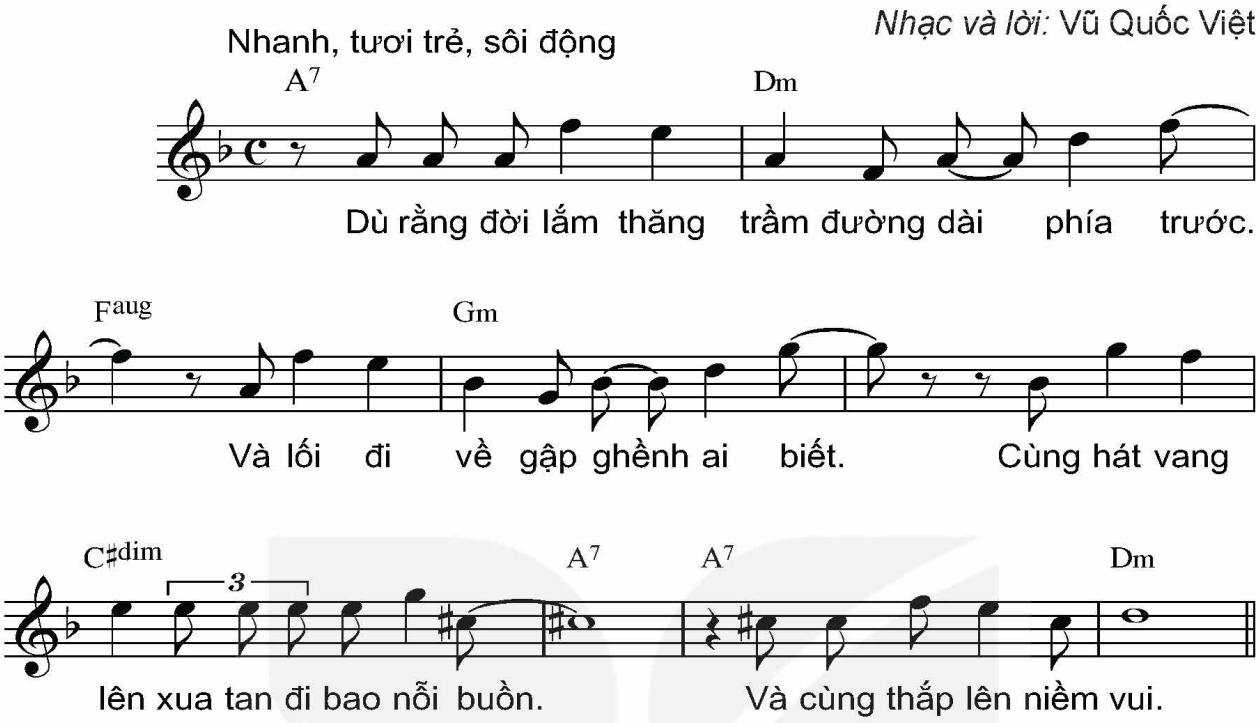

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hãy hát lên
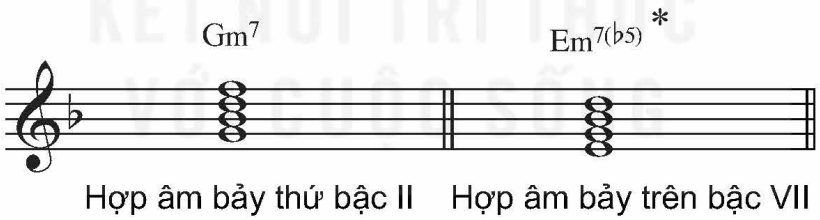
(Trích)

Nhạc và lời: Vũ Quốc Việt

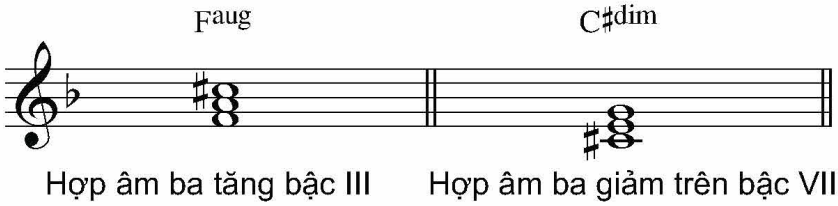
1. Hợp âm bảy trên bậc II và bậc VII của giọng Pha trưởng

Giọng Pha trưởng có hợp âm bảy trên bậc II là hợp âm bảy thứ và trên bậc VII là hợp âm bảy dẫn thứ.

2. Hợp âm ba phụ trên bậc III và bậc VII của giọng Rê thứ hoà thanh

Giọng Rê thứ hoà thanh có hợp âm ba trên bậc III là hợp âm ba tăng và trên bậc VII là hợp âm ba giảm.
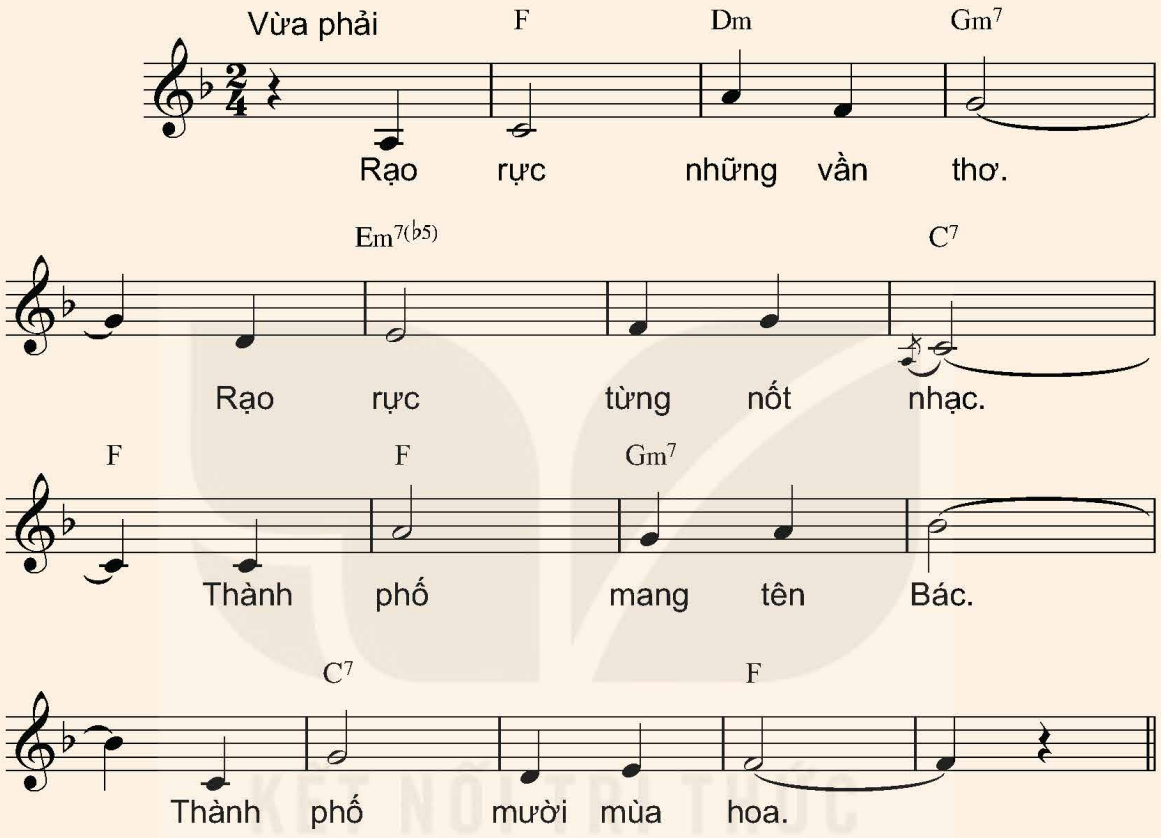

* Kí hiệu hợp âm sử dụng trong nhạc nhẹ.

1. Xác định hợp âm bảy thứ bậc II và hợp âm bảy dẫn thứ bậc VII của giọng Pha trưởng trong trích đoạn dưới đây:

Thành phố mười mùa hoa

(Trích)

Nhạc: Phạm Tuyên
Lời: trích thơ Lệ Bình
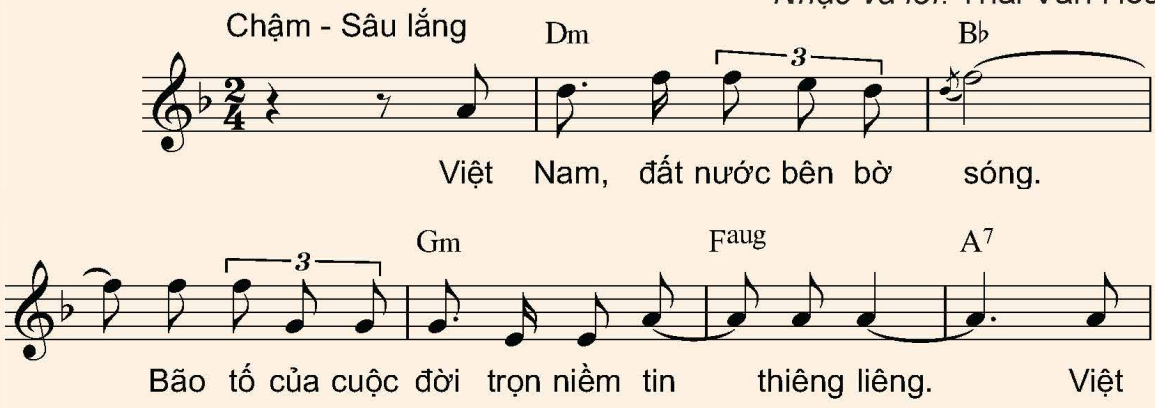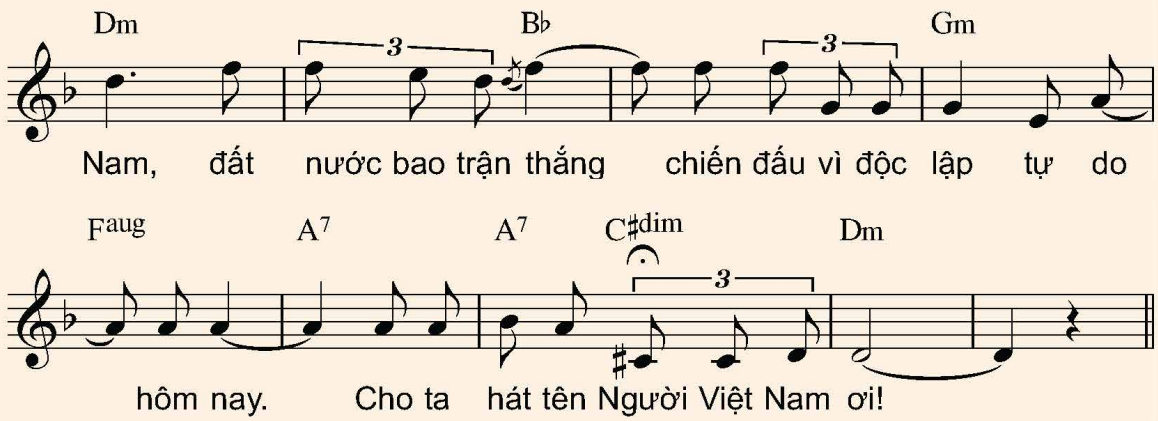

2. Xác định các hợp âm ba phụ trên bậc III và bậc VII của giọng Rê thứ hoà thanh trong trích đoạn dưới đây:

Đất nước bên bờ sóng

(Trích)

Nhạc và lời: Thái Văn Hoá
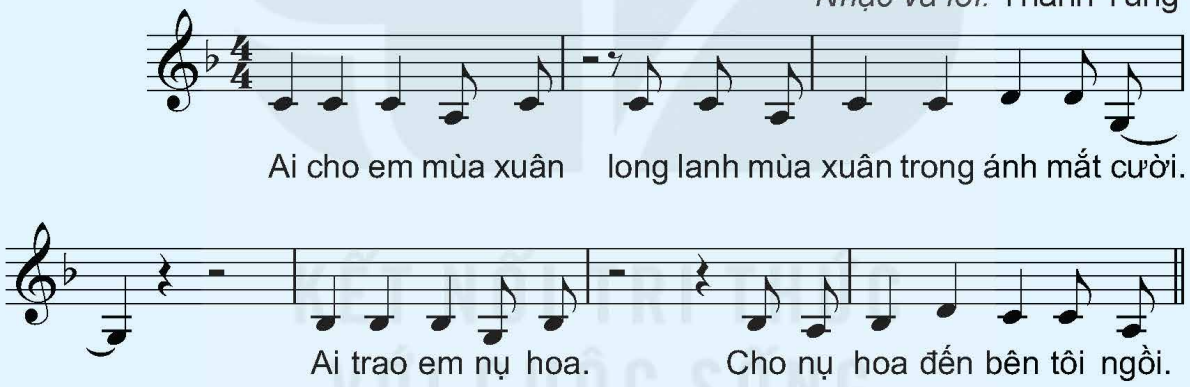

1. Chỉ ra những nốt nhạc có thể đặt được hợp âm bảy thứ bậc II và hợp âm bảy dẫn thứ bậc VII trong câu nhạc dưới đây.

Câu chuyện nhỏ của tôi

(Trích)

Nhạc và lời: Thanh Tùng

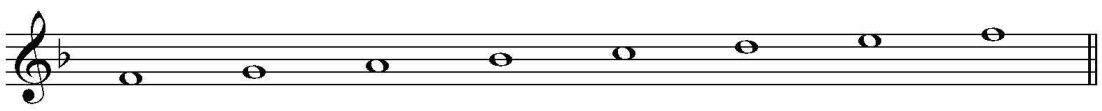
2. Hãy tìm trích đoạn trong một ca khúc giọng Pha trưởng hoặc giọng Rê thứ, đặt hợp âm và thực hành trên nhạc cụ yêu thích.

II. Đọc nhạc: *Bài đọc nhạc số 3* giọng Pha trưởng
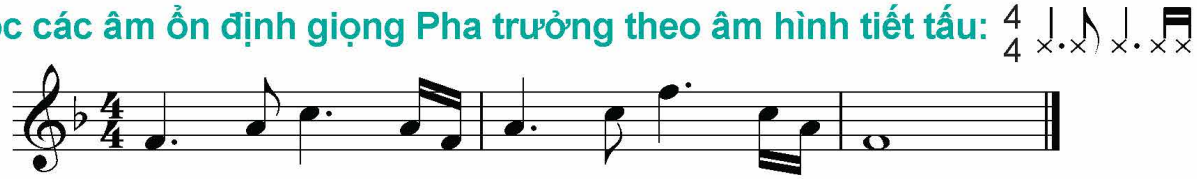
Đọc gam và các âm ổn định của một giọng trưởng đã học.

Đọc gam và các âm ổn định của giọng Pha trưởng theo tiết tấu:

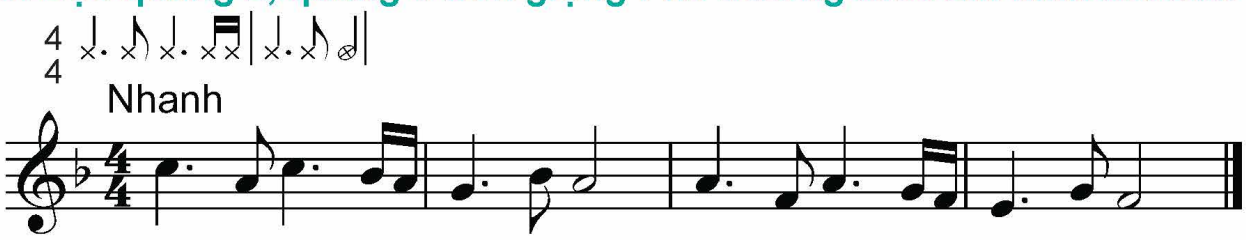
1. Đọc gam Pha trưởng
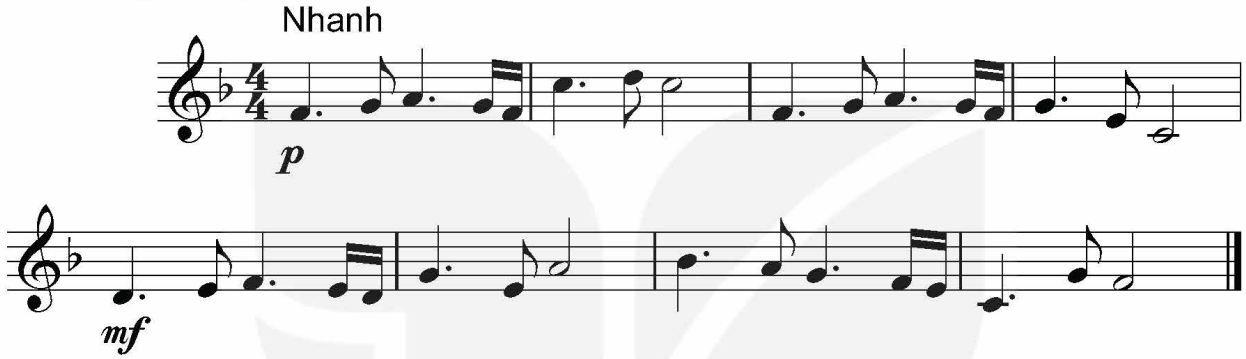

2. Đọc các âm ổn định giọng Pha trưởng theo âm hình tiết tấu:

3. Đọc quãng 2, quãng 3 trên giọng Pha trưởng theo âm hình tiết tấu:

4. Bài đọc nhạc số 3

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt nhạc theo tiết tấu.

– Đọc tên nốt nhạc đúng cao độ.

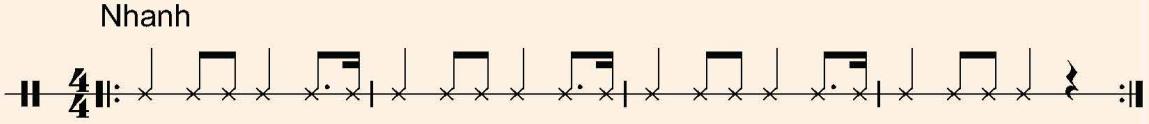
– Đọc chậm rãi từng tiết nhạc đúng cao độ với tiết tấu.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng nhịp độ và sắc thái.

Đọc *Bài đọc nhạc số 3* theo nhóm.

– Nhóm 1: Đọc *Bài đọc nhạc số 3*.

– Nhóm 2: Dùng nhạc cụ gõ đã biết để gõ theo tiết tấu sau:

– 2 nhóm đổi vị trí cho nhau.

Viết thêm bè 2 cho 4 nhịp đầu *Bài đọc nhạc số 3* và thực hiện đọc nhạc.

Bài 2 HÁT

HOA ĐÀO BÊN SUỐI
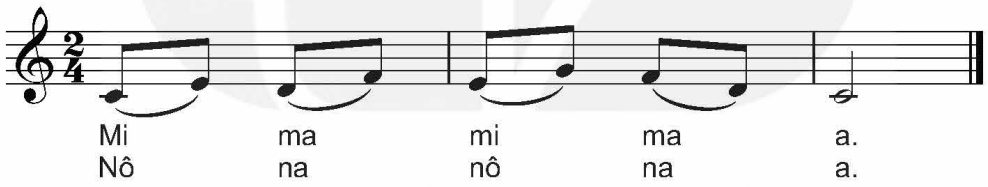
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái, tình cảm của bài dân ca *Hoa đào bên suối*.
- Cảm nhận được sắc thái và tình cảm của bài hát.

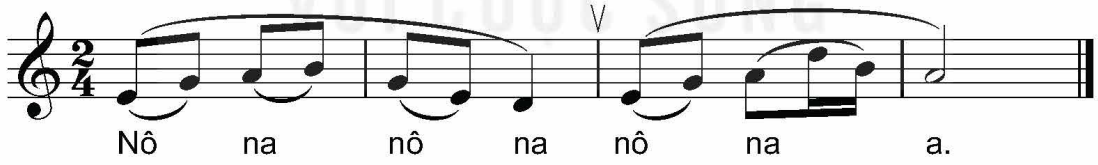
Nghe và quan sát bản nhạc bài dân ca *Hoa đào bên suối* và nêu nhận xét về giai điệu, lời ca của bài.

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi đều đặn, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, nhấn mạnh hơn vào mỗi nguyên âm, phát âm rõ chữ.

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.
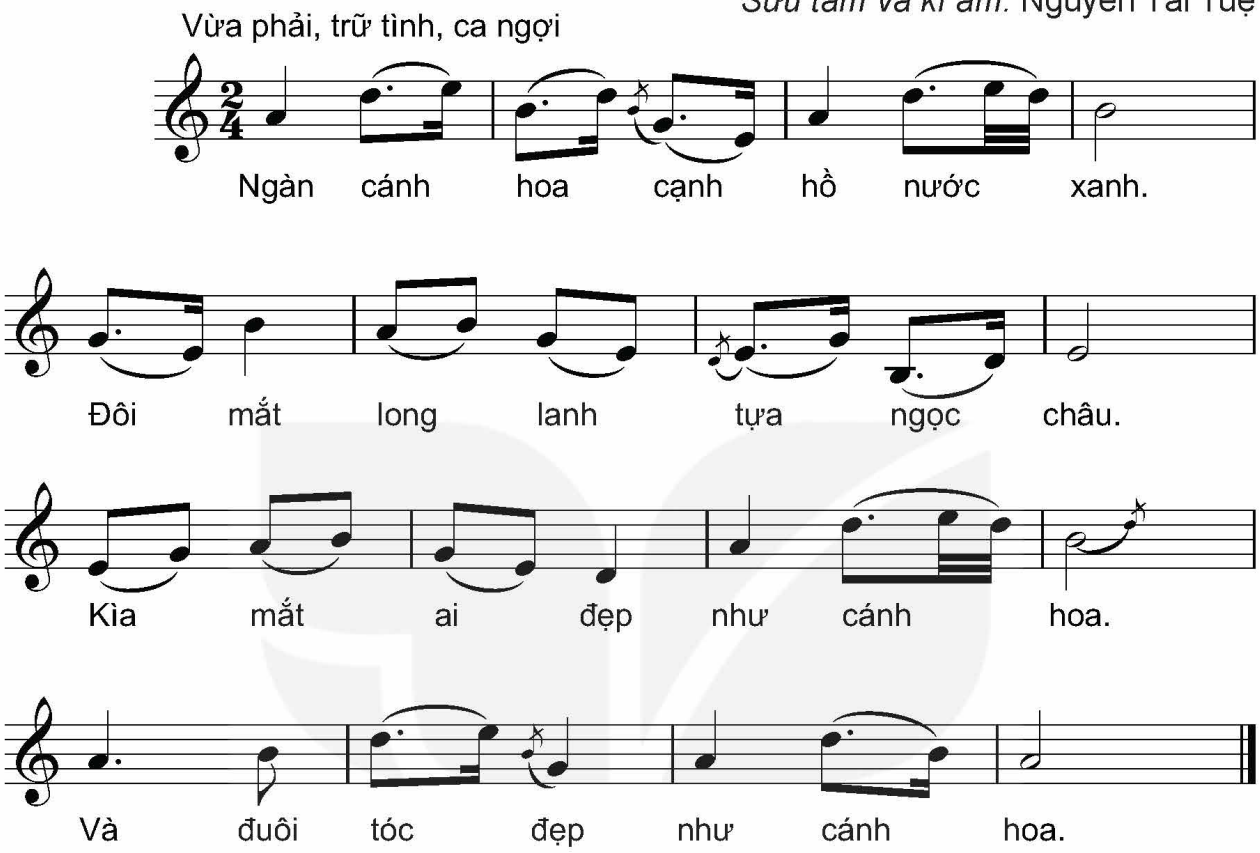
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

2. Học hát

Hoa đào bên suối

(Dân ca Giáy)

Sưu tầm và kí âm: Nguyễn Tài Tuệ

Hoa đào bên suối là điệu hát của dân tộc Giáy, những giai điệu ngọt ngào cùng lời ca trong sáng, thơ mộng như đưa người nghe cùng hoà mình với cảnh sắc thiên nhiên tươi đẹp của núi rừng Tây Bắc.

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ, lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, miệng mở tự nhiên, thả lỏng hàm dưới.

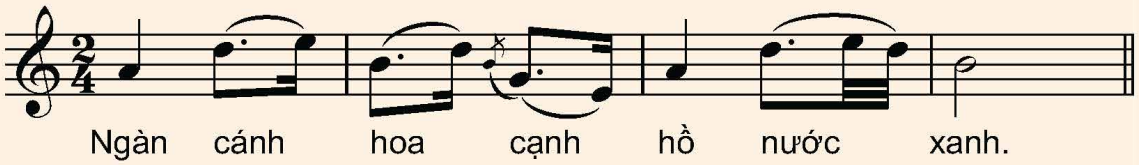
– Hát nhấn mạnh hơn vào nốt đầu tiên của những ca từ có dấu luyến.

– Hát chính xác những nhịp có tiết tấu ().

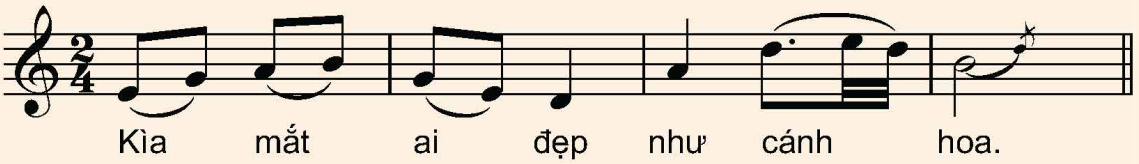
– Luyến, láy đủ nốt, phát âm rõ chữ.

1. Luyện tập một số giai điệu có nhiều luyến, láy trong bài dân ca *Hoa đào bên suối.*

– Giai điệu 1:

– Giai điệu 2:

2. Luyện tập bài dân ca *Hoa đào bên suối* với các hình thức khác nhau.

1. Em hãy đặt lời mới cho bài dân ca *Hoa đào bên suối*.

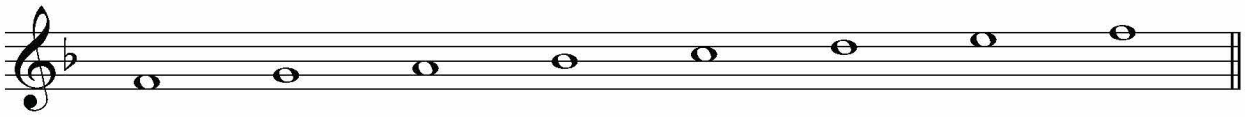
2. Sưu tầm tư liệu âm thanh, hình ảnh về bài dân ca Việt Nam để nghe và chia sẻ với bạn.

Bài 3 NHẠC CỤ
BÀI NHẠC CỤ SỐ 3 GIỌNG PHA TRƯỞNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:
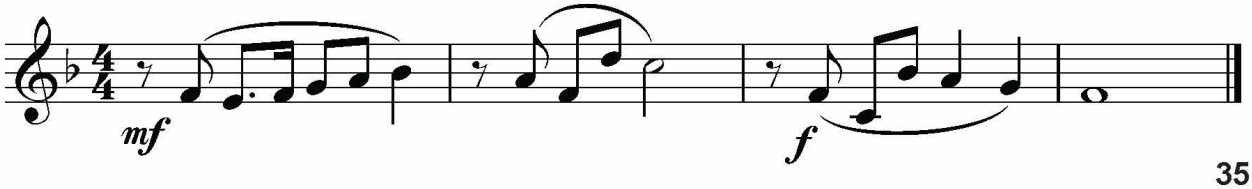
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái *Bài nhạc cụ số 3*.
- Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu.

Thực hiện gam Pha trưởng bằng các nhạc cụ đã học:

1. Thực hiện mẫu âm
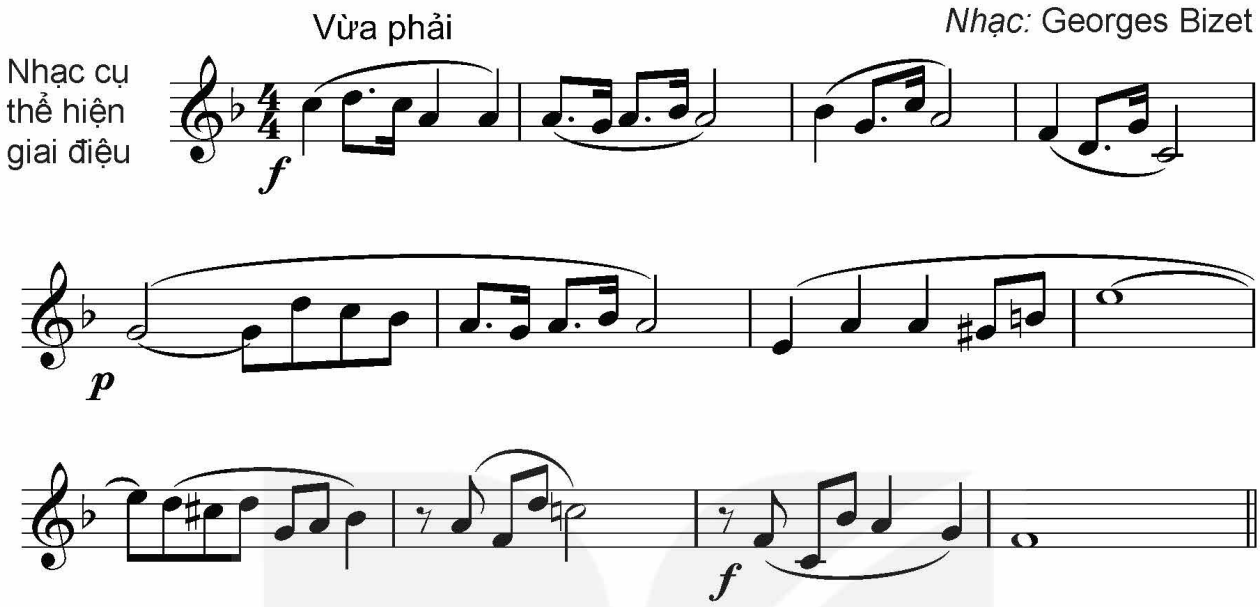
Sử dụng những nhạc cụ đã học để thực hiện mẫu âm dưới đây:

2. Bài nhạc cụ số 3

Toreador

(Trích trong vở nhạc kịch Carmen)

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau.

– Tập từ nhịp độ chậm, sau đó tăng dần đến mức vừa phải.

– Diễn tấu cả bài hoàn chỉnh, đảm bảo đúng cao độ, trường độ, nhịp độ, sắc thái.

1. Sử dụng 2 nhạc cụ khác nhau diễn tấu nối tiếp 2 câu nhạc của *Bài nhạc cụ số 3*.

2. Đưa ra nhận xét về kết quả luyện tập của nhóm mình và các nhóm khác.

Sử dụng nhạc cụ thể hiện giai điệu đã học để thực hiện *Bài đọc nhạc số 3* (trang 32).

Bài 4

THƯỜNG THỨC ÂM NHẠC

SƠ LƯỢC VỀ MỘT SỐ LOẠI HÌNH NGHỆ THUẬT TRUYỀN THỐNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Nêu được đặc điểm và giá trị của một số loại hình nghệ thuật truyền thống.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của một số tác phẩm nghệ thuật truyền thống.

Lựa chọn để nghe/xem một trích đoạn trong tuồng, chèo, cải lương và nêu nhận xét về tính chất âm nhạc của trích đoạn.

1. Chèo

Chèo là loại hình nghệ thuật sân khấu có lịch sử lâu đời. Hát chèo phát triển mạnh ở vùng đồng bằng Bắc Bộ và là một loại hình nghệ thuật giàu tính dân tộc. Chèo rất gần gũi với người nông dân. Xưa, các chiếu chèo thường được trình diễn ở sân đình trong dịp hội làng, diễn viên và khán giả có thể giao lưu, đối thoại với nhau.

Hình 4.1. Trích đoạn "Thị Mầu lên chùa" trong vở chèo Quan Âm Thị Kính (Ảnh: TTXVN)

Nghệ thuật chèo nổi bật với những mảnh trò gây hứng thú và tạo sự cuốn hút đối với người xem như *Xúy Vân giả dại*; *Thị Mầu lên chùa*; *Lưu Bình*, *Dương Lễ*;...

Làn điệu chèo rất phong phú, đa dạng, bao gồm các hệ thống như: *Nói, Vĩa, Ngâm vịnh, Sắp hề gậy, các điệu Ra trò, các điệu Đường trường, Đối đáp trữ tình*,... Lời ca sử dụng những thể thơ như lục bát, tứ tuyệt,... và thường có nhiều tiếng đệm là những nguyên âm như a, i và các từ phụ như ới a, í a,...

Dàn nhạc chèo có vai trò đệm cho hát và làm nền cho cảnh diễn, tạo tình huống kịch, mở màn vở diễn. Bên cạnh các nhạc cụ giai điệu như: nhị, sáo, đàn bầu, thập lục,... thì thành phần của dàn nhạc chèo còn có các nhạc cụ gõ như: trống đế, trống ban, thanh la,... trong đó đóng vai trò chủ chốt là trống đế.

2. Tuồng (hát bội)

Tuồng là một loại hình nghệ thuật sân khấu, phổ biến nhiều nhất là ở vùng Nam Trung Bộ, trọng tâm chính là các tỉnh Bình Định, Phú Yên, Khánh Hoà. Xưa, tuồng thường trình diễn trong lễ hội và sinh hoạt của giới quý tộc phong kiến, đặc biệt là các triều vua thời Nguyễn.

Hình 4.2. Một cảnh trong vở tuồng "Hồ Nguyệt Cô hoá cáo" (Ảnh: Báo Công an Nhân dân điện tử)

Nghệ thuật tuồng mang âm hưởng hùng tráng và tính chất bi hùng. Tính cách và nội tâm của nhân vật luôn là khía cạnh nổi bật. Tuồng còn có tính ước lệ, cách điệu và cường điệu.

Nghệ thuật tuồng đã xây dựng được một số lớp trò mang tính nghệ thuật cao như *Hồ Nguyệt Cô hoá cáo, Thủy Định Minh câu cá, Mạnh Lương bắt ngựa,…*

Dàn nhạc tuồng có nhạc khí gõ (trống, thanh la), nhạc khí dây (nhị, hồ, tam, tứ, nguyệt), nhạc khí hơi (sáo, tiêu, kèn bầu). Dàn nhạc có vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ diễn viên trình diễn.

3. Cải lương

Cải lương là một loại hình ca kịch dân tộc được hình thành từ phong trào *đàn cây* và *đờn ca tài tử* ở Nam Bộ.

Hình 4.3. Cảnh trong vở Cải lương "Chiếc áo thiên nga" (Ảnh: Sở Văn hoá và Thể thao Thành phố Hà Nội)

Đầu thế kỉ XX, tại miền Nam, phong trào *đờn ca tài tử* phát triển về mặt bài bản, kĩ thuật đàn, ca và hình thức trình diễn. *Đờn ca tài tử* đã kết hợp với hình thức *ca ra bộ* mang thêm yếu tố diễn bên cạnh yếu tố ca đã có sẵn và phát triển thành nghệ thuật sân khấu cải lương. Năm 1917, chính thức đánh dấu sự ra đời của nghệ thuật cải lương.

Âm nhạc cải lương có nền tảng được hình thành từ sự tiếp thu ảnh hưởng của các bài bản nhạc lễ, ca Huế, ca nhạc dân gian miền Trung và Nam Bộ.

Kịch bản cải lương thường lấy cốt truyện của các truyện thơ Nôm như *Kim Vân Kiều, Lục Vân Tiên,…* hoặc các vở tuồng. Ngoài ra, còn có một số vở cải lương mang đề tài xã hội như *Đời cô Lựu, Tô Ánh Nguyệt,…* Dàn nhạc cải lương có những nhạc cụ truyền thống, bên cạnh đó còn sử dụng cây guitar phím lõm (một nhạc cụ được cải biến từ đàn guitar phương Tây).

1. Nghe và nhận biết các loại hình nghệ thuật truyền thống (tuồng, chèo, cải lương).

2. Nghe và nêu đặc điểm, giá trị nghệ thuật của trích đoạn tuồng/chèo/cải lương.

Hãy trình bày về đặc điểm, tính chất âm nhạc của một trích đoạn chèo, tuồng, cải lương mà em biết và chia sẻ với bạn, người thân của mình.

Chủ đề 4

KHÁT VỌNG XANH

Bài 1

NGHE NHẠC
KỂ CHUYỆN NGÀY MÙA

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biểu lộ cảm xúc âm nhạc thông qua vận động hoặc ngôn ngữ cơ thể.
- Cảm nhận và đánh giá vẻ đẹp giá trị nghệ thuật của tác phẩm âm nhạc, biết tưởng tượng khi nghe nhạc.
- Cảm nhận được giá trị nghệ thuật của tác phẩm *Kể chuyện ngày mùa*.
- Liệt kê được một số nhạc cụ tham gia hoà tấu tác phẩm *Kể chuyện ngày mùa*.
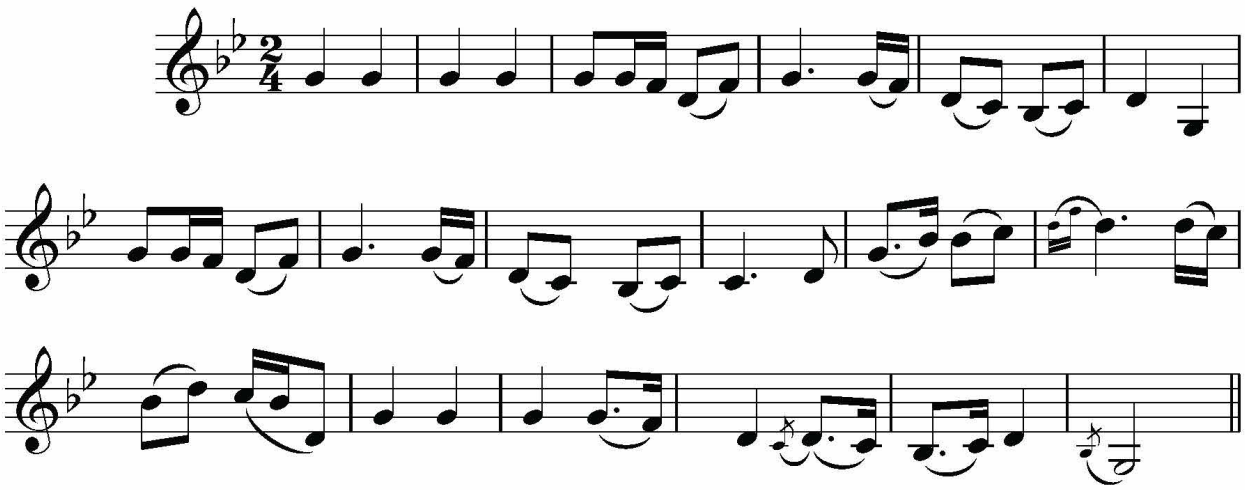
Nghe/xem một trích đoạn tác phẩm âm nhạc Việt Nam do đàn nhị diễn tấu và biểu lộ cảm xúc âm nhạc thông qua vận động hoặc ngôn ngữ cơ thể.

Kể chuyện ngày mùa

(Trích)

Sáng tác: Thao Giang

Nhanh, linh hoạt

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Kể chuyện ngày mùa là một tác phẩm nổi tiếng của nhạc sĩ Thao Giang (1948 – 2023) viết cho đàn nhị độc tấu cùng với dàn nhạc dân tộc. Ngoài phần mở đầu, cadenza và kết, tác phẩm được chia làm ba đoạn chính.

Dựa trên chất liệu chèo cổ, nhạc sĩ đã khắc họa nên một bức tranh sinh động về cảnh nông thôn Việt Nam trong vụ mùa. Mở đầu là một nét nhạc chậm rãi, duyên dáng, gợi lên cảnh đồng quê thanh bình. Đoạn thứ nhất là một nét nhạc linh hoạt, vui tươi mô tả cảnh lao động trên đồng ruộng với tiếng bước chân rộn rã của người nông dân gánh lúa về làng. Đoạn thứ hai, âm nhạc lắng xuống, chậm rãi, êm dịu. Nối tiếp là phần cadenza có chức năng thể hiện kĩ thuật cá nhân và tạo sự độc đáo, hấp dẫn cho tác phẩm. Trong phần cadenza này, tác giả đã khai thác nhiều kĩ thuật đặc sắc của cây đàn nhị để mô phỏng các âm thanh trong cuộc sống như tiếng gà gáy, tiếng chim hót,… Đoạn thứ ba, âm nhạc trở lại với tính chất linh hoạt, vui tươi và dẫn dắt về kết, giai điệu mô tả cuộc sống ấm no, hạnh phúc.

Đã có nhiều nghệ sĩ trình diễn thành công tác phẩm *Kể chuyện ngày mùa*, trong đó có Nghệ sĩ Nhân dân Thế Dân.

1. Nêu những đặc điểm âm nhạc của tác phẩm *Kể chuyện ngày mùa*.

2. Liệt kê các nhạc cụ tham gia hoà tấu dàn nhạc dân tộc của tác phẩm *Kể chuyện ngày mùa*.

3. Biểu lộ cảm xúc âm nhạc với tác phẩm *Kể chuyện ngày mùa* thông qua vận động cơ thể.

Hãy nêu đặc điểm, tính chất âm nhạc và tên các nhạc cụ hoà tấu trong một tác phẩm do nhạc cụ dân tộc Việt Nam trình diễn mà em biết.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
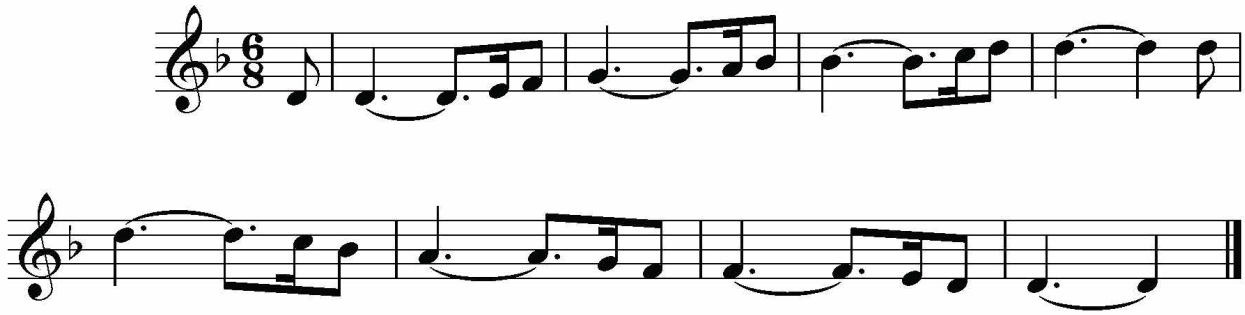
Bài 2 ĐỌC NHẠC
BÀI ĐỌC NHẠC SỐ 4 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Đọc đúng cao độ gam và các âm ổn định giọng Rê thứ.
- Đọc đúng cao độ, trường độ, nhịp độ và sắc thái của *Bài đọc nhạc số 4*.
- Cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc nhạc có bè.
- Biết vận dụng kĩ năng đọc nhạc khi hát.

Đọc gam và các âm ổn định của một giọng thứ mà em đã học.

1. Đọc gam Rê thứ theo âm hình tiết tấu dưới đây:
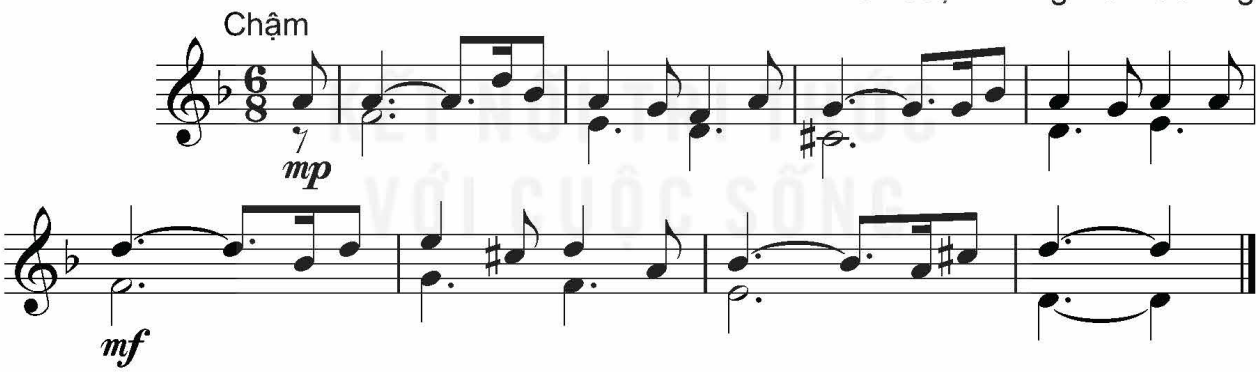

2. Đọc quãng 2, quãng 3 trên giọng Rê thứ theo âm hình tiết tấu dưới đây:

3. Bài đọc nhạc số 4

Biên soạn: Tống Đức Cường

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Đọc tên nốt nhạc của từng bè theo tiết tấu.

– Đọc tên nốt nhạc của từng bè đúng cao độ.

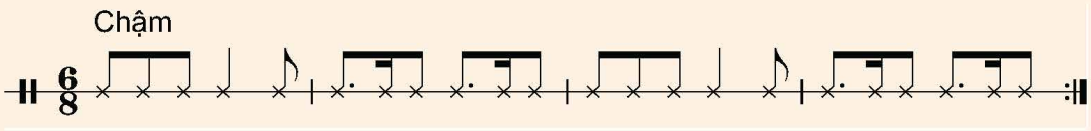
– Đọc chậm rãi từng bè đúng cao độ với tiết tấu.

– Chia thành 2 nhóm thực hiện 2 bè.

– Đọc đúng cao độ, tiết tấu cả bài đọc nhạc đảm bảo đúng tốc độ và sắc thái của cả 2 bè.

1. Luyện tập *Bài đọc nhạc số 4* kết hợp với gõ đệm theo nhịp.

2. Chia nhóm đọc *Bài đọc nhạc số 4* kết hợp gõ đệm theo âm hình tiết tấu dưới đây:

– Nhóm 1: Đọc giai điệu bè 1.

– Nhóm 2: Đọc giai điệu bè 2.

– Nhóm 3: Gõ âm hình tiết tấu.

Hãy chọn một nét nhạc trong bài hát *Nhật ký của mẹ* (trang 19), vừa đọc nhạc vừa kết hợp gõ đệm cho nét nhạc đó.

Bài 3 HÁT MỘT THỜI ĐỂ NHỚ
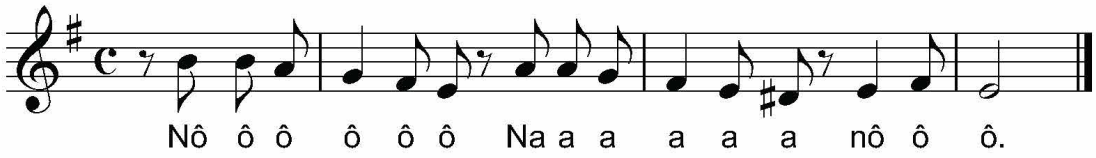
YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái bài hợp xướng *Một thời để nhớ*. Biết hoà giọng giữa các bè.
- Biết hát hợp xướng, biết vận dụng các kĩ thuật thanh nhạc vào thể hiện ca khúc.
- Biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hoà quyện của các bè.
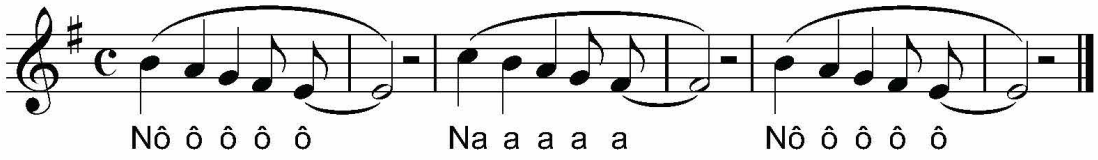
Nghe một trích đoạn hợp xướng và cho biết đây là loại hợp xướng gì.

1. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi thở sâu, điều tiết hơi đều đặn, đặt âm thanh nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, thả lỏng cơ thể trong suốt quá trình luyện giọng;

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ trong tầm âm phù hợp.
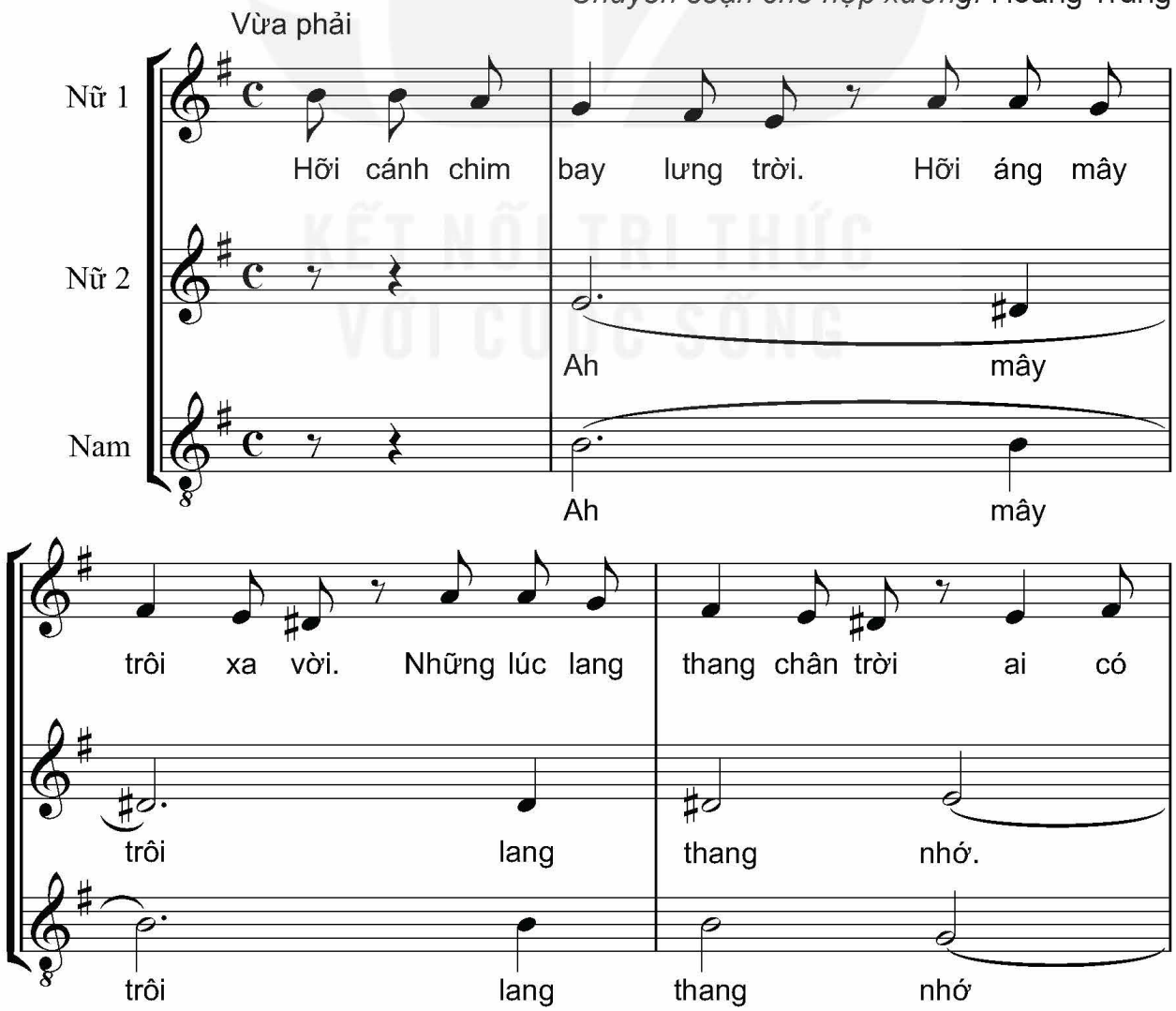
2. Học hát hợp xướng

Một thời để nhớ
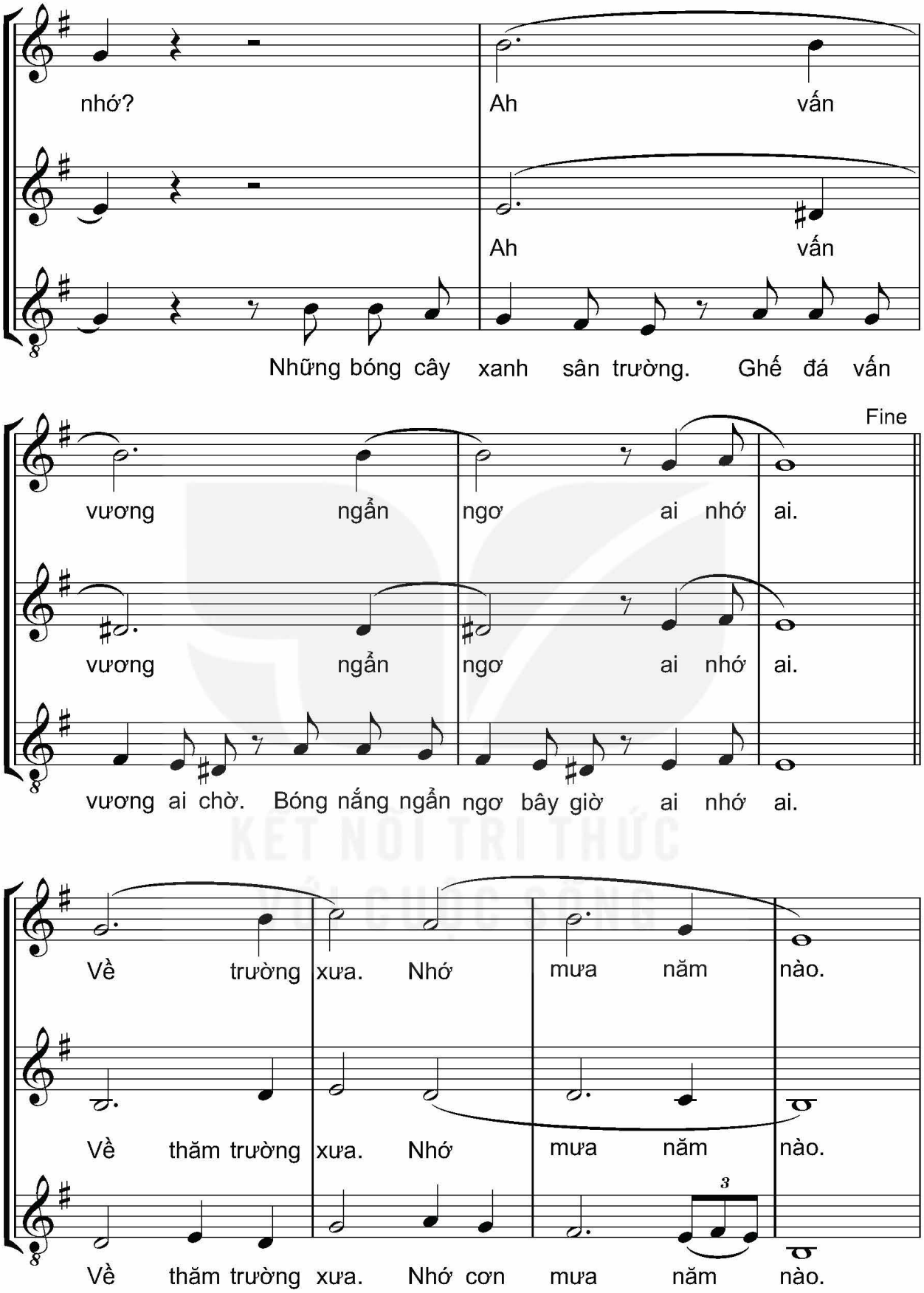
(Hợp xướng 3 bè)

Nhạc và lời: Nguyễn Văn Hiên

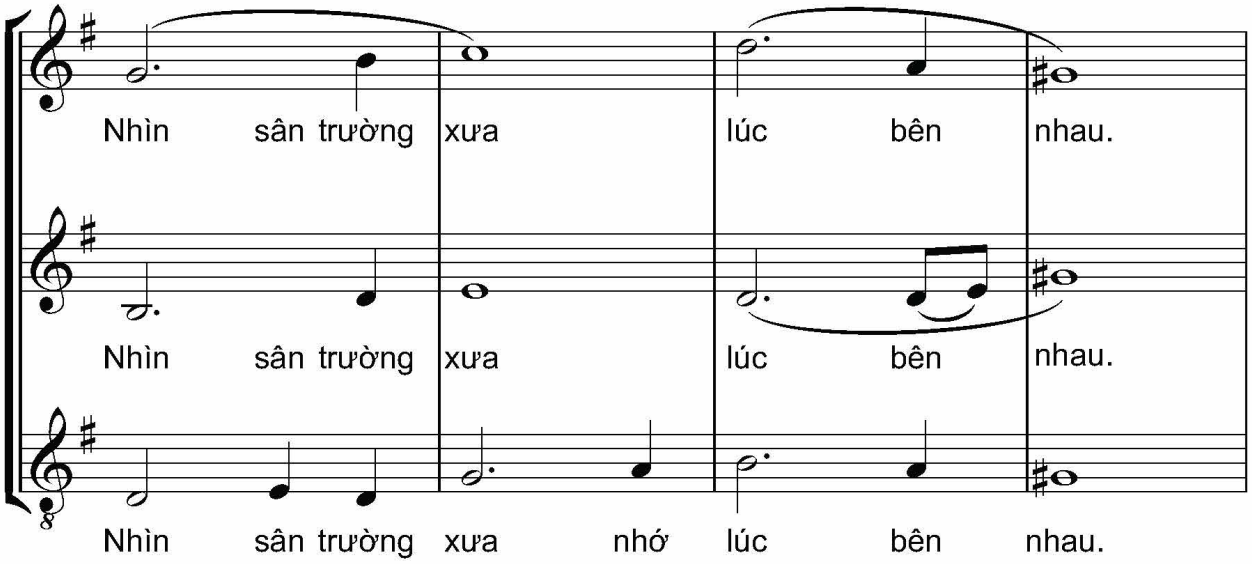
Chuyển soạn cho hợp xướng: Hoàng Trung
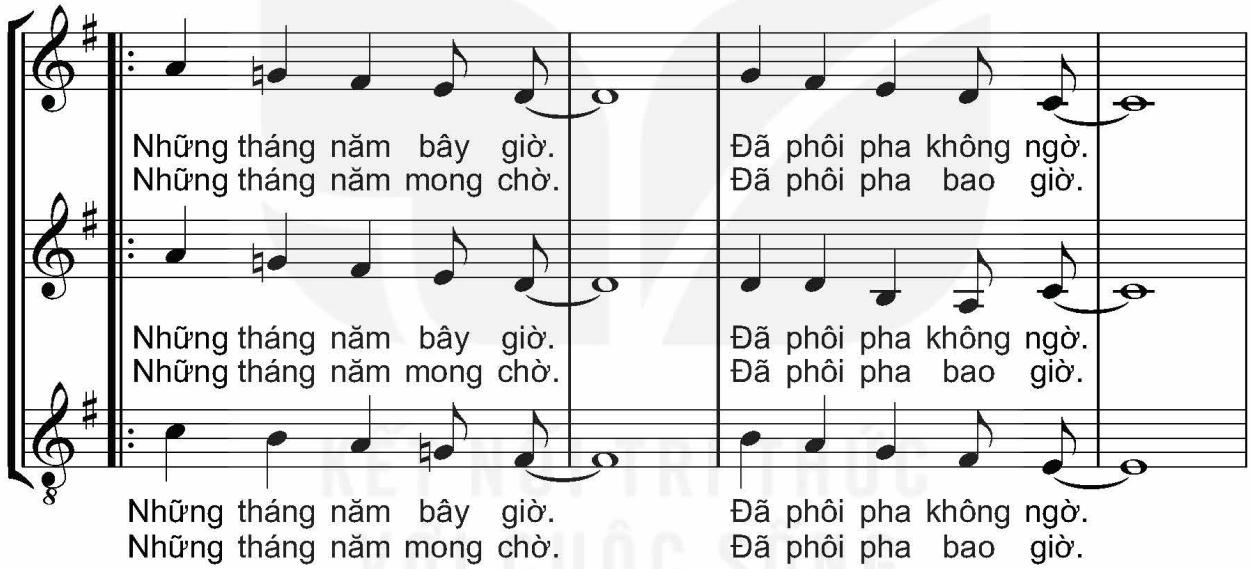

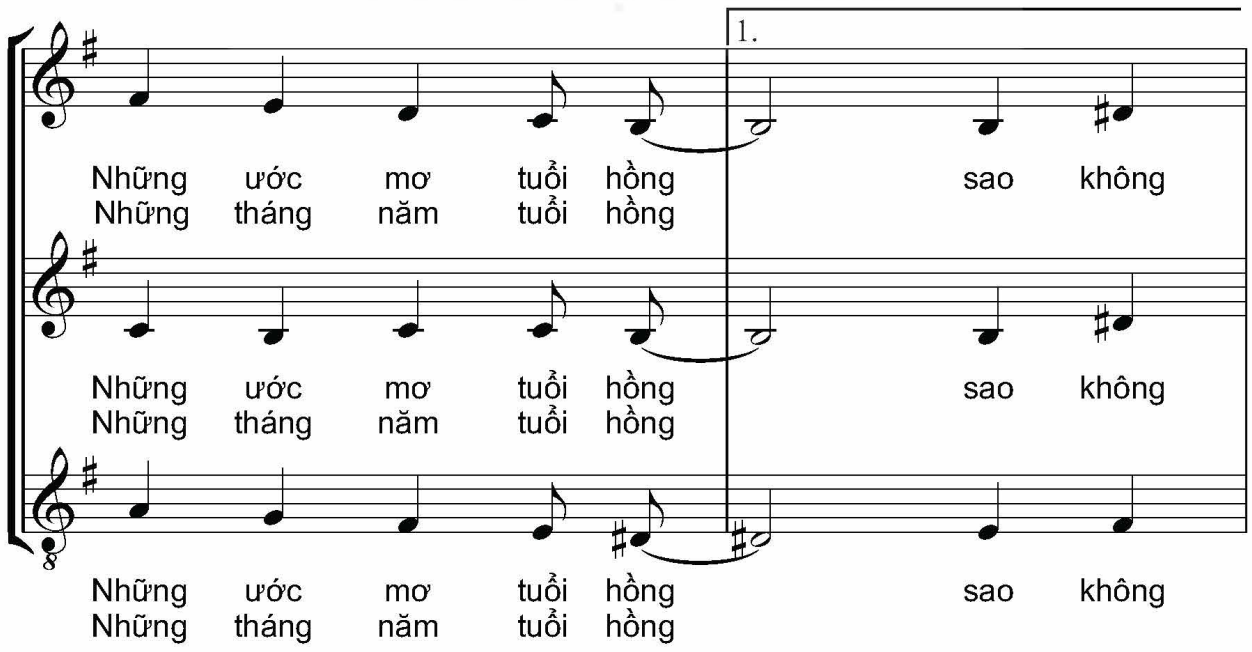
KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

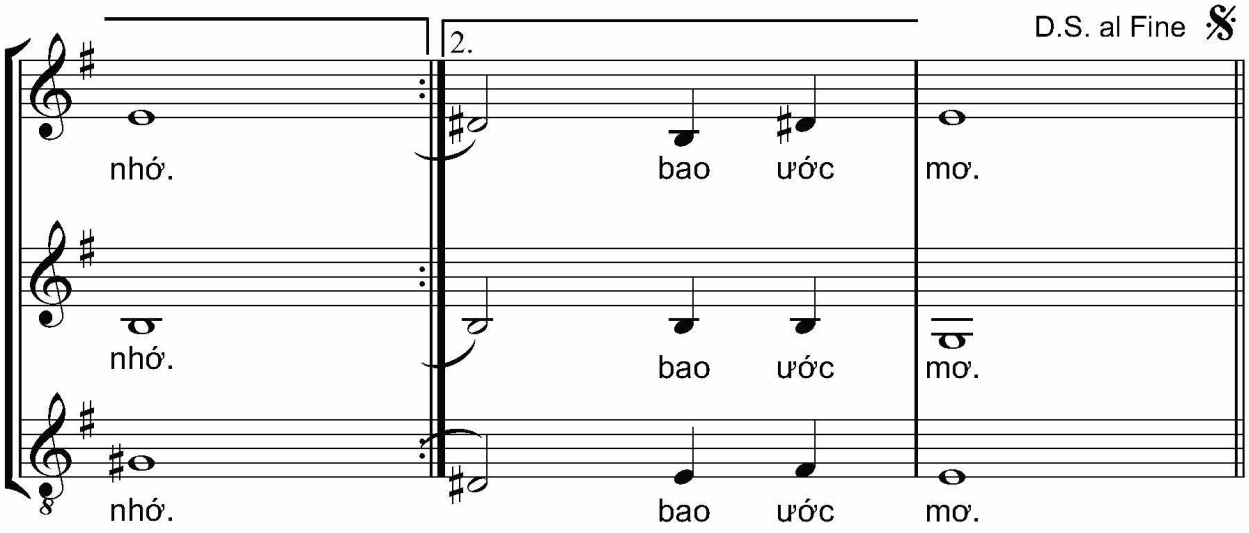

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Nhìn sân trường xưa lúc bên nhau.
Nhìn sân trường xưa lúc bên nhau.
Nhìn sân trường xưa nhớ lúc bên nhau.

Những tháng năm bây giờ. Đã phôi pha không ngờ.
Những tháng năm mong chờ. Đã phôi pha bao giờ.
Những tháng năm bây giờ. Đã phôi pha không ngờ.
Những tháng năm mong chờ. Đã phôi pha bao giờ.
Những tháng năm bây giờ. Đã phôi pha không ngờ.
Những tháng năm mong chờ. Đã phôi pha bao giờ.

1.
Những ước mơ tuổi hồng sao không
Những tháng năm tuổi hồng
Những ước mơ tuổi hồng sao không
Những tháng năm tuổi hồng
Những ước mơ tuổi hồng sao không
Những tháng năm tuổi hồng

Một thời để nhớ là một trong những ca khúc quen thuộc của nhạc sĩ Nguyễn Văn Hiên. Tính chất âm nhạc mềm mại, trữ tình, lời ca lắng đọng đã gợi cho người nghe nhớ về những hình ảnh quen thuộc, thân thương của ngôi trường xưa yêu dấu và những kí ức tươi đẹp, khó quên của tuổi học trò.

Hướng dẫn thực hiện:

– Hát đúng cao độ, trường độ, lời ca của từng bè.

– Ghép các bè từ chậm đến nhịp độ phù hợp.

– Lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn nhạc; miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp. Hát chính xác giai điệu có dấu hoá bất thường tại các nhịp 3, 4, 6, 7... và tiết tấu tại nhịp 12.

1. Luyện tập các bè trong bài hợp xướng *Một thời để nhớ* theo nhóm.

2. Thể hiện sắc thái, điều chỉnh giọng hát để tạo sự hoà quyện giữa các bè.

Lên ý tưởng, dàn dựng bài hợp xướng *Một thời để nhớ* của nhạc sĩ Nguyễn Văn Hiên để biểu diễn ở trong và ngoài nhà trường.

Bài 4

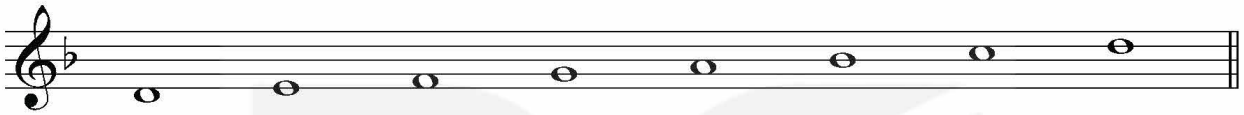
NHẠC CỤ

BÀI NHẠC CỤ SỐ 4 GIỌNG RÊ THỨ

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:
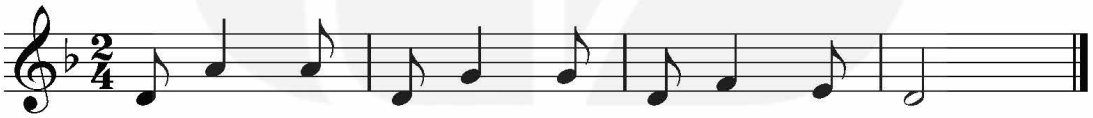
- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái *Bài nhạc cụ số 4*.
- Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hoà quyện giữa các bè.
- Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hoà tấu.

Thể hiện gam Rê thứ bằng các nhạc cụ đã học.

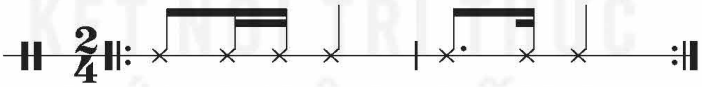

1. Thực hiện mẫu âm

Sử dụng những nhạc cụ đã học để thực hiện mẫu âm dưới đây:

2. Thực hiện âm hình tiết tấu

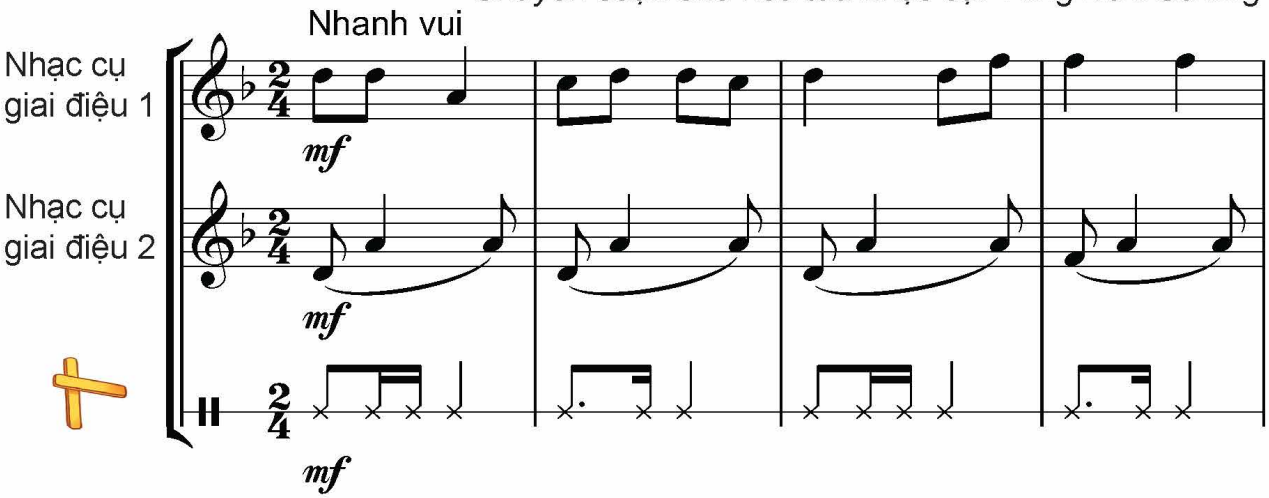
3. Bài nhạc cụ số 4

Tiếng đàn ta-lư

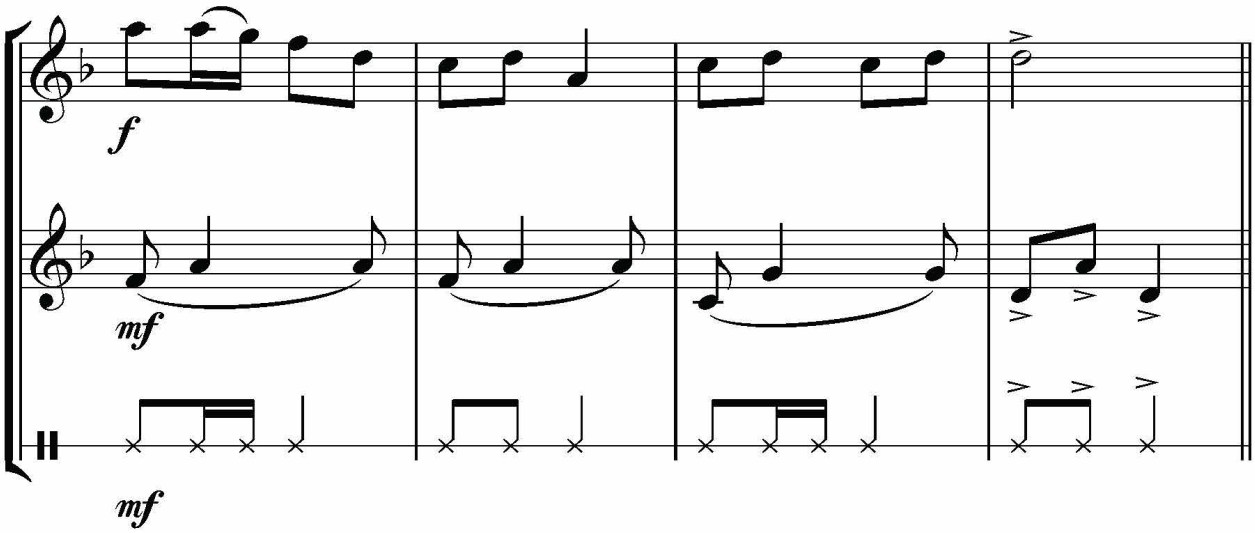
(Trích)

Nhạc: Huy Thục

Chuyển soạn cho hoà tấu nhạc cụ: Tống Đức Cường

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn thực hiện:

– Tìm hiểu các kí hiệu có trong bài.

– Sử dụng một trong những nhạc cụ giai điệu đã học để thực hiện 2 bè giai điệu.

– Sử dụng nhạc cụ gõ hoặc vỗ tay cho bè gõ tiết tấu.

– Tập kĩ từng tiết nhạc theo đúng kĩ thuật của từng bè.

– Ghép nối các tiết nhạc với nhau của từng bè.

– Luyện tập riêng từng bè từ chậm, sau đó tăng dần đến nhịp độ phù hợp.

– Kết hợp hoà tấu 3 bè hoàn chỉnh, đảm bảo giữ nhịp độ ổn định, đúng cao độ, trường độ, sắc thái.

1. Các nhóm đổi bè cho nhau để luyện tập.

2. Nhận xét về sự hoà quyện âm thanh giữa 3 bè của *Bài nhạc cụ số 4*.

1. Hãy thêm bè 2 cho giai điệu phần thực hiện mẫu âm (trang 47) và thực hành hoà tấu 2 nhạc cụ với bạn.

2. Hãy chọn một câu hát 3 bè trong bài hợp xướng *Một thời để nhớ* (trang 43) và cùng bạn hoà tấu câu nhạc đó.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

PHẦN LỰA CHỌN

A – HÁT

Bài 1

HÁT CA KHÚC THÍNH PHÒNG

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái của trích đoạn ca khúc *Theo cánh lời ca* và ca khúc *Ánh trăng*.

Thực hiện một số động tác giải phóng hình thể trước khi học hát.

1. Đặc điểm của cách hát ca khúc thính phòng

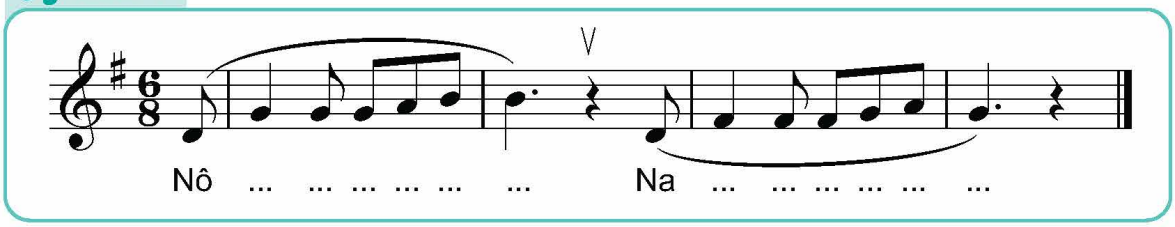
Trong âm nhạc Việt Nam có nhiều ca khúc thính phòng được công chúng đón nhận như: *Bài ca hi vọng* của nhạc sĩ Văn Ký; *Mẹ yêu con* của nhạc sĩ Nguyễn Văn Tý; *Trăng chiều, Ru con mùa đông* của nhạc sĩ Đặng Hữu Phúc;…

Các ca khúc thuộc dòng nhạc này thường mang tính nghệ thuật cao, âm nhạc cô đọng, giàu hình tượng nghệ thuật.

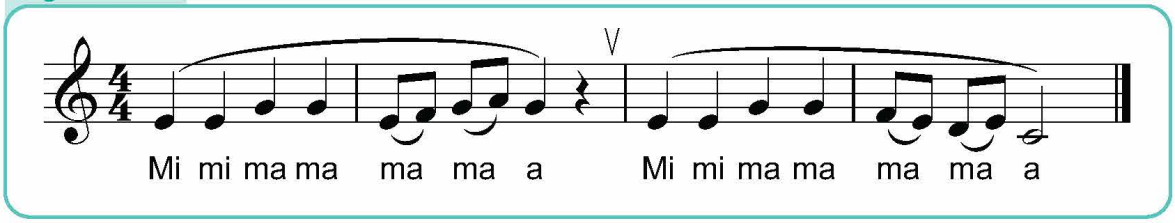
Hát ca khúc thính phòng thường đề cao kĩ thuật thanh nhạc cổ điển và nghệ thuật ca hát. Không gian trình diễn thường ở phòng khách nhỏ, phòng hoà nhạc nhỏ.

2. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm thanh nhẹ nhàng, lấy hơi sâu, điều tiết hơi đều đặn, miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại.

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ trong tầm âm phù hợp.

3. Học hát
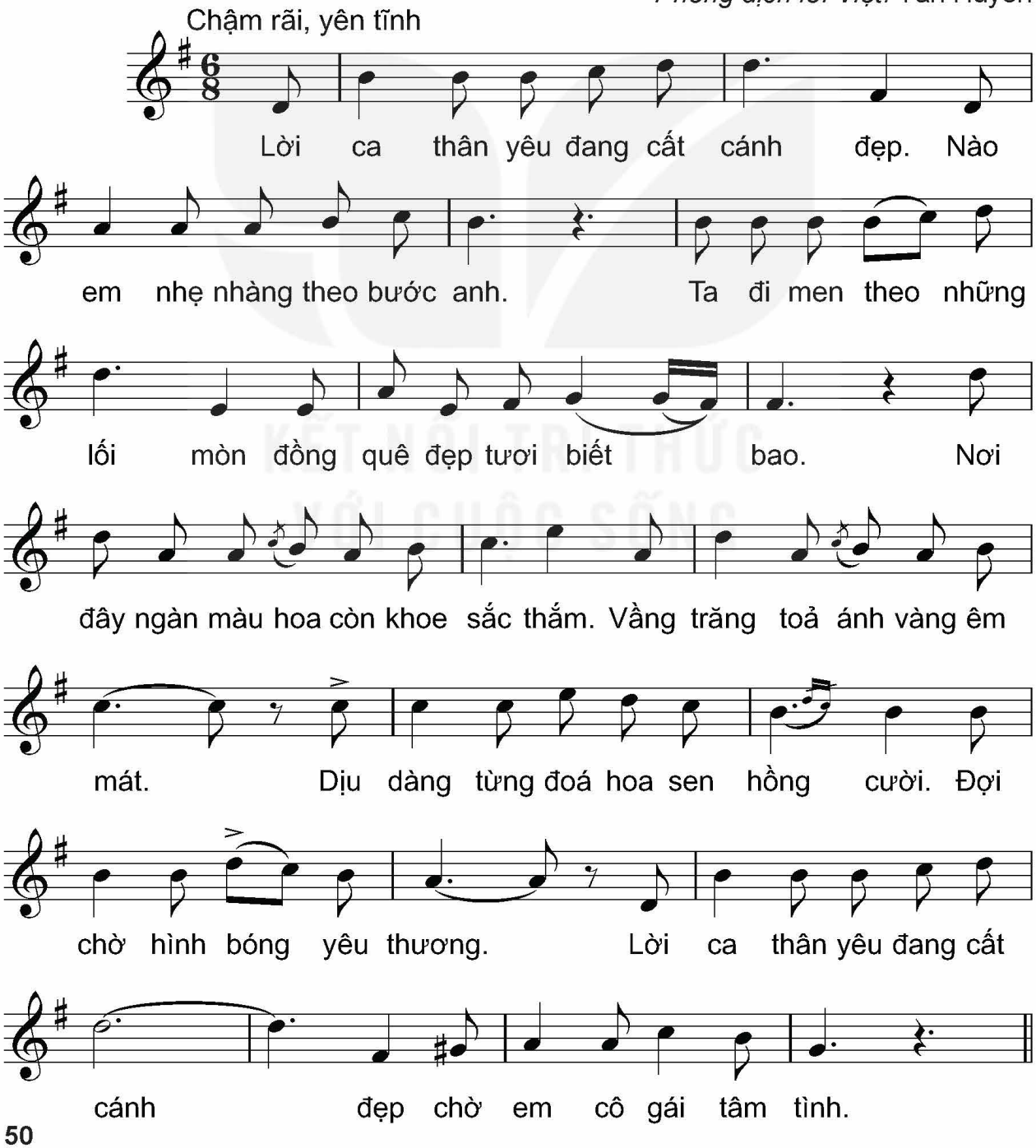
- **Thực hành hát trích đoạn ca khúc:**

Theo cánh lời ca

(Trích)

Nhạc: F. Mendelssohn

Phỏng dịch lời Việt: Tân Huyền

Felix Mendelssohn (1809 – 1847) là nhà soạn nhạc người Đức thuộc giai đoạn đầu của thời kì âm nhạc Lãng mạn ở thế kỉ XIX. Tác phẩm của ông thuộc nhiều thể loại như: giao hưởng, concerto, các tiểu phẩm piano cũng như các tác phẩm thính phòng. *Theo cánh lời ca* là một trong số những tác phẩm thính phòng nổi tiếng của ông. Giai điệu trữ tình, bay bổng cùng lời ca trong sáng, tình cảm đã gợi cho người nghe cảm nhận được một không gian âm nhạc lãng mạn và yên tĩnh.

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích, tìm hiểu bài hát (chia câu, chia đoạn).

– Đặt âm thanh nhẹ và mỏng, lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn và chỗ có dấu lặng, hát liền tiếng, điều tiết hơi đều đặn trong suốt câu hát; miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Hát chuẩn xác giai điệu có âm láy ở nhịp thứ 10, 12, 15; hát luyến âm ở các nhịp thứ 6, 8, 16 và dấu hoá bất thường ở nhịp 20.
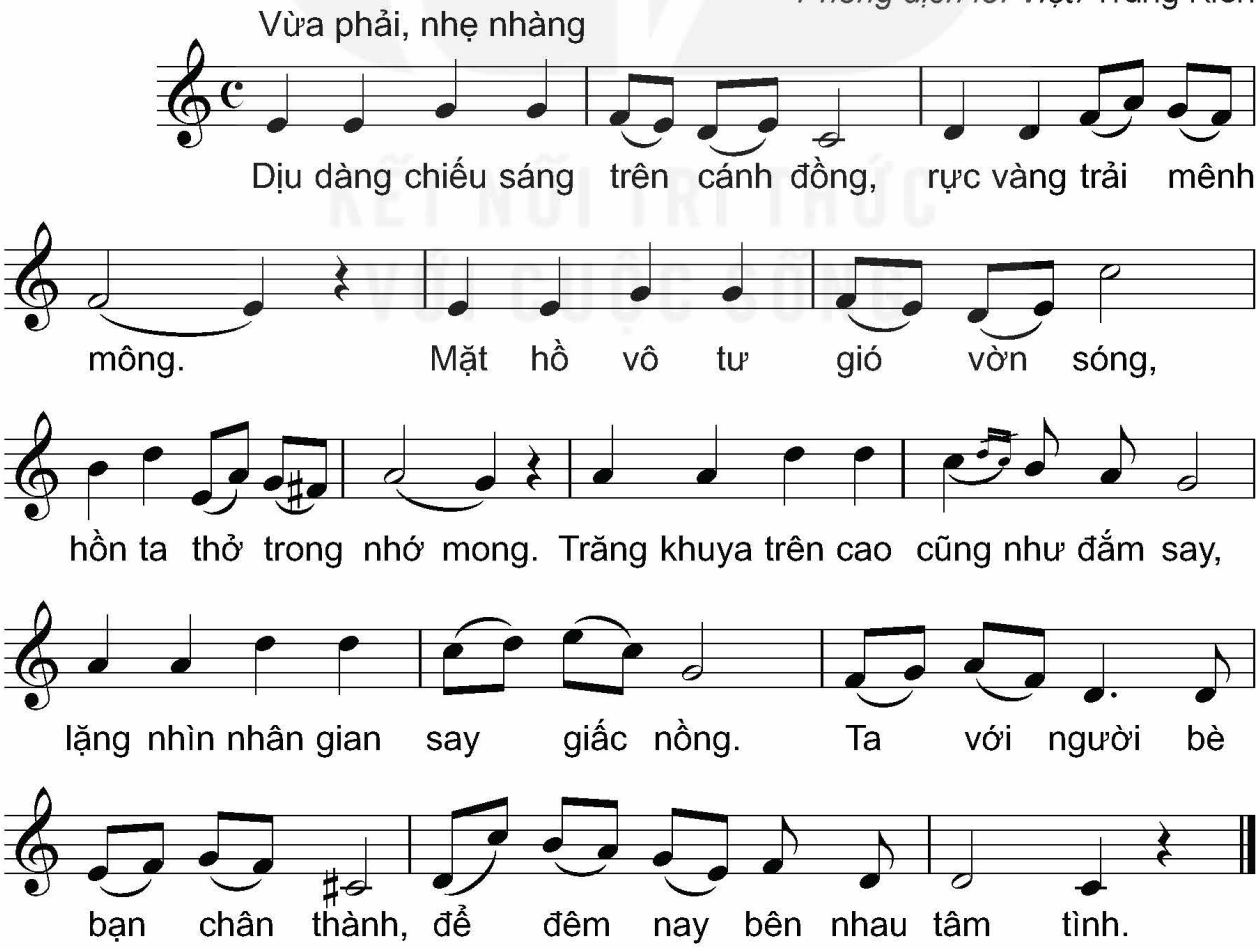
– Thể hiện trích đoạn ca khúc với nét mặt tươi tắn, cử chỉ mềm mại, nhẹ nhàng. Nên hạn chế di chuyển khi hát, tập trung hơi thở để tiếng hát được vang và đầy đặn.

- **Thực hành hát ca khúc:**

Ánh trăng

Nhạc: F.Schubert

Phỏng dịch lời Việt: Trung Kiên

Franz Peter Schubert (1797 – 1828) là nhạc sĩ người Áo thuộc trường phái âm nhạc Lãng mạn. Ông đã sáng tác một khối lượng tác phẩm đồ sộ, nổi bật hơn cả trong lĩnh vực thanh nhạc là hơn 600 ca khúc. *Ánh trăng* là một trong những ca khúc tiêu biểu cho phong cách sáng tác của ông, với giai điệu âm nhạc nhẹ nhàng, du dương và mang đậm màu sắc trữ tình.

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích, tìm hiểu bài hát (chia câu, chia đoạn).

– Đặt âm nhẹ nhàng, lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, điều tiết hơi đều đặn trong suốt câu hát, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Giai điệu có bước nhảy quãng xa tại các nhịp 6, 7, 9, 11, 15 cần chuẩn bị hơi thở sâu hơn, đặt âm mềm mại, miệng và cơ thể được thả lỏng khi hát.

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp.
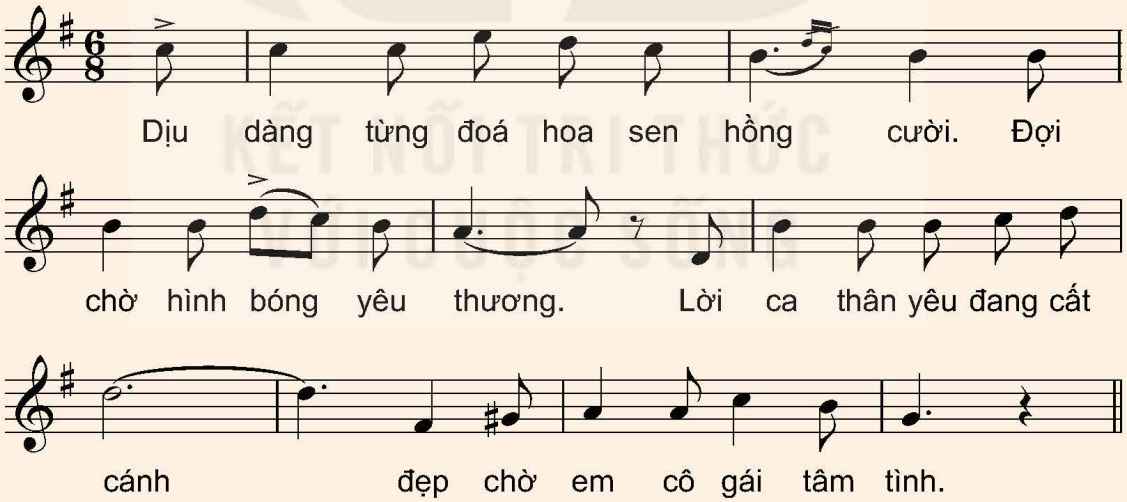
– Hát chính xác giai điệu có âm luyến tại các nhịp 2, 3, 6, 7, 10,…

– Thể hiện ca khúc với nét mặt tươi tắn, cử chỉ mềm mại, nhẹ nhàng.

1. Nêu một số nét đặc trưng của phong cách hát thính phòng.

2. Luyện tập các giai điệu sau đây:

– Giai điệu có âm luyến, láy, dấu hoá bất thường trong trích đoạn ca khúc *Theo cánh lời ca*.

– Giai điệu có dấu hoá bất thường (nhịp 7, nhịp 14) và những quãng nhảy xa (nhịp 6, nhịp 15) của bài *Ánh trăng*.

3. Thể hiện trích đoạn ca khúc *Theo cánh lời ca* và ca khúc *Ánh trăng* ở các hình thức ca hát khác nhau.

Hát một trích đoạn trong ca khúc *Theo cánh lời ca* hoặc ca khúc *Ánh trăng* kết hợp vận động cơ thể.

Bài 2

HÁT CA KHÚC NHẠC POP

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái của các ca khúc *Mỗi ngày tôi chọn một niềm vui* và *Tình thơ*.

Nghe/xem và nhận xét về cách thể hiện một số trích đoạn ca khúc như: *Nhớ ơn thầy cô* của nhạc sĩ Nguyễn Ngọc Thiện, *Mặt trời bé con* của nhạc sĩ Trần Tiến, *Hãy yêu nhau đi* của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn,...

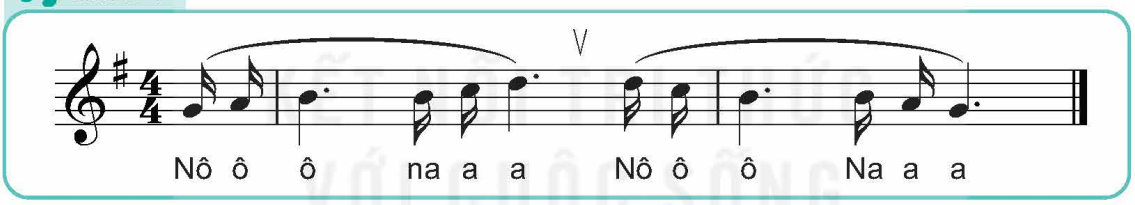
1. Đặc điểm của cách hát ca khúc nhạc pop

Pop là phong cách âm nhạc mang tính đại chúng, phổ biến như: pop – ballad, dance – pop, pop – rock,... Giai điệu trong các ca khúc nhạc pop thường ngắn gọn, dễ nhớ, có một số đoạn được lặp đi lặp lại.

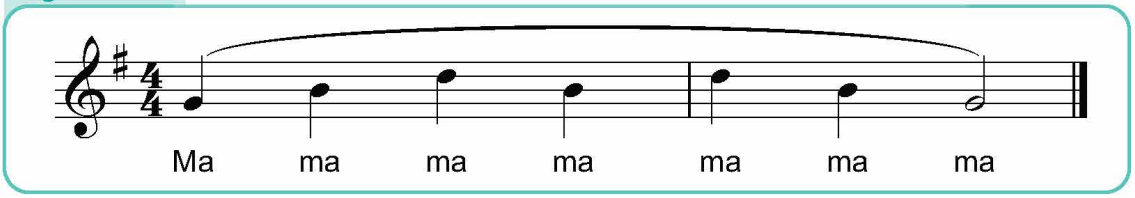
Người thể hiện các ca khúc thuộc dòng nhạc pop, ngoài chất giọng và kĩ thuật hát thì sự biểu đạt về phong cách biểu diễn thường được coi trọng.

2. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm thanh nhẹ nhàng, lấy hơi sâu, điều tiết hơi đều đặn, miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại.
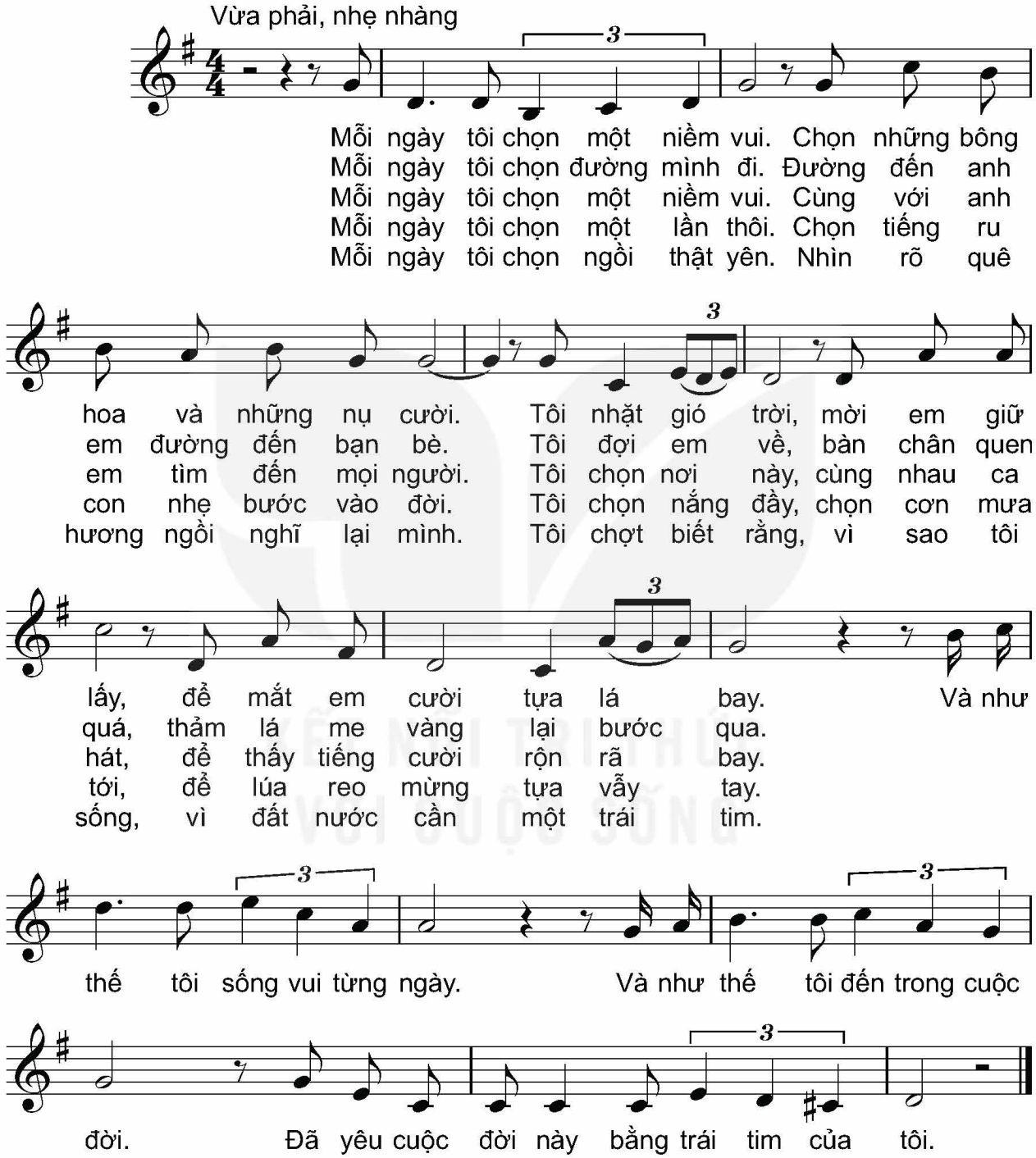
– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ trong tầm âm phù hợp.

3. Học hát

- **Thực hành hát ca khúc:**

Mỗi ngày tôi chọn một niềm vui

Nhạc và lời: Trịnh Công Sơn

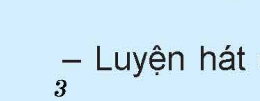
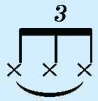

Mỗi ngày tôi chọn một niềm vui là một trong những ca khúc nổi tiếng của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn (1939 – 2001). Giai điệu âm nhạc nhẹ nhàng, trong sáng, nội dung lời ca chứa đựng những ý nghĩa rất sâu sắc, hướng đến những điều đẹp đẽ trong cuộc sống, giúp mỗi người sống vui vẻ, hạnh phúc hơn bằng một trái tim nồng ấm, yêu thương.

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích, tìm hiểu bài hát (chia câu, chia đoạn).

– Đặt âm nhẹ, lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, miệng mở tự nhiên, thả lỏng hàm dưới. Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp. Phát âm rõ chữ.
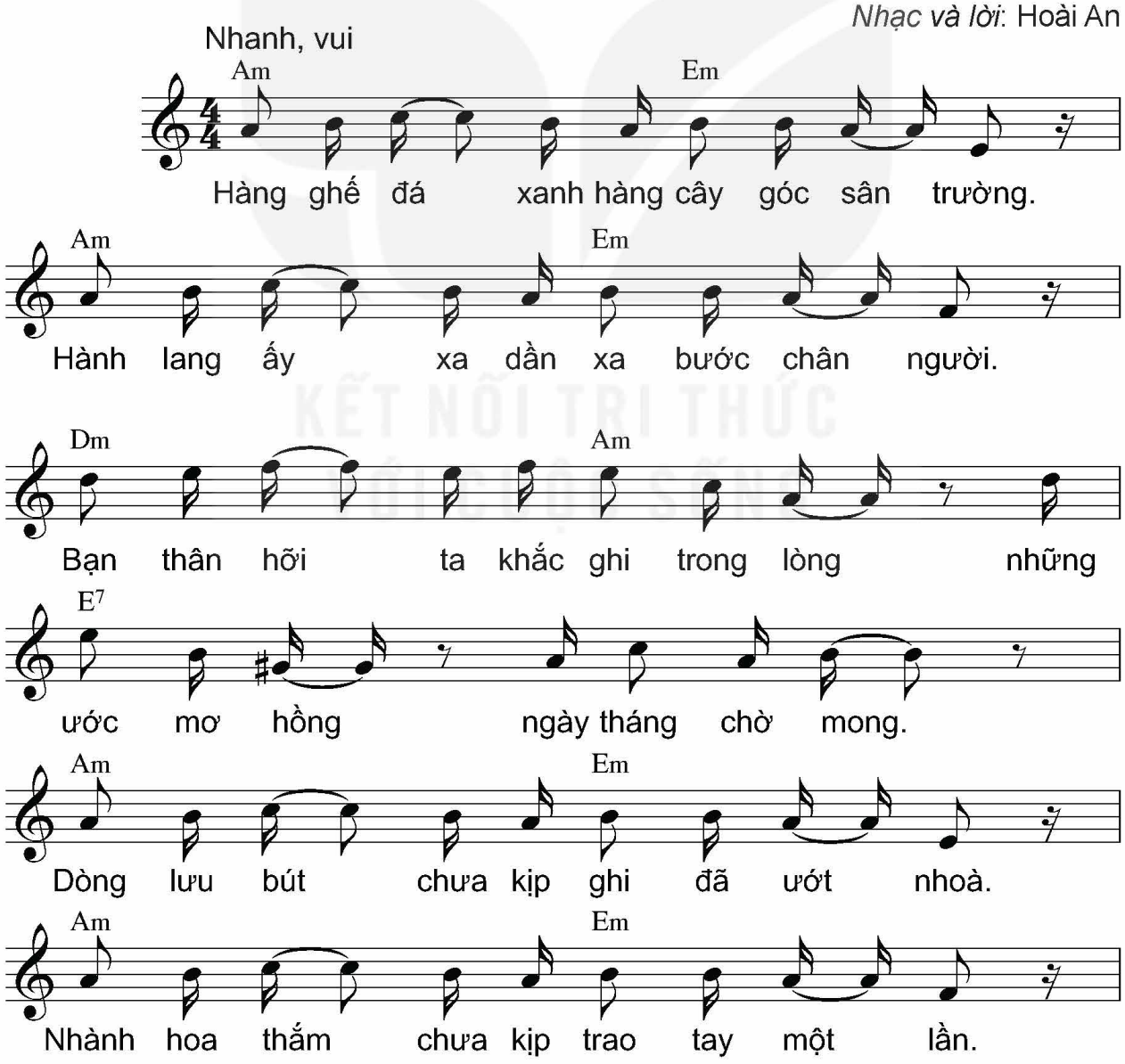
– Luyện hát chính xác các tiết tấu: tại nhịp 2, 10, 12, 14; tiết tấu tại các nhịp 5, 8.

– Thể hiện ca khúc với nét mặt tươi tắn, ánh mắt trong sáng, tươi vui, kết hợp một số động tác đơn giản, nhẹ nhàng, vận động cơ thể mềm mại theo nhịp điệu của ca khúc.
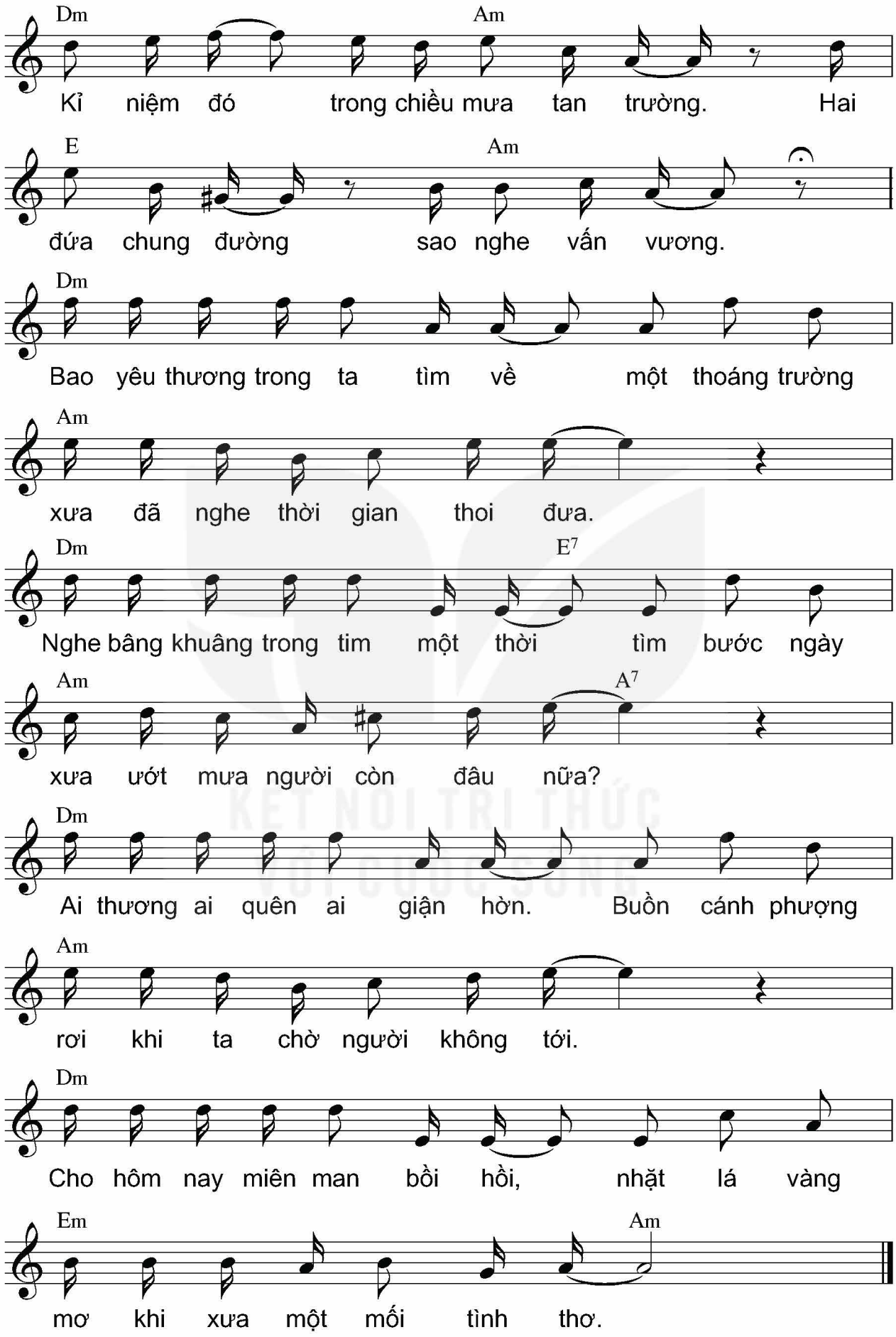
- **Thực hành hát ca khúc:**

Tình thơ

Nhạc và lời: Hoài An

KẾT NỐI TRI THỨC
CUỘC SỐNG

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Tình thơ của nhạc sĩ Hoài An (sinh năm 1977) là một trong những ca khúc quen thuộc với nhiều thế hệ học trò. Tính chất âm nhạc trong sáng, vui tươi, cùng ca từ mộc mạc và gần gũi, ca khúc gợi cho người nghe những kỉ niệm tươi đẹp và khó quên về tình bạn, tình yêu trong sáng của lứa tuổi học trò.

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích, tìm hiểu bài hát (chia câu, chia đoạn).

– Lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, điều tiết hơi đều đặn, miệng mở tự nhiên, thả lỏng hàm dưới. Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp. Phát âm rõ chữ.

– Tập giai điệu có nhiều trường độ móc kép từ chậm đến nhịp độ phù hợp.

– Hát chính xác giai điệu có dấu hoá bất thường tại các nhịp 4, 8 và 12.

– Giai điệu có nhiều âm cao liền nhau cần đặt âm nhẹ, miệng và cơ thể thả lỏng.
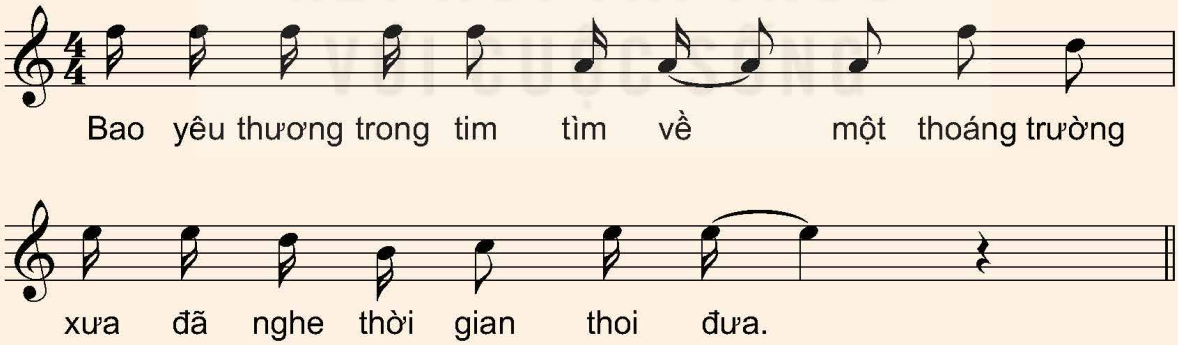
– Thể hiện ca khúc với nét mặt tươi vui, rộn ràng, nên kết hợp một số động tác phụ hoạ để ca khúc thêm sinh động.

1. Luyện tập một số giai điệu sau đây:

– Giai điệu có tiết tấu trong ca khúc *Mỗi ngày tôi chọn một niềm vui*.

– Giai điệu có các âm cao và nhảy quãng xa trong ca khúc *Tình thơ*.

2. Thực hành hát ca khúc *Mỗi ngày tôi chọn một niềm vui* của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn và *Tình thơ* của nhạc sĩ Hoài An theo các hình thức ca hát khác nhau.

Thể hiện ca khúc *Mỗi ngày tôi chọn một niềm vui* của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn hoặc *Tình thơ* của nhạc sĩ Hoài An kết hợp với động tác minh hoạ.

Bài 3

HÁT CA KHÚC MANG CHẤT LIỆU DÂN GIAN

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái của ca khúc *Chiều sông Thương* và *Quê hương ba miền*.
- Biết nhận xét, đánh giá về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác.
- Biết dàn dựng và biểu diễn bài hát ở trong và ngoài trường.

Nghe/xem và nhận xét về cách thể hiện qua một số trích đoạn ca khúc như: *Đất nước lời ru* của nhạc sĩ Văn Thành Nho, *Chiếc khăn Piêu* của nhạc sĩ Doãn Nho, *Khúc hát sông quê* của nhạc sĩ Nguyễn Trọng Tạo, *Dáng đứng Bến Tre* của nhạc sĩ Nguyễn Văn Tý,...
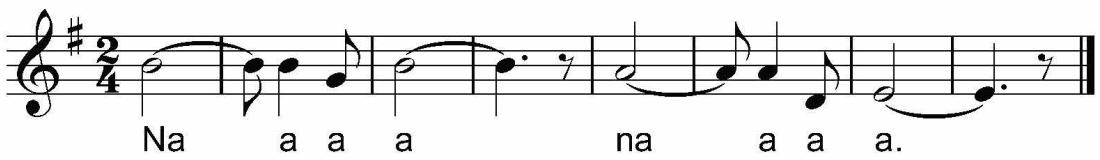
1. Đặc điểm của cách hát ca khúc mang chất liệu dân gian

Ca khúc mang chất liệu dân gian được các nhạc sĩ khai thác một số yếu tố âm nhạc dân gian để hình thành nên nét giai điệu mới. Những ca khúc này thường có tính chất âm nhạc mềm mại, trữ tình, giai điệu thường có nhiều âm luyến, láy, hư từ, từ phụ, tiết tấu đảo phách,... lời ca sâu lắng mộc mạc, bình dị và gần gũi với công chúng.
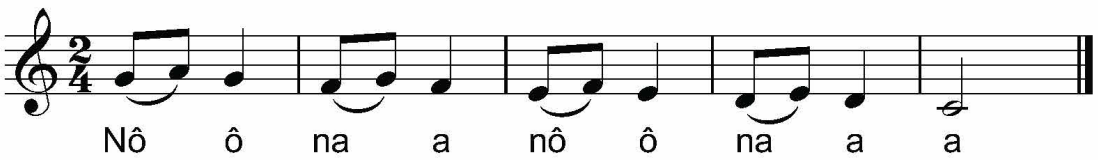
Hát ca khúc mang chất liệu dân gian ngoài kĩ thuật thanh nhạc, người hát cần thể hiện được sự ngọt ngào, sâu lắng, chú trọng các âm luyến, láy và phát âm rõ chữ.

2. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm thanh nhẹ; điều tiết hơi thở đều đặn; miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại, thả lỏng cơ thể trong suốt quá trình luyện giọng;
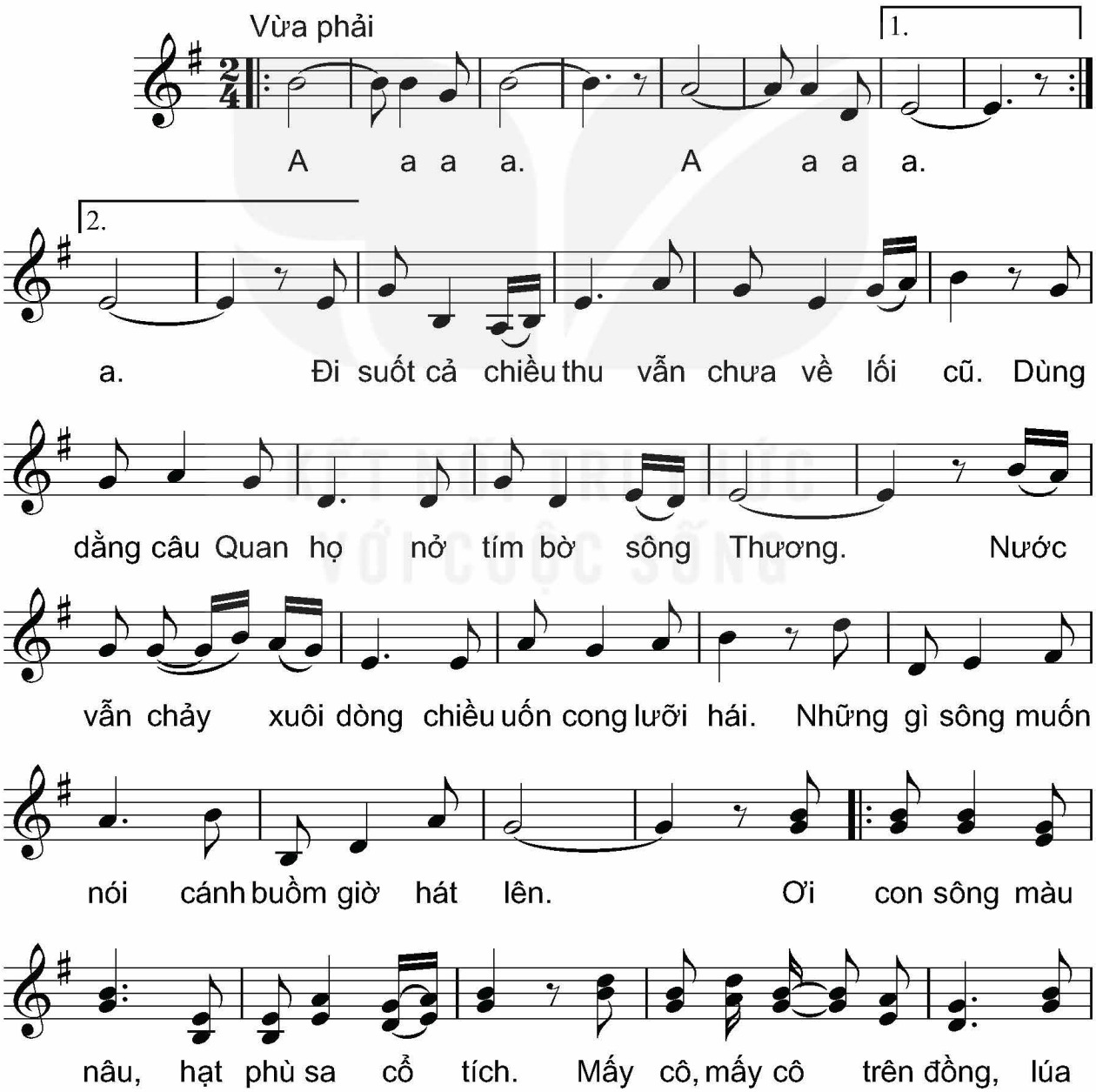
– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng hai thứ trong tầm âm phù hợp.
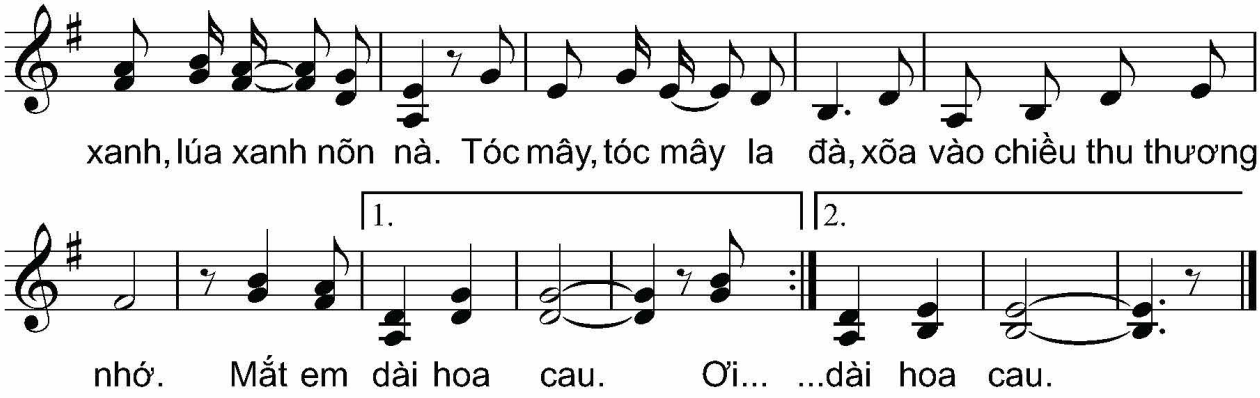
3. Học hát

- **Thực hành hát ca khúc:**

Chiều sông Thương

Nhạc: An Thuyên
Lời: thơ Hữu Thỉnh

Ca khúc *Chiều sông Thương* của nhạc sĩ An Thuyên (1949 – 2015), lời thơ Hữu Thỉnh (sinh năm 1942). Bài hát có giai điệu trữ tình, mềm mại mang chất liệu chèo; lời ca trong trẻo và giàu hình tượng. Hình ảnh chiều thu với dòng sông màu nâu chở nặng phù xa, cánh đồng lúa xanh mướt,… đã gợi cho người nghe nhớ về miền quê thanh bình với cuộc sống ấm no và chứa chan hi vọng.

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích, tìm hiểu bài hát (chia câu, chia đoạn).

– Đặt âm thanh nhẹ nhàng, miệng mở tự nhiên; lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, điều tiết hơi đều đặn; hàm dưới buông mềm mại.

– Hát chính xác giai điệu có âm luyến tại các nhịp 11, 13, 17, 19, 20…

– Hoà quyện giọng khi hát 2 bè ở đoạn điệp khúc.
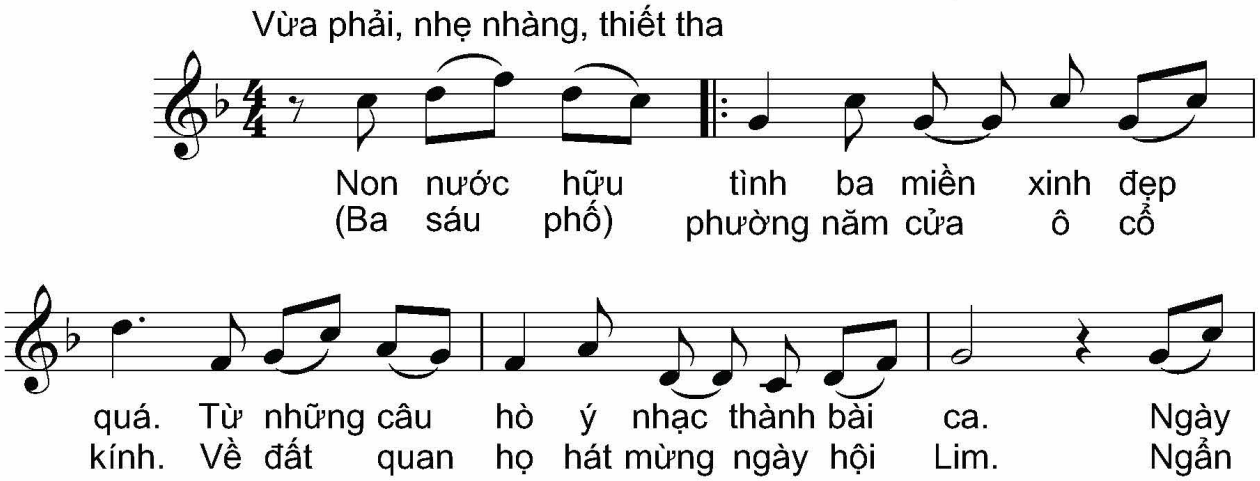
– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp, liền tiếng, phát âm rõ chữ.
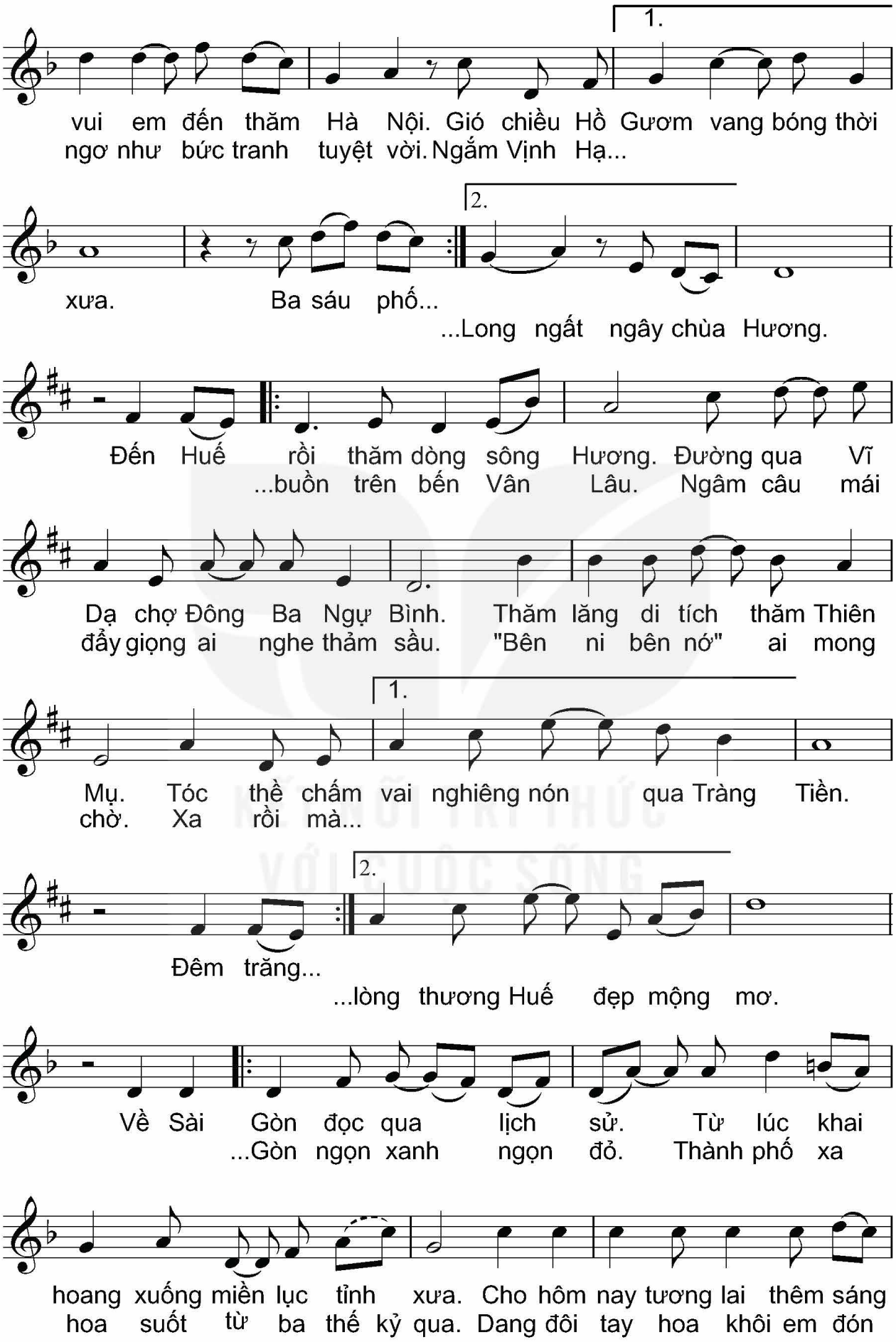
– Thể hiện ca khúc với nét mặt tươi tắn, cử chỉ mềm mại, nhẹ nhàng, dáng đi uyển chuyển thướt tha.
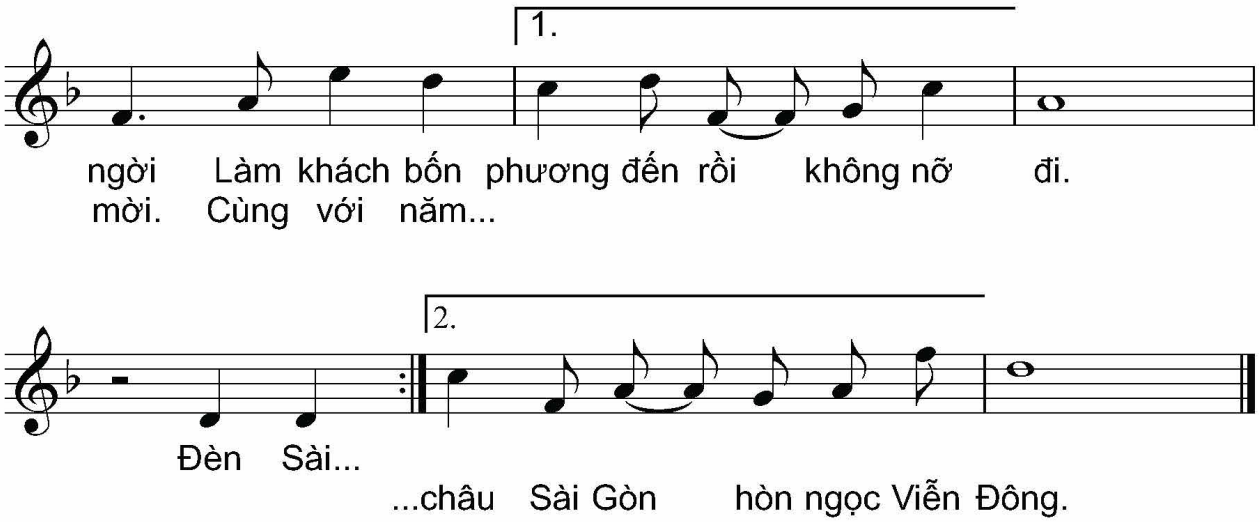
- **Thực hành hát ca khúc**

Quê hương ba miền

Nhạc và lời: Thanh Sơn

1.
vui em đến thăm Hà Nội. Gió chiều Hồ Gươm vang bóng thời
ngơ như bức tranh tuyệt vời. Ngắm Vịnh Hạ...
2.
xưa. Ba sáu phố...
...Long ngất ngây chùa Hương.
Đến Huế rồi thăm dòng sông Hương. Đường qua Vĩ
...buồn trên bến Vân Lâu. Ngâm câu mái
Dạ chợ Đông Ba Ngự Bình. Thăm lăng di tích thăm Thiên
đẩy giọng ai nghe thảm sầu. "Bên ni bên nớ" ai mong
1.
Mụ. Tóc thề chấm vai nghiêng nón qua Tràng Tiền.
chờ. Xa rồi mà...
2.
Đêm trăng...
...lòng thương Huế đẹp mộng mơ.
Về Sài Gòn đọc qua lịch sử. Từ lúc khai
...Gòn ngọn xanh ngọn đỏ. Thành phố xa
hoang xuống miền lục tỉnh xưa. Cho hôm nay tương lai thêm sáng
hoa suốt từ ba thế kỷ qua. Dang đôi tay hoa khôi em đón

Quê hương ba miền của nhạc sĩ Thanh Sơn (1938 – 2012) là một trong số ít ca khúc mang chất liệu hội tụ nét đặc trưng dân ca của cả ba miền: miền Bắc, miền Trung và miền Nam. Lời ca trong ca khúc đã gợi cho người yêu nhạc thấy được vẻ đẹp của những miền quê, những danh lam thắng cảnh tuyệt đẹp của đất nước Việt Nam.

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích, tìm hiểu bài hát (chia câu, chia đoạn).

– Đặt âm nhẹ và nét tiếng; lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn; điều tiết hơi đều đặn, miệng mở tự nhiên, hàm dưới thả lỏng mềm mại.

– Luyến, láy đủ nốt, phát âm rõ chữ.
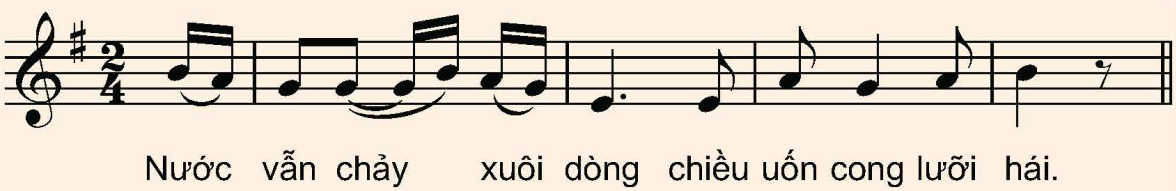
– Thể hiện đúng tính chất âm nhạc của dân ca ba miền: miền Bắc, miền Trung và miền Nam.

1. Em hãy nêu một vài đặc điểm nổi bật trong các ca khúc mang chất liệu dân ca. Cho ví dụ.

2. Luyện tập một số âm điệu đặc trưng thể hiện sắc thái dân gian vùng miền:
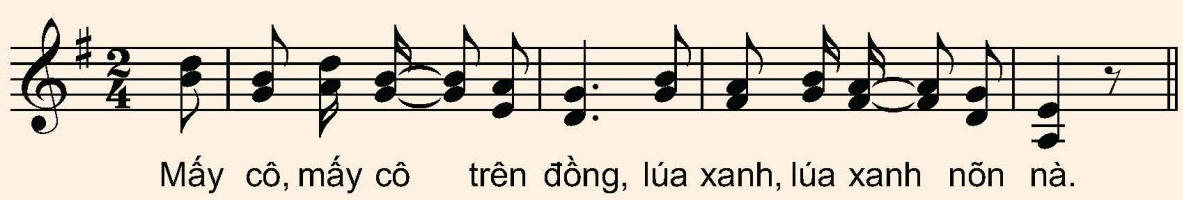
– Giai điệu trong ca khúc *Chiều sông Thương*.

+ *Giai điệu 1:* Chất liệu luyến âm kiểu dân ca Bắc Bộ.
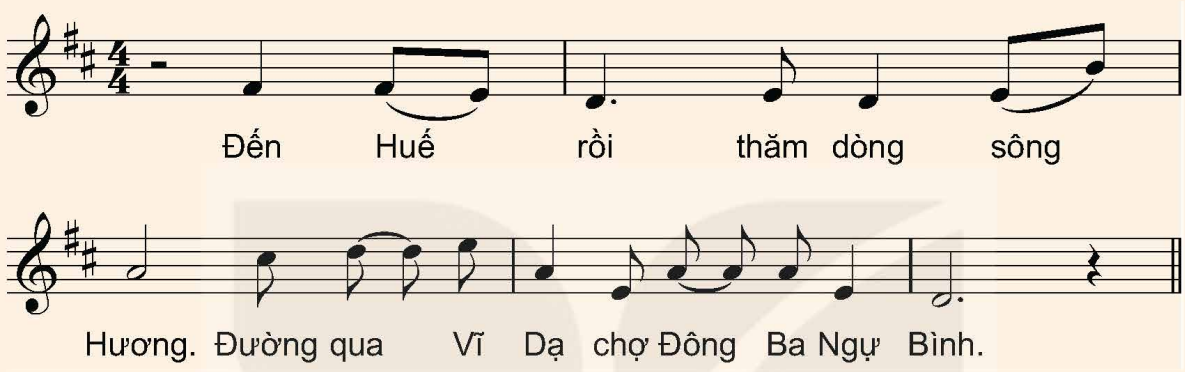

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

+ *Giai điệu 2:* Chất liệu tiết tấu đảo phách của chèo.
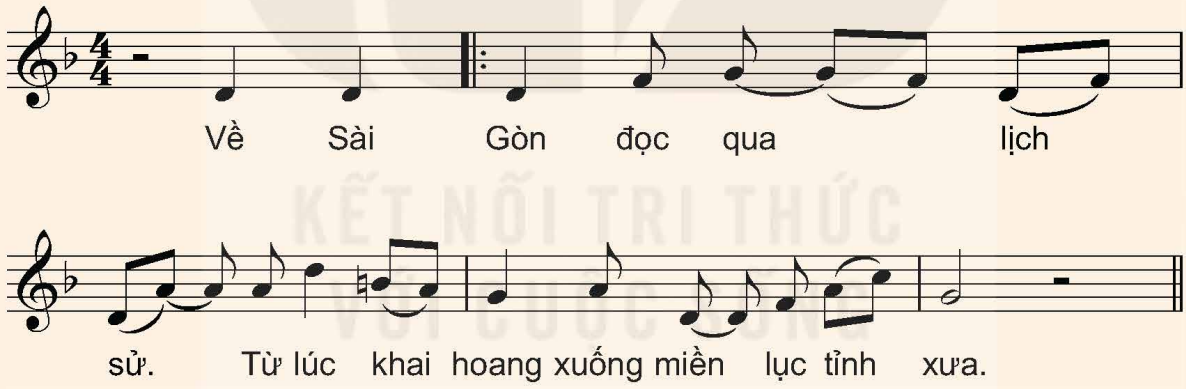

– Giai điệu trong ca khúc *Quê hương ba miền*.

+ *Giai điệu 1:* Chất liệu luyến âm của ca Huế.

+ *Giai điệu 2:* Chất liệu luyến âm của dân ca Nam Bộ.

3. Thể hiện hai ca khúc *Chiều sông Thương* của An Thuyên và *Quê hương ba miền* của Thanh Sơn theo một số hình thức ca hát khác nhau. Nhận xét phần thể hiện của mình và của bạn.

Dàn dựng và biểu diễn một ca khúc mang chất liệu dân gian của địa phương em.

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Bài 4 HÁT DÂN CA VIỆT NAM

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

Hát đúng cao độ, trường độ, rõ lời ca, thể hiện được sắc thái của bài *Lý thiên thai* và *Cây trúc xinh*.

Nghe một số trích đoạn dân ca Việt Nam và nhận xét về cách hát dân ca.

1. Đặc điểm của cách hát dân ca
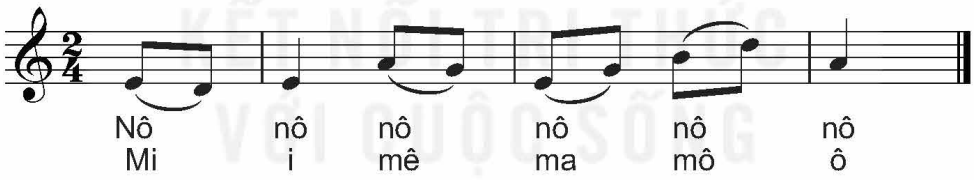
Dân ca là những bài hát do nhân dân lao động sáng tác, được truyền từ đời này qua đời khác, mang tính dị bản, gắn bó với đời sống văn hoá, tinh thần của nhân dân trên mọi miền đất nước Việt Nam.

Giai điệu trong các bài dân ca Việt Nam thường có nhiều âm tô điểm như luyến, láy, thêu, lướt…

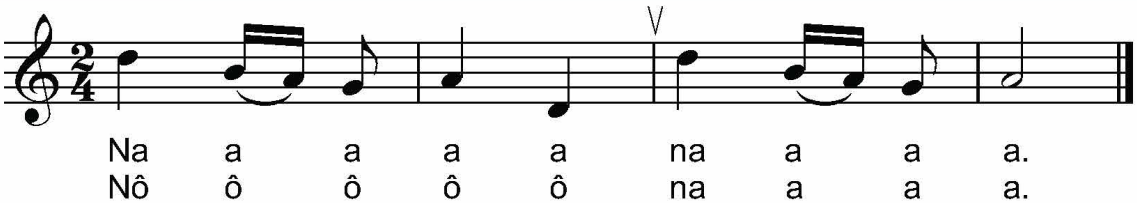
Người hát dân ca cần thể hiện được các âm tô điểm để giúp câu hát được rõ chữ và rõ nghĩa.

2. Khởi động giọng

Mẫu 1

Mẫu 2

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm nhẹ nhàng, lấy hơi sâu, điều tiết hơi thở đều đặn, hát liền tiếng, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Luyện mẫu âm đi lên và đi xuống liền bậc theo quãng 2 thứ trong tầm âm phù hợp.
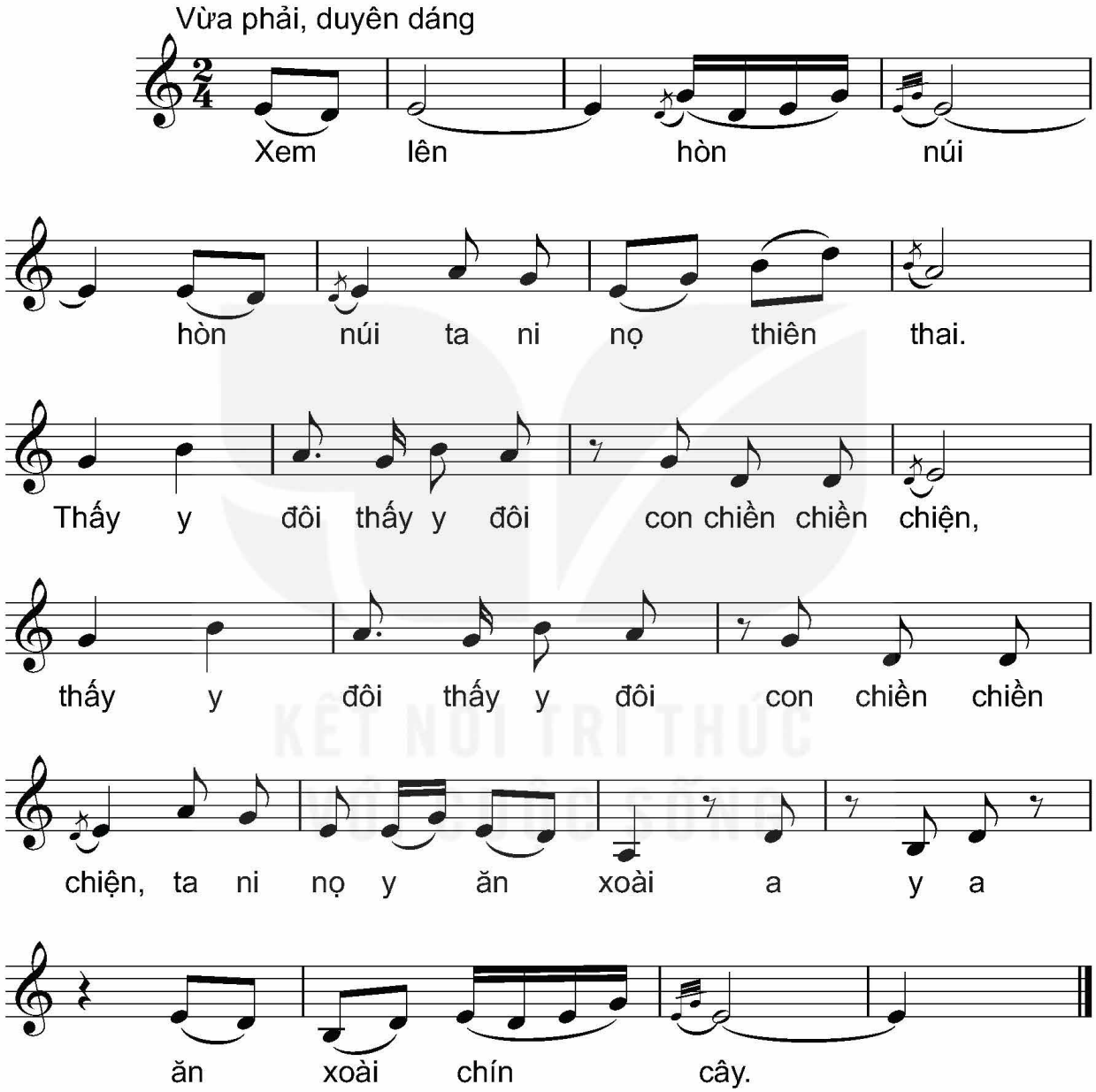
3. Học hát

- **Thực hành hát bài dân ca:**

Lý thiên thai

(Dân ca Quảng Nam)

Sưu tầm và kí âm: Trương Đình Quang

Các điệu Lý xuất phát từ nguồn gốc lao động, là điệu hát dân dã, bình dân ngắn gọn, dễ nhớ. Lý thường có nhiều dị bản rất khác nhau khi đi qua nhiều địa phương, một trong số đó là *Lý thiên thai*. Bắt nguồn từ câu ca dao: "Trèo lên trái núi thiên thai/ Thấy đôi chim phượng ăn xoài chín cây". Từ miền Bắc, miền Trung đến Nam Bộ, câu ca dao trên đã biến thành nhiều bài bản có cùng nội dung nhưng khác nhau về giai điệu.

Hướng dẫn thực hiện:

– Đặt âm thanh nhẹ; lấy hơi tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, điều tiết hơi đều đặn; miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.

– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp, luyến, láy đủ nốt, đặc biệt tại các nhịp 3, 4, 21, 22; phát âm rõ chữ.

– Thể hiện bài dân ca mềm mại, ngọt ngào, nét mặt tươi tắn, cử chỉ nhẹ nhàng.
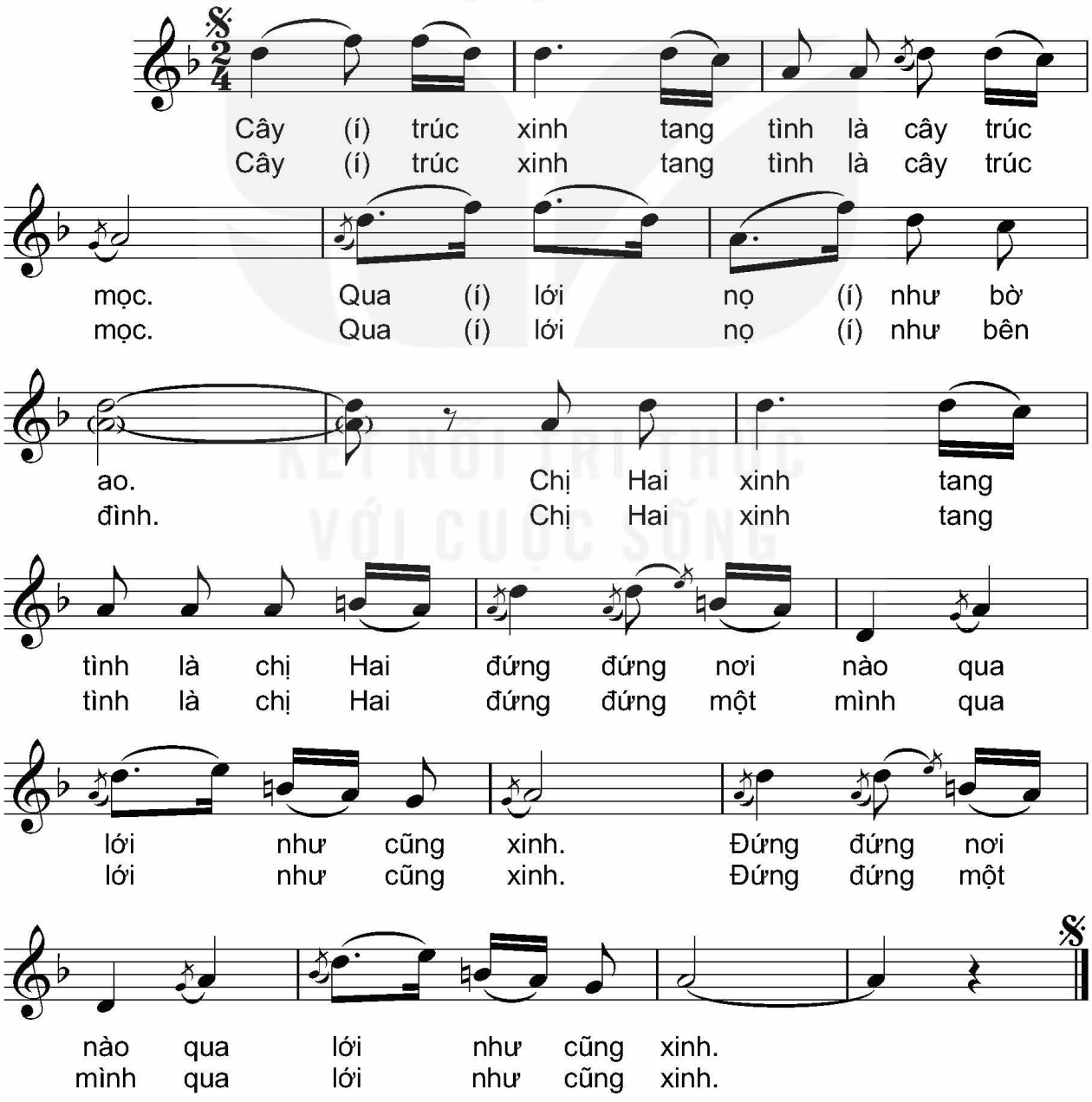
- **Thực hành hát bài dân ca**

Cây trúc xinh

(Dân ca Quan họ Bắc Ninh)

Sưu tầm và kí âm: Nguyễn Ngọc Oánh

Vừa phải - Tình tứ - Trong sáng

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Cây trúc xinh là một trong những bài dân ca Quan họ Bắc Ninh được nhiều người yêu thích. Bài dân ca có giai điệu mềm mại, trữ tình, ca từ được được lấy từ câu thơ "Trúc xinh trúc mọc bên đình/ Em xinh em đứng một mình cũng xinh". Hình ảnh "chị Hai" trong bài dân ca này cũng được xuất hiện trong nhiều bài dân ca quan họ khác, trở thành nét đặc trưng riêng của vùng quê Kinh Bắc.

Hướng dẫn thực hiện:

– Lấy hơi sâu tại những chỗ ngắt ý, câu, đoạn, miệng mở tự nhiên, hàm dưới buông mềm mại.
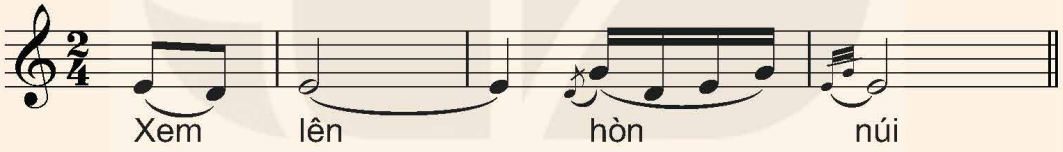
– Hát nhấn mạnh hơn vào đầu mỗi nhịp, luyến, láy đủ nốt; phát âm rõ chữ.

– Thể hiện bài dân ca ngọt ngào, sâu lắng, nét mặt tươi tắn, cử chỉ mềm mại, duyên dáng, thướt tha.

1. Nêu đặc điểm nổi bật của một thể loại dân ca mà em biết.
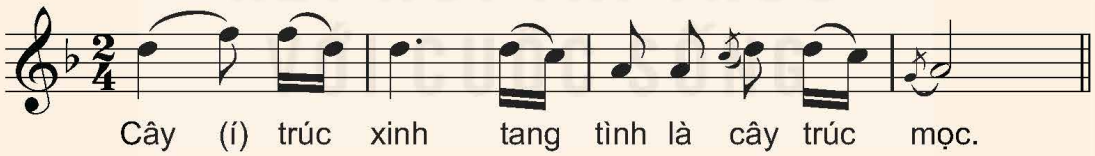
2. Luyện tập một số âm điệu luyến, láy trong hai bài dân ca được học

– Giai điệu trong bài dân ca *Lý thiên thai:*
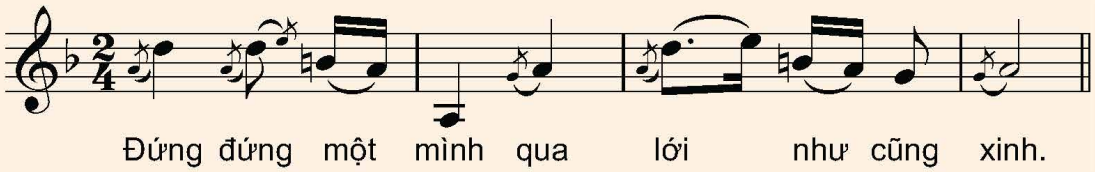

– Giai điệu trong bài dân ca *Cây trúc xinh:*

+ *Giai điệu 1:*

+ *Giai điệu 2:*

3. Thực hành, luyện tập hai bài dân ca *Lý thiên thai* và *Cây trúc xinh* theo các hình thức khác nhau.

Em hãy đặt lời mới cho bài *Lý thiên thai* hoặc *Cây trúc xinh* và thể hiện cùng bạn.

B – NHẠC CỤ

Bài 1 THỰC HÀNH MỘT SỐ TÁC PHẨM ĐỘC TẤU

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái trong bản nhạc, duy trì tốc độ ổn định.
- Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu.
- Nắm rõ kĩ thuật luyến bằng tay trái trên đàn guitar.

Xem một số video trích đoạn tác phẩm viết cho đàn guitar dựa trên chất liệu âm nhạc dân gian Việt Nam như: *Inh lả ơi*, *Xe chỉ luồn kim* của nhạc sĩ Tạ Tấn và nêu cảm nhận về tính chất âm nhạc.

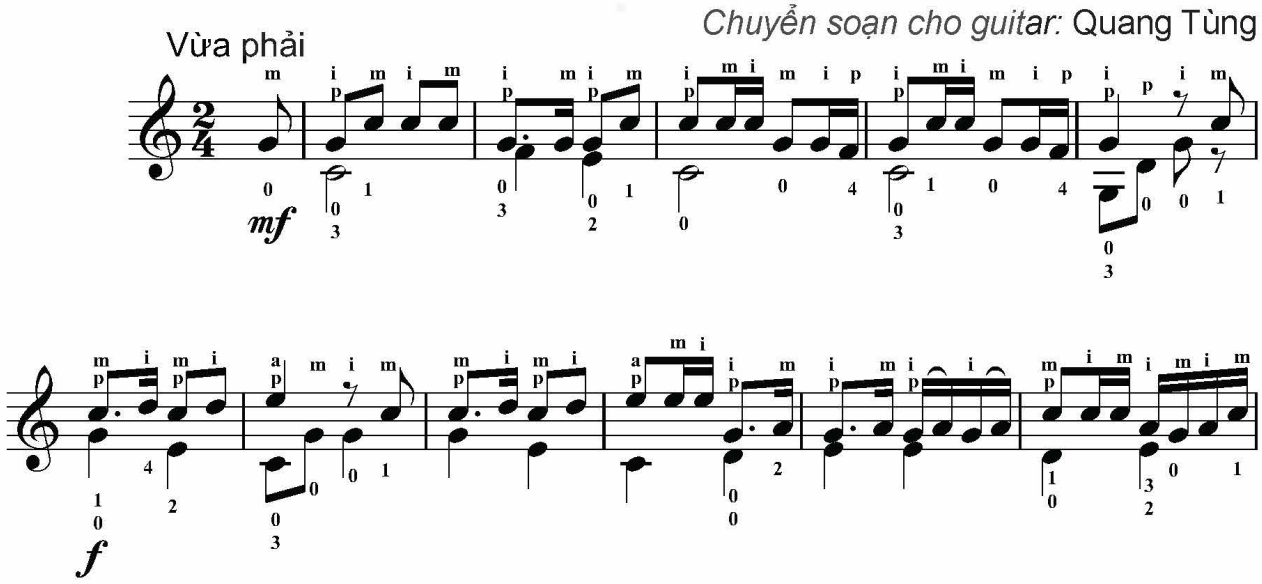
Thực hành độc tấu
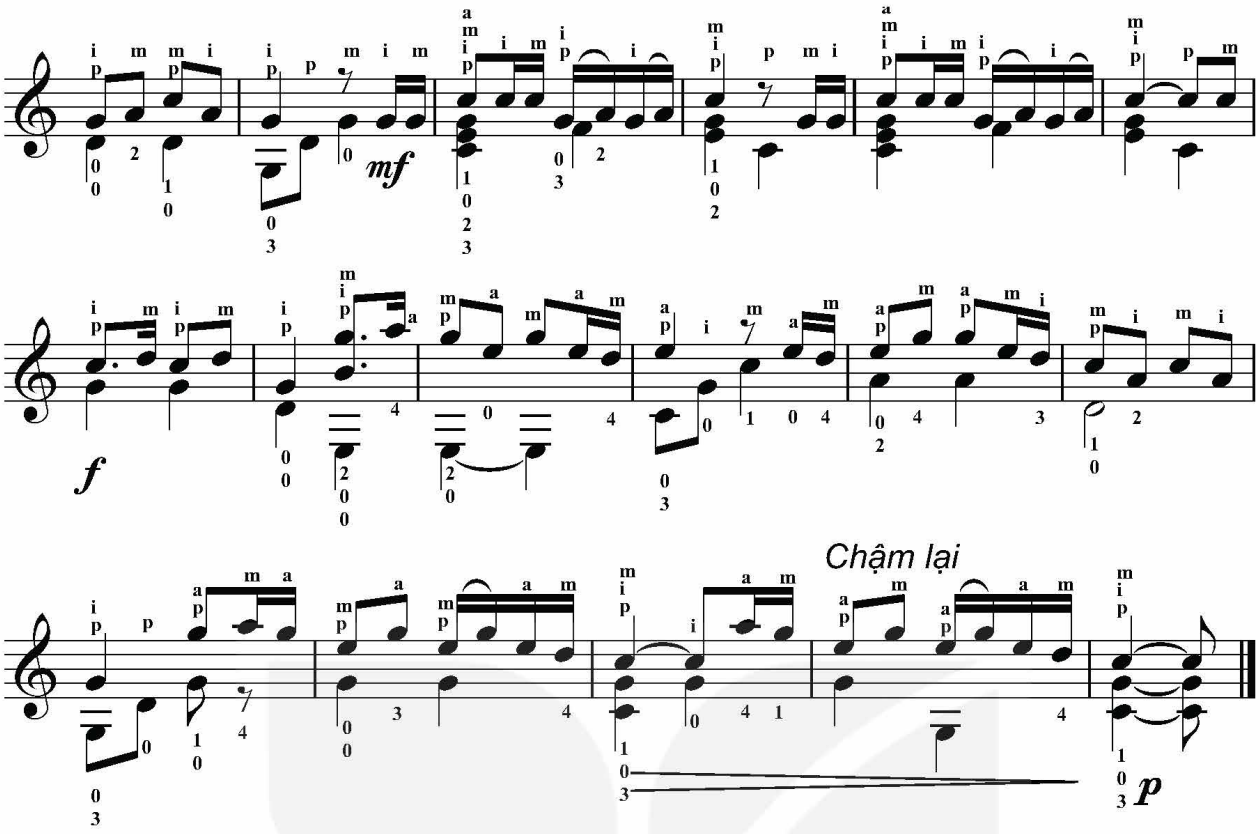
- **Bài thực hành số 1:**

Trống cơm

(Dân ca Bắc Bộ)

Chuyển soạn cho guitar: Quang Tùng

Hướng dẫn thực hiện:

– Trong *Bài thực hành số 1* có một số nốt luyến. Để thể hiện được các nốt luyến cần thực hiện các bước như sau:

+ *Bước 1:* Nốt đầu tiên sẽ gảy bằng tay phải như các nốt thông thường.

+ *Bước 2:* Nốt tiếp theo sẽ sử dụng ngón tay của bàn tay trái ấn mạnh vào phím đàn (tuyệt đối không dùng tay phải gảy), âm thanh sẽ vang lên mà không cần phải gảy.

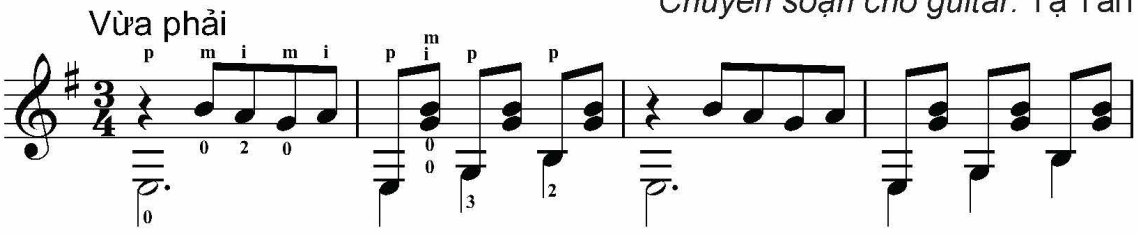
- **Bài thực hành số 2:**

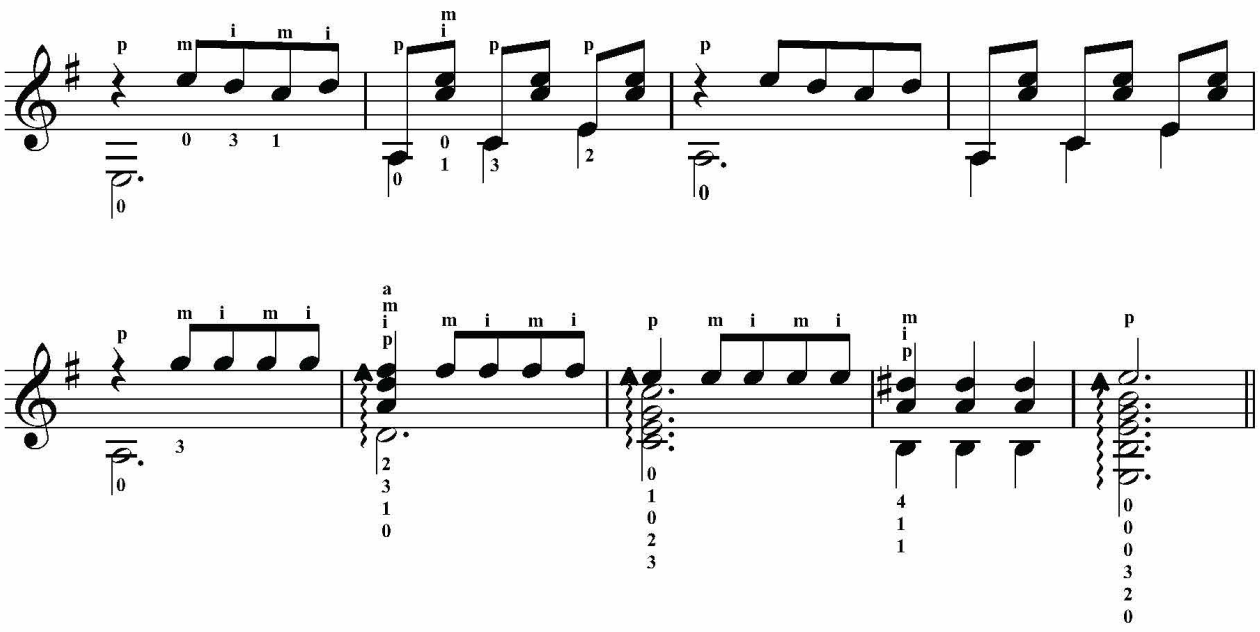
Fandanguillo

(Trích)

Dân vũ Tây Ban Nha

Chuyển soạn cho guitar: Tạ Tấn

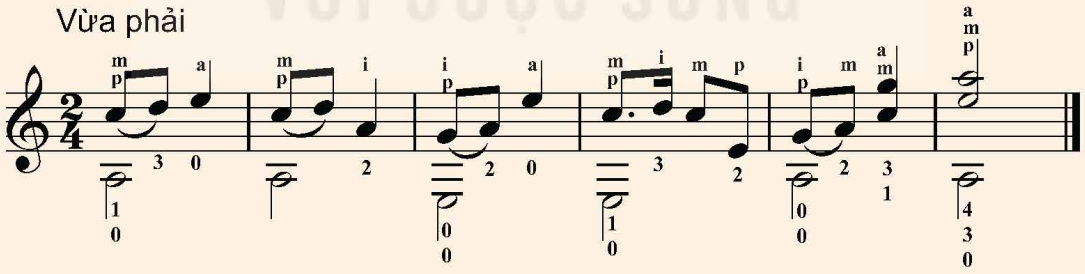
Hướng dẫn thực hiện:

– Thực hiện kĩ thuật bấm chặn ở nhịp thứ 12. Dùng ngón số 1 bấm cùng lúc 5 dây (từ dây 1 đến dây 5) trên phím 2. Yêu cầu ngón số 1 phải thẳng, lực bấm mạnh hơn bình thường.

– Những nốt bè dưới ở các nhịp 2, 4, 6, 8 phải gảy mạnh để làm rõ phần giai điệu.

1. Luyện tập câu nhạc sau với kĩ thuật luyến.

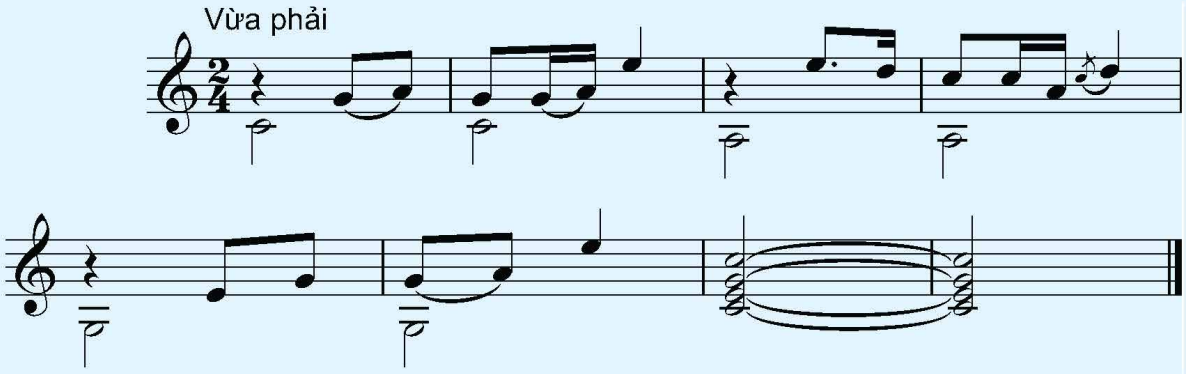
Vừa phải

– Câu luyện tập có nốt Mi trong nhịp cuối sẽ bấm ở dây 2 phím 5.

2. Luyện tập độc tấu bài *Trống cơm* và bài *Fandanguillo* từ chậm đến nhịp độ phù hợp.

Áp dụng kiến thức đã được học, chọn ngón bấm, ngón gảy để thực hành đoạn nhạc dưới đây:

Bài 2 THỰC HÀNH HOÀ TẤU

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

- Biết chơi nhạc cụ với hình thức hoà tấu.
- Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà.
- Biết nhận xét, đánh giá về cách chơi nhạc cụ của bản thân hoặc người khác.
- Biết dàn dựng và biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường.

Chia nhóm thực hiện giai điệu và hợp âm 4 nhịp đầu của trích đoạn bài *Đến với con người Việt Nam tôi* (trang 18).

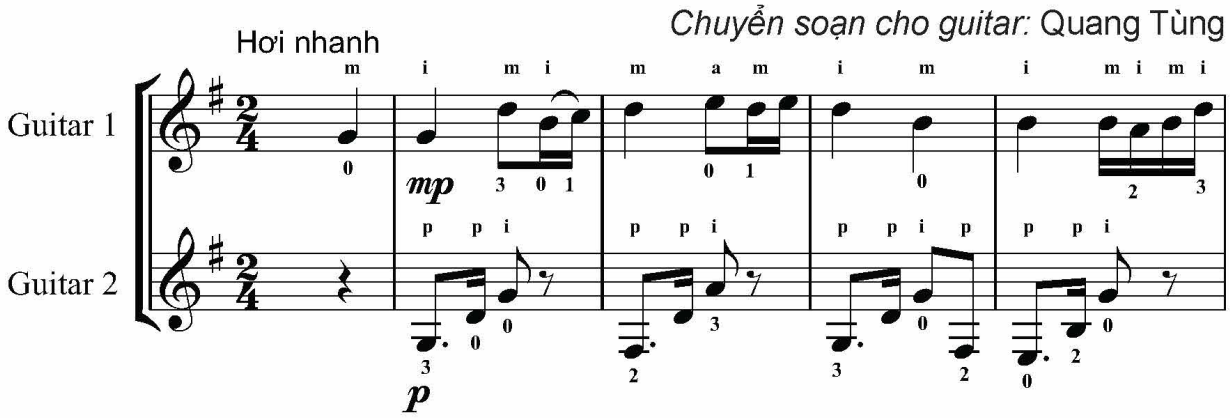
Thực hành hoà tấu
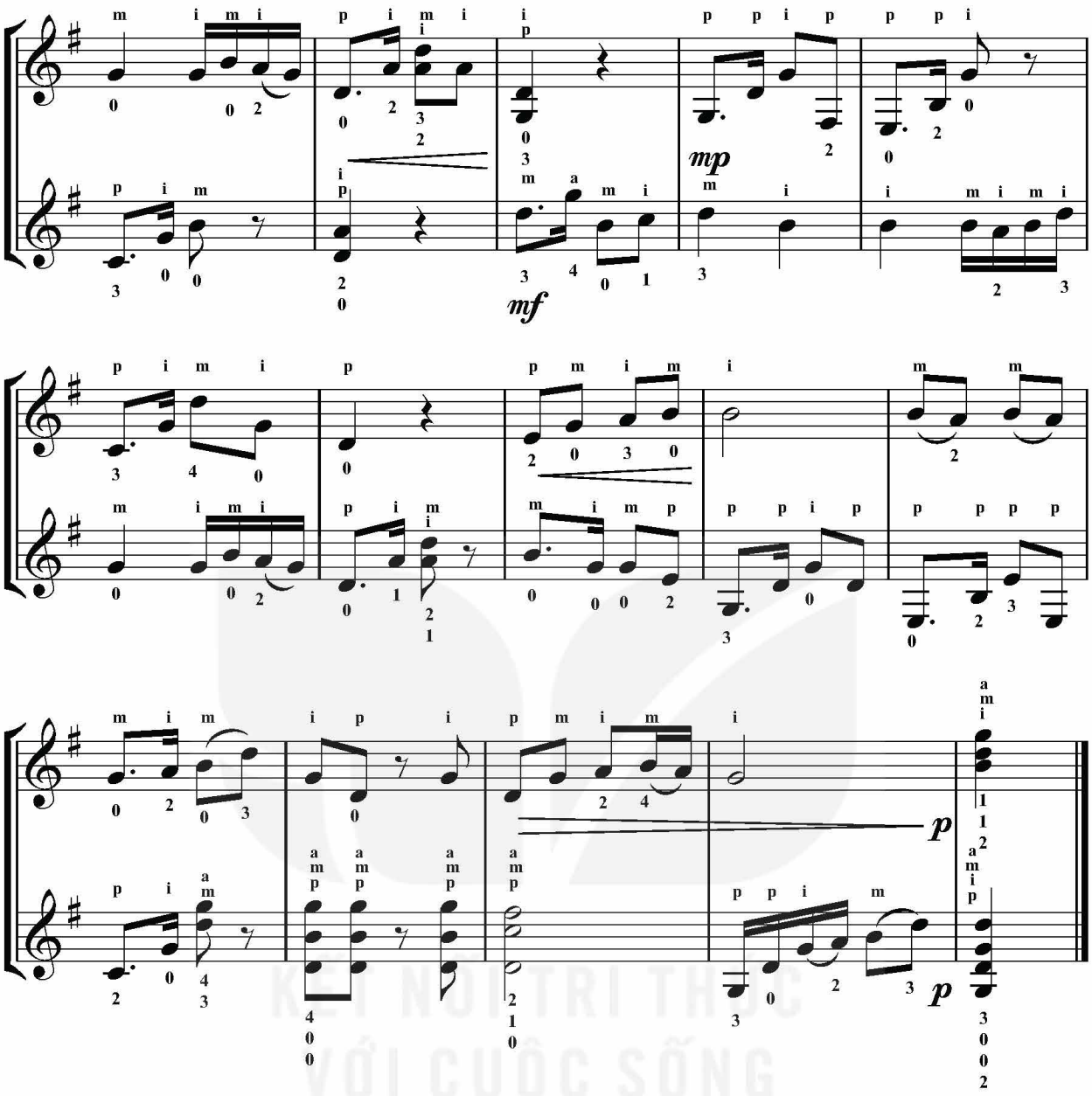
- **Bài thực hành số 1:**

Bèo dạt mây trôi

(Làn điệu Quan họ Bắc Ninh)

Chuyển soạn cho guitar: Quang Tùng

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích bản nhạc, chỉ ra những nhịp có giai điệu chính trên bè guitar 1 và 2.

– Lưu ý âm hình tiết tấu:

– Chú ý thực hiện đúng dấu lặng trong các nhịp của bè guitar 1 và 2.

– Cần thống nhất về tốc độ cũng như cường độ khi thể hiện trong nhóm hoà tấu, đặc biệt là các nhịp có kĩ thuật luyến.
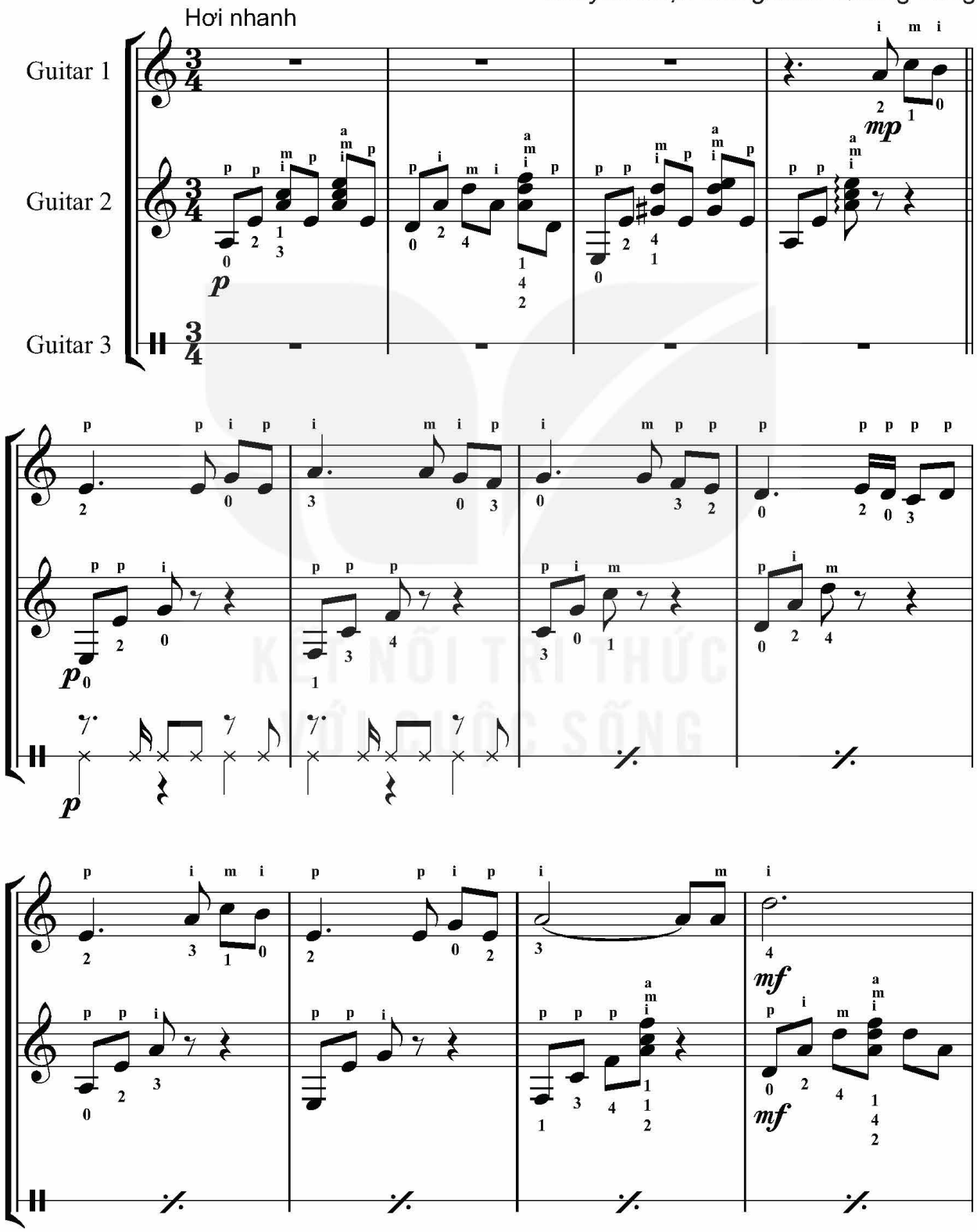
- **Bài thực hành số 2:**

A time for us

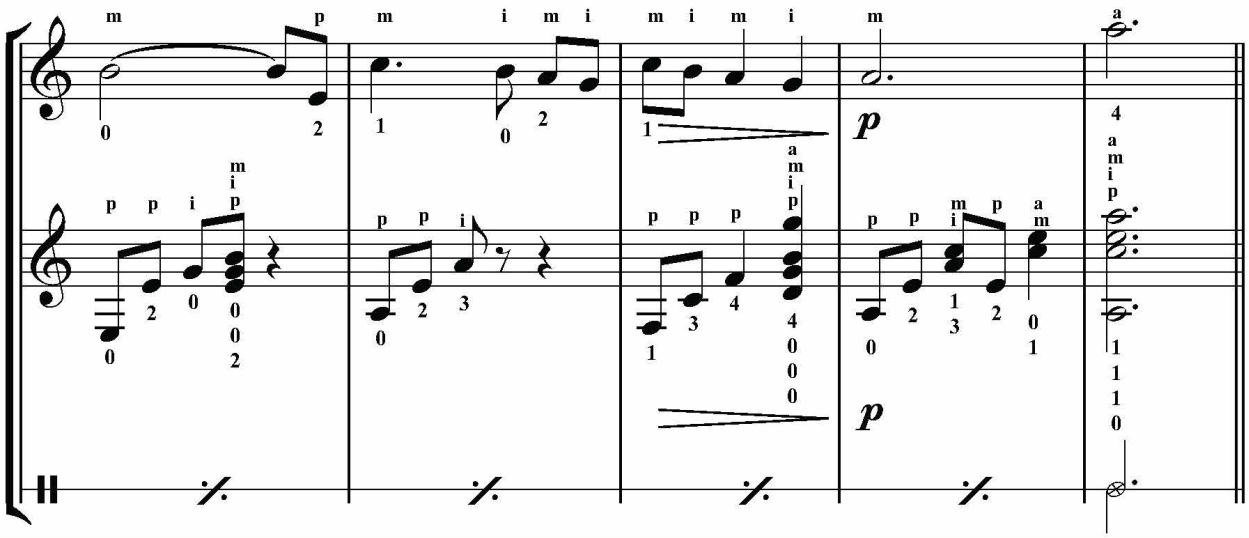
(Trích)

Sáng tác: Nino Rota

Chuyển soạn cho guitar: Quang Tùng

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Hướng dẫn thực hiện:

– Phân tích các mẫu tiết tấu của bè 1 và 2.

– Sử dụng kĩ thuật liền tiếng để thể hiện bè giai điệu cho đúng tính chất của bài.

– Phần giai điệu bè 1 chú ý âm hình tiết tấu:

– Phần gõ tiết tấu sẽ sử dụng hai âm sắc khác nhau để thể hiện.

+ Bè dưới dùng ngón p gõ vào phần ngựa đàn.

+ Bè trên dùng các ngón i, m, a gõ vào phần thùng đàn.

– Hoà tấu với tốc độ vừa phải, chú ý cường độ âm sắc phải được thống nhất trong nhóm.

1. Hoà tấu bài *Bèo dạt mây trôi* theo nhóm từ chậm đến nhịp độ phù hợp.

2. Hoà tấu bài *A time for us*.

– *Bè 1:* Tập luyện câu nhạc sau, sử dụng kĩ thuật liền tiếng đã được học kết hợp với âm hình tiết tấu để bổ trợ cho bài hoà tấu.

– *Bè 2:* Sử dụng đàn guitar với vai trò hoà âm, giữ nhịp trong cả bài hoà tấu. Lưu ý những nhịp có dấu nghỉ, dấu nối.

– *Bè 3:* Cần nhấn rõ phách 1, giữ nhịp độ ổn định, đều đặn.

– Hoà tấu 3 bè theo nhóm từ chậm đến nhịp độ phù hợp.

Sử dụng các động tác cơ thể hoặc nhạc cụ gõ để hoà tấu bài *Bèo dạt mây trôi* đã được học.

Bài 3 THỰC HÀNH ĐỆM TIẾT ĐIỆU BALLAD

YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

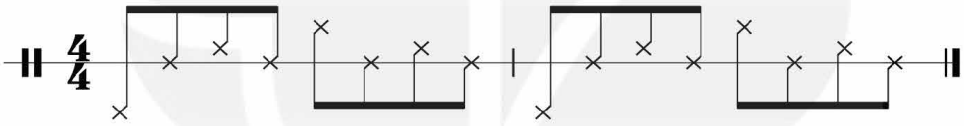
- Biết xác định tiết điệu và đặt hợp âm đệm cho bài hát.
- Biết sử dụng đàn guitar để đệm hát.

Xem hoặc nghe một video đệm hát bằng tiết điệu Ballad và chỉ ra sự khác nhau về cách bấm, gảy so với các tiết điệu đã được học.

1. Tiết điệu Ballad

Tiết điệu Ballad có tính chất nhẹ nhàng, trữ tình thường phù hợp với giai điệu ở nhịp độ chậm, nhịp $\frac{4}{4}$.

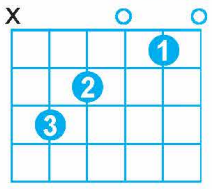
Âm hình cơ bản của tiết điệu Ballad:

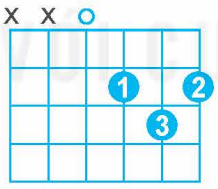
2. Cách thực hiện đệm tiết điệu Ballad

a) Cách bấm một số hợp âm

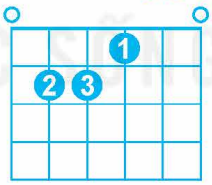
Đô trưởng (C)

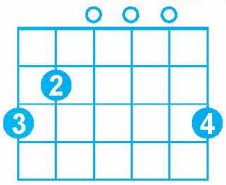
Rê trưởng (D)

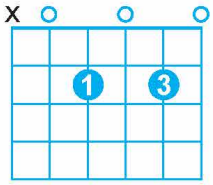
Mi trưởng (E)

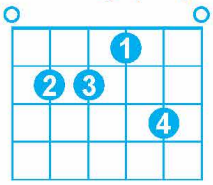
Son trưởng (G)

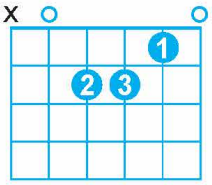
La bảy (A7)

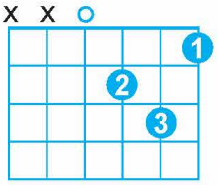
Mi bảy (E7)

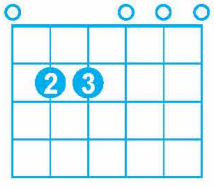
La thứ (Am)

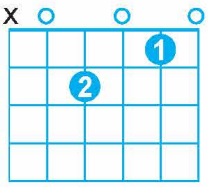
Rê thứ (Dm)

Mi thứ (Em)

La thứ bảy (Am7)

b) Cách gảy tay phải

Hợp âm C, Am, Am7, A7	Hợp âm D, Dm
– Ngón p gảy dây 5 (phách 1)	– Ngón p gảy dây 4 (phách 1)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 1)	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 1)
– Ngón m gảy dây 2 (phách 2)	– Ngón m gảy dây 2 (phách 2)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 2)	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 2)
– Ngón a gảy dây 1 (phách 3)	– Ngón a gảy dây 1 (phách 3)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 3)	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 3)
– Ngón m gảy dây 2 (phách 4)	– Ngón m gảy dây 2 (phách 4)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 4)	– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 4)

Hợp âm G, Em, E, E7

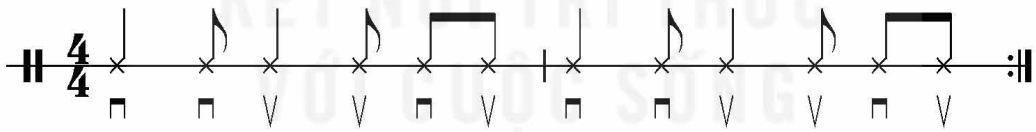
– Ngón p gảy dây 6 (phách 1)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 1)
– Ngón m gảy dây 2 (phách 2)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 2)
– Ngón a gảy dây 1 (phách 3)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 3)
– Ngón m gảy dây 2 (phách 4)
– Ngón i gảy dây 3 (nửa sau phách 4)

Đệm hát bằng tiết điệu Ballad thường kết hợp kĩ thuật gảy móc dây với gảy hợp âm (strumming), bao gồm gảy xuống (⊓) và gảy lên (V).

⊓: Là động tác gảy từ trên xuống dưới cùng lúc nhiều dây.

V: Là động tác gảy từ dưới lên trên cùng lúc nhiều dây.

Âm hình tiết tấu phần gảy hợp âm.
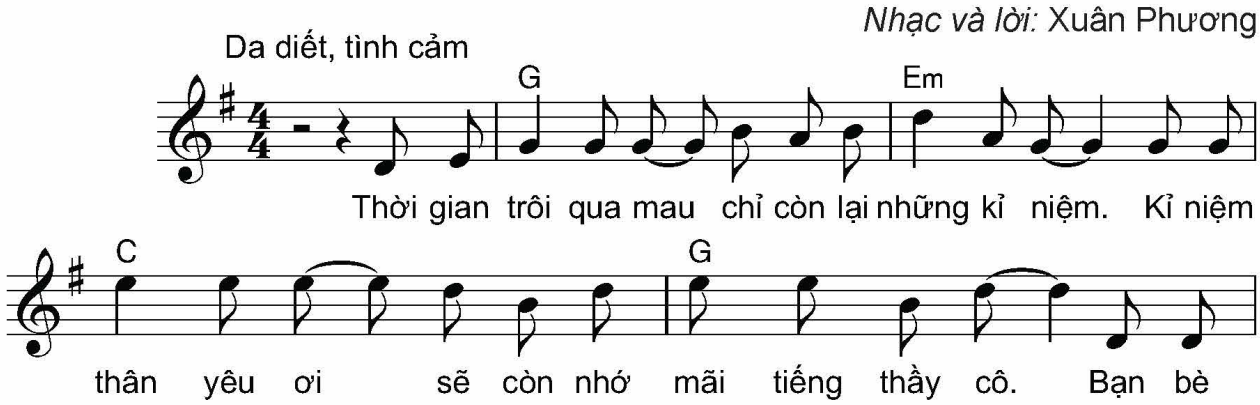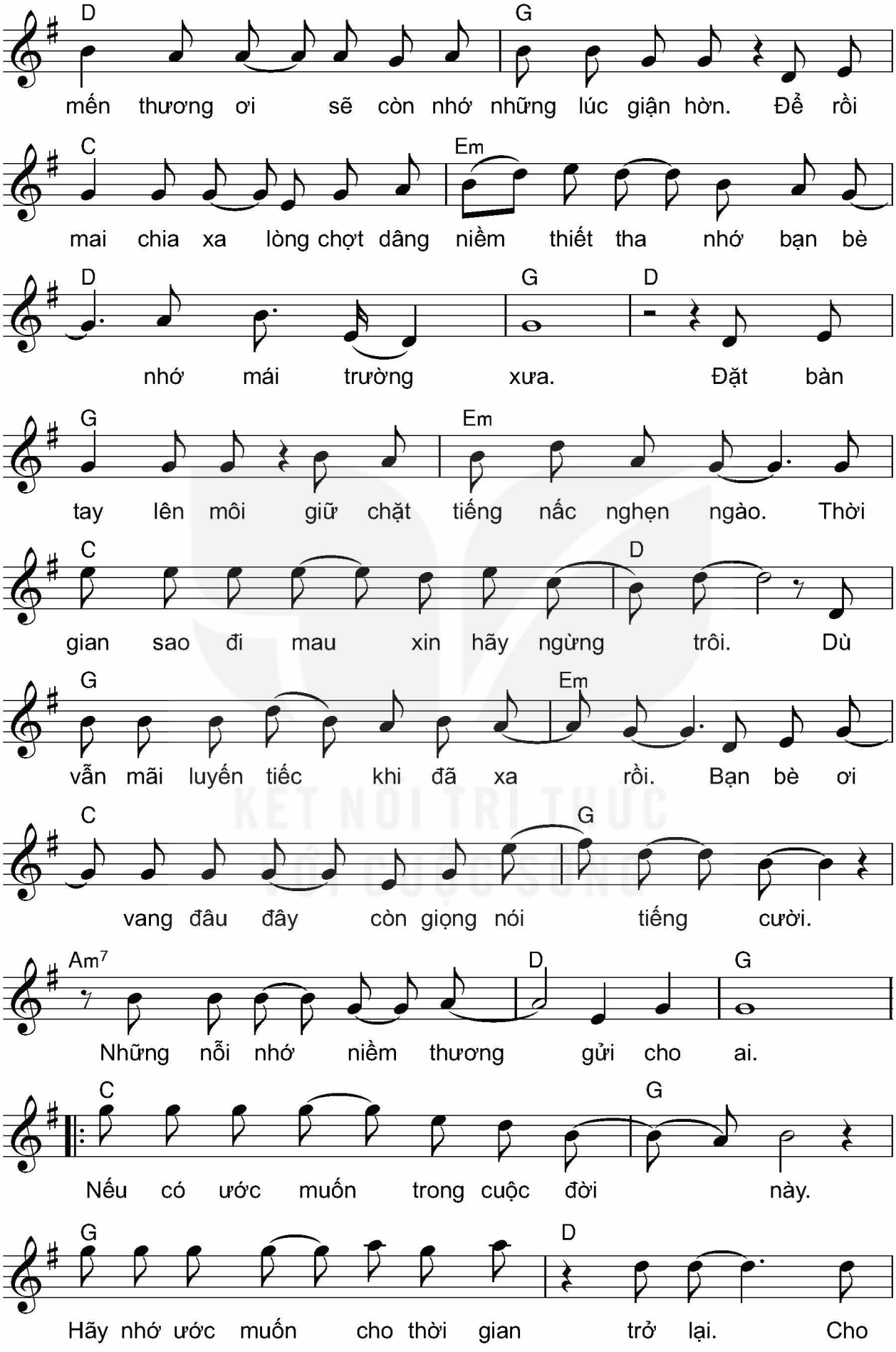

3. Thực hành đệm hát một số ca khúc

- **Bài thực hành số 1:**
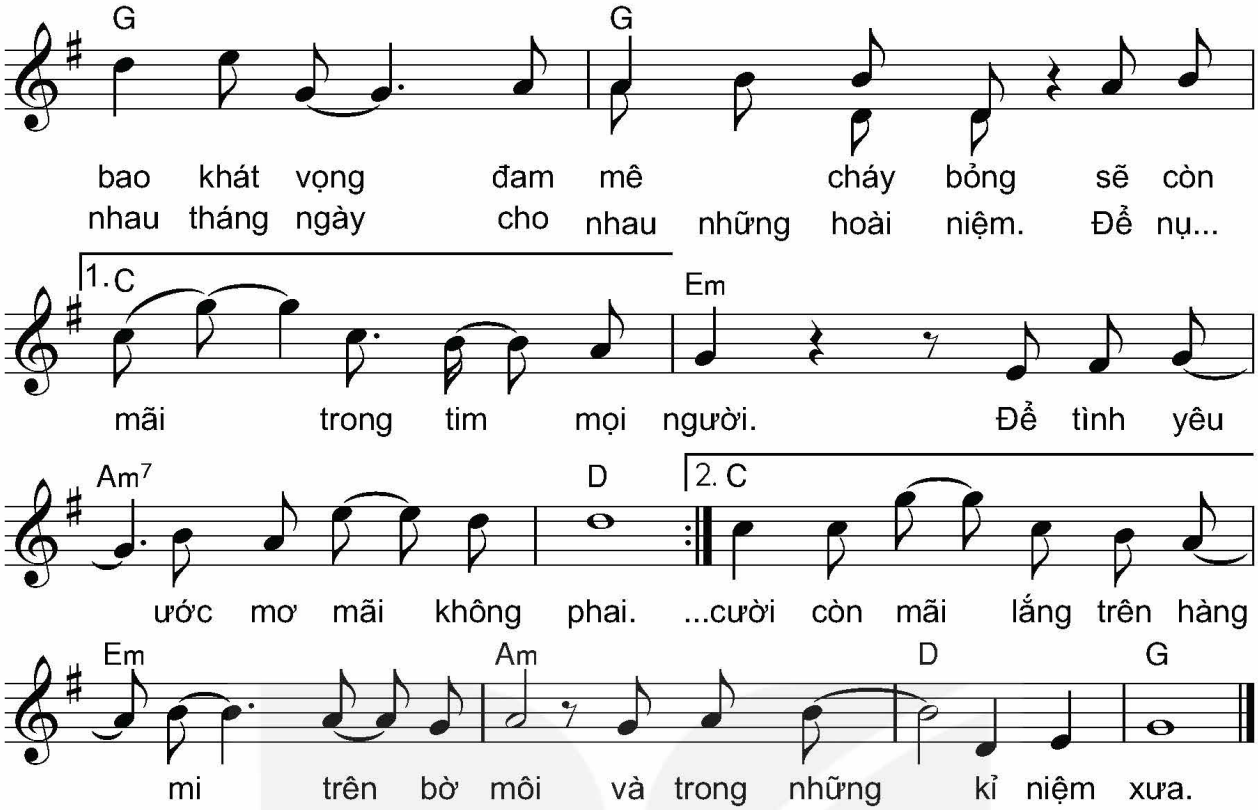
Mong ước kỉ niệm xưa

Nhạc và lời: Xuân Phương

KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

- **Bài thực hành số 2:**

Thực hiện đệm hát bài *Tình thơ* (trang 55) với tiết điệu Ballad.

Hướng dẫn thực hiện:

– Bài hát viết ở nhịp $\frac{4}{4}$ nên cần nhấn mạnh vào phách 1 và hơi mạnh vào phách 3.

– Tay phải:

+ Động tác gảy xuống (⊓) ở phách đầu cần đủ các âm trong hợp âm; động tác gảy xuống tiếp theo không nhất thiết phải đủ các âm trong hợp âm, có thể bỏ 1 đến 2 dây trầm.

+ Động tác gảy lên (V) không nhất thiết phải đủ các âm trong hợp âm, chỉ cần gảy từ 2 đến 3 dây cao.

1. Tập chuyển các hợp âm tay trái có âm chung:

– Hợp âm G chuyển sang hợp âm Em: giữ lại âm chung (nốt Si ở dây 5 phím 2), sau đó dùng ngón 3 bấm vào dây 4 phím 2.

– Hợp âm C chuyển sang hợp âm Em: giữ lại âm chung (Nốt Mi ở dây 4 phím 2), sau đó dùng ngón 1 bấm vào dây 5 phím 2.

2. Luyện tập đệm hát bài *Mong ước kỉ niệm xưa* và bài *Tình thơ* từ chậm đến nhịp độ phù hợp.

3. Chia nhóm thể hiện đúng tiết điệu Ballad phù hợp với tính chất, sắc thái của bài *Mong ước kỉ niệm xưa* và bài *Tình thơ*.

Sử dụng những kiến thức đã được học, đặt hợp âm, chọn tiết điệu phù hợp và đệm cho ca khúc *Mùa xuân gọi* của nhạc sĩ Trần Tiến.

GIẢI THÍCH MỘT SỐ THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Giải thích thuật ngữ	Trang
Âm tô điểm	Là những hình nốt nhỏ, được đặt ở trước hoặc sau nốt chính. Âm tô điểm có vai trò trang sức, tạo thêm sức biểu cảm cho giai điệu.	64
Ca Huế	Là thể loại âm nhạc cổ truyền hình thành và phát triển tại Huế vào đầu thế kỉ XIX thường được sử dụng trong cung đình.	38
Ca ra bộ	Là hình thức trình diễn sơ khai của nghệ thuật sân khấu Cải lương, yếu tố chuyển tiếp từ hình thái âm nhạc đơn thuần sang sân khấu diễn xuất.	38
Cadenza	Là đoạn nhạc thường được trình diễn ở cuối tác phẩm dành cho nghệ sĩ độc tấu mang tính ngẫu hứng và phát huy khả năng, kĩ thuật cá nhân.	40
Chất liệu âm nhạc	Là những nhân tố cô đọng nhất để tạo thành câu nhạc hoặc đoạn nhạc. Chất liệu âm nhạc có thể bao gồm quãng đặc trưng, tiết tấu tiêu biểu...	68
Kèn bầu	Là nhạc khí hơi, loa làm bằng vỏ bầu khô hoặc gỗ, có nhiều kích cỡ khác nhau, âm thanh to, vang, khỏe.	38
Mảnh trò	Là những tiết mục đơn lẻ, đặc sắc, được trình diễn độc lập trong nghệ thuật sân khấu truyền thống.	37
Nhạc lễ	Là loại nhạc chuyên phục vụ các nghi thức trong hôn lễ, tang lễ, cúng tế, các nghi thức tôn giáo.	38
Thanh la	Là nhạc cụ gõ bằng đồng, hình tròn mỏng, âm thanh cao lanh lảnh.	38
Trống ban	Là loại trống hình dẹt có hai mặt bịt bằng da, đường kính khoảng 20 - 30 cm, âm thanh to, vang. Có thể dùng ngón tay hoặc dùi trống tác động lên mặt da để phát ra âm thanh.	37
Trống đế	Là loại trống nhỏ hình tròn có hai mặt bằng da, đường kính khoảng 15 cm, âm thanh đanh gọn, ròn, vang, vui tai, thường dùng hai dùi dài khoảng 25 cm gõ lên mặt trống tạo âm thanh.	37
Thể loại âm nhạc	Những dạng, những kiểu tác phẩm có những nét đặc trưng liên quan đến các yếu tố diễn tả âm nhạc. Ví dụ: thể loại hành khúc, thể loại hát ru, thể loại nhạc rock, thể loại nhạc pop...	14

Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam xin trân trọng cảm ơn các tác giả có tác phẩm, tư liệu được sử dụng, trích dẫn trong cuốn sách này.

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Tổng Giám đốc HOÀNG LÊ BÁCH

Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập PHẠM VĨNH THÁI

Biên tập nội dung: NGUYỄN THỊ THANH VÂN – PHAN THỊ THANH BÌNH
PHÙNG THỊ PHƯƠNG LIÊN
Biên tập mĩ thuật: NGUYỄN BÍCH LA
Thiết kế sách: NGUYỄN ĐÌNH HƯƠNG
Trình bày bìa: NGUYỄN BÍCH LA
Minh hoạ: NGUYỄN THỊ THANH VÂN
Sửa bản in: PHAN THỊ THANH BÌNH – TẠ THỊ HƯỜNG
Chế bản: CTCP MĨ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG

Bản quyền © (2023) thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

Xuất bản phẩm đã đăng kí quyền tác giả. Tất cả các phần của nội dung cuốn sách này đều không được sao chép, lưu trữ, chuyển thể dưới bất kì hình thức nào khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

ÂM NHẠC 12
Mã số: ...
In ... bản, (QĐ ... khổ 19 x 26,5 cm.
Đơn vị in: ... địa chỉ ...
Cơ sở in: ... địa chỉ ...
Số ĐKXB: .../CXBIPH/.../GD
Số QĐXB: .../QĐ – GD – HN ngày ... tháng ... năm 20...
In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 20...
Mã số ISBN: ...

HUÂN CHƯƠNG HỒ CHÍ MINH

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 12 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

1. Ngữ văn 12, tập một
2. Ngữ văn 12, tập hai
3. Chuyên đề học tập Ngữ văn 12
4. Toán 12, tập một
5. Toán 12, tập hai
6. Chuyên đề học tập Toán 12
7. Lịch sử 12
8. Chuyên đề học tập Lịch sử 12
9. Địa lí 12
10. Chuyên đề học tập Địa lí 12
11. Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 12
12. Chuyên đề học tập Giáo dục Kinh tế và Pháp luật 12
13. Vật lí 12
14. Chuyên đề học tập Vật lí 12
15. Hoá học 12
16. Chuyên đề học tập Hoá học 12
17. Sinh học 12
18. Chuyên đề học tập Sinh học 12
19. Công nghệ 12 – Công nghệ Điện – Điện tử
20. Chuyên đề học tập Công nghệ 12 – Công nghệ Điện – Điện tử
21. Công nghệ 12 – Lâm nghiệp – Thuỷ sản
22. Chuyên đề học tập Công nghệ 12 – Lâm nghiệp – Thuỷ sản
23. Tin học 12 – Định hướng Tin học ứng dụng
24. Chuyên đề học tập Tin học 12 – Định hướng Tin học ứng dụng
25. Tin học 12 – Định hướng Khoa học máy tính
26. Chuyên đề học tập Tin học 12 – Định hướng Khoa học máy tính
27. Mĩ thuật 12 – Thiết kế mĩ thuật đa phương tiện
28. Mĩ thuật 12 – Thiết kế đồ hoạ
29. Mĩ thuật 12 – Thiết kế thời trang
30. Mĩ thuật 12 – Thiết kế mĩ thuật sân khấu, điện ảnh
31. Mĩ thuật 12 – Lí luận và lịch sử mĩ thuật
32. Mĩ thuật 12 – Điêu khắc
33. Mĩ thuật 12 – Kiến trúc
34. Mĩ thuật 12 – Hội hoạ
35. Mĩ thuật 12 – Đồ hoạ (tranh in)
36. Mĩ thuật 12 – Thiết kế công nghiệp
37. Chuyên đề học tập Mĩ thuật 12
38. Âm nhạc 12
39. Chuyên đề học tập Âm nhạc 12
40. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 12
41. Giáo dục thể chất 12 – Bóng chuyền
42. Giáo dục thể chất 12 – Bóng đá
43. Giáo dục thể chất 12 – Cầu lông
44. Giáo dục thể chất 12 – Bóng rổ
45. Giáo dục quốc phòng và an ninh 12
46. Tiếng Anh 12 – Global Success – Sách học sinh

Các đơn vị đầu mối phát hành

- **Miền Bắc:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Hà Nội
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Bắc
- **Miền Trung:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Đà Nẵng
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Trung
- **Miền Nam:** CTCP Đầu tư và Phát triển Giáo dục Phương Nam
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục miền Nam
  CTCP Sách và Thiết bị Giáo dục Cửu Long

Sách điện tử: http://hanhtrangso.nxbgd.vn